

5379 t.4

Bibl. Jag.

In nomine Domine Amen.

Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam ea, quæ sub tempore
fiunt, cum tempore simul pereunt, nisi fuerint litera-
rum connotatione perennata, proinde nos Sigismundus
Dei gratia Rex Poloniæ Magnus, Dux Lituanie, nec non
Terrarum Cracoviæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciæ, Cujaviæ,
Rupii, Præpitiæ, Masoviæ, Culmæ, Elbingen, Pomeraniæque Domi-
nus et heres, significamus tenore presentium quibus expedit uni-
versis et singulis presentibus et futuris, harum nobiscum habi-
turis, quomodo dum nobis ex parte famulorum Magistrorum se-
niorum atque consulentium mechanicorum nempe sartorum
et pellipum civitatis nostræ Leopoliensis, fuisset expositum, qua-
liter Judei dictæ civitatis nostræ Leopoliensis incola atque
conturbani et quidam etiam in civitatibus et opidibus
Rupii et Podolii et ubi vis alias existentes, preterea
etiam nonnulli homines variarum secularium artes hæc
non proficientes, in eorum destructionem contra antiquam
consuetudinem facultatem illis querendi illis ad^{im}pendentes
et intercipientes luxurias de panno simplici Antenicis
dictas opaschnis vestes denique de alio panno generis

omnis, pelliceasque variarum pellium parare, vestesque paratas induere, eorumque artificia per ipsorum destructores quos clurare vocant, exercere soleant, et cum huiusmodi tumis et vestibus paratis, et similiter pelliciis per et intra civitates, oppida, villas in terris Ruspis ac Podolia per nundinas et fora septimanalia egredientes et discurrentes merentur ipsaque verum exponunt et dicunt in eorum artificia quod nunquam didicerunt, cum ipsorum iactura et proderit, se intermittentes ac ingerentes. Quare supplicatum est nobis, pro parte ditorum artificium sartorum et pelliis civilibus nostris praeominibus deservientes, quatinus illis de nostra regia clementia in talibus gratiore providere dignaremur. Nos itaque non solum eorum humillime supplicationis verum etiam illius nostrae civilis, Leopoliensis in finibus iniuriis hostilibus exposita, quae in terra Ruspis primaria est totique Regno valde opportuna, benignam rationem habentes, cupientes etiam ut artifices in ea locati ad meliorem status sui conditionem pervenire possint et non destruerentur, sed ut ad quovis obsequia civilis illius nostrae pacis et belli tempore essent aptiores et magis sufficientes, de clementia et benignitate nostra regia ipsos privilegiemus per presentes, quod a modo et temporibus perpetuis nullus Judeorum tam Leopoli quam extra eandem et alias ubique locorum habitantium ipsa artificia puta sartoriam et pelli pariam in destructionem ipsorum sartorum

et pellificum civium Leopoliensium conlabernium exercere, et neque tu-
nicas ipsas ex rudi panno, opasethnie diuitas nei vestes quas,
cunque de qualivunque panno consulas nei pelliceas novas de
quibuscunque pellibus consuere et neque vestes novas subducere,
re, et nei se in eorum artificia intrinicare et ingerere, et nei cum
ipsis lunicis paratis aut pellicis per civitates, oppida, villas
et mundinas foraque septimanalia merandi gratia equitare
et eas exponere, vendere vel permutare aut comulare palam vel
manifeste, presumat et audeat: sub Ducum lunicarum vesti-
um, pelliciarumque et aliarum id genus rerum ac eorum arti-
ficiu ammissione. Quo circa tibi Generoso Nicolaus Odnowski
de fultin castellano Premislensi et capitaneo Leopoliensi
moderato, et pro tempore existenti, atque etiam aliis quorumvis
locorum capitaneis et eorum vice gerentibus, nei non nisi a
civitate Leopoliensi atque quacunque aliarum civitatum
et oppidorum praedictarum et consulibus atque villarum officii-
alibus serio mandamus, ut cum dicti sartores et pellifici
Leopolienses tales praesentis ordinationis nostrae transgres-
sores et illi contravenientes delulerint, ipsos cum huiusmodi
rebus interditi capiantur, et ad illos capiendos presidia
prebeant oportuna, quarum rerum medietatem pro usu nostra
conversatis, alteram vero medietatem dictis artificibus pronis-
silibus conlabernii eorum, et pro reparando damno, quod ex in-
fecto eorum artificio acciperunt, convertendam extradatis, huiusque

nostrum privilegium in omnibus manuteneatis et observatis, ma-
nuterique et observari facialis, omnia promissa debita exsequu-
tioni demandantes, pro officio suo et gratia nostra regia servis,
non facturi. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum no-
strum est subappendum Dat. Cracoviae feria secunda proxima
post Dominicam Misericordia Anno Domini Millesimo quia-
gentesimo quadragesimo tertio Regni vero nostri Anno vigesi-
mo septimo presentibus Rndissimo ac Rndis in Christo patribus
dominis: Petro de Samratia Archiepiscopo Incarnens et Episcopo Cra-
coviensi Legatoque nato et primale Regni nostri. Nicolao Prigow-
ski Vladislaviensi, Sebastiano Braniwki, Posnaniensi. Samuele
Mauriciowski Ptoen: et Regni nri vicecancellario Stanislas
Farto. Premislensi, Andreo Lebraidowski nomato Cameraciensi
Episcopi, ac magnificis venerabilibus et generosis Joanne Amor
de Tharnow Comite, castellano Cracoviensi. et exercituum Regni
nostri supremo ac Sandomirien. Lubawiczen: et Muen. capitane-
neo. Petro Komita comite in wisniwie Palatino et capitaneo
Cracoviensi. et Regni nri marescalco ac Scipusien. Premyslian.
Coleng capitaneo, Joanne de Sanvix Sandomirien. et curia nra
Marsalio ac Lublinen. capitaneo. Petro Murewski Calipsien.
et capitaneo Niebowien. Joanne de Coszcieliez Lancien. et
Schuikowien. Bidgostien. Lacholien. ac Naklen capitaneo. Nico-
lao Chodzieski de Poluhire Prresten. Joanne de Coszcieliez

Jun
Lwowskislavien. et Brzesken capitaneo. Stanislas Odrowaz
de Sprowa et in Jarostaw Ruppia Joanne Tworowski Podol. Pe,
tro de Dambrowica, Lubliner. et capitaneo Radomien. Felice
Przemiski de Sokotowo Ploien. et capitaneo Mariemburgen. et
Ploien. Nicolao Sieniawski Beken. et Haliczen. Colonienque
capitaneo, Andree Golizewski Rower. Palatinus Andree comite
de Goria et castellano Pormarien. Majorisque Polonid Generali
et Busien. capitaneo, Nicolao Wolski Sandomirien. Seren,
issimaeque domine Bone conjugis nostro charissimi curis
magistro, ac. Lancheronensi, Sanciën. Virnen. ac domien.
capitaneo. Spithone de Tarnow Moirien. et regni nostri the,
saurario. Siradien. Wrepien. Brzerniczen. Chresowienque ca,
pitaneo. Petro de Opalienta Gnesnen. et serenissimi domi Si,
gismundi Augusti filii nostri charissimi curis magistro.
Cosensique et Olsinen. capitaneo. Paulo de Wolia Radomien.
et Regni nri cancellario ac Gostinen. capitaneo. Severino Po,
nas de ^BKaluzie Dieien. Castellanus. Supparis, burgrabis, et
magno procuratori Craïovien. Dieien. Osvidcrimen. Latorien.
Radolinengue Capitaneo. Martino Lborowski Regni nostri
procuratore, Martino Wolski cubili nostri prope et
curis nostro Thesaurario et vaillifero. Andree Crankow,
ski Craïovien. et Wladislavien. scholasticus. Jacobo Utkanski decano
Ploien. et Craïovien. canonicus. Stanislas Przeborowski Canonicus
Craïovien. secretarius nostri Hieronymo Slafkowski Culino.

Augustino Holwärs stabuli nr̃i profectis, ac aliis quam plurimis,
dignitariis, secretariis, officialibus, profectis et aulicis nr̃is syn-
cere et fidelibus nobis dilectis verbis circa premissa fidei-
gnis. Dato per manus Rn in christo patris domini Samuelis
Mairiewiczki Epi Ploien. et Agni nr̃i vicecanicellarii.

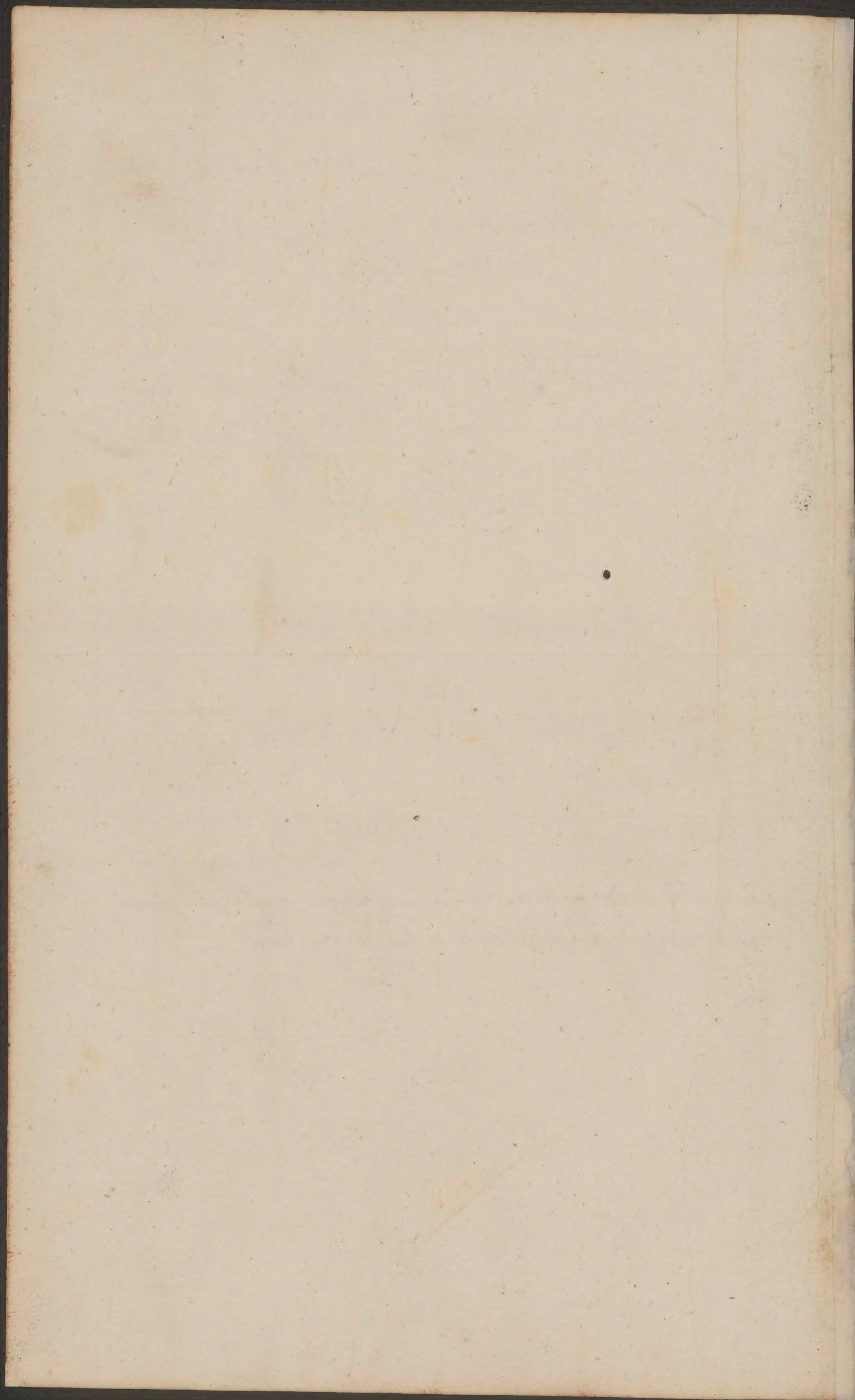
Samuel Epi Ploien.
et Vicecanicell.
mps.

Reia^{to} Rn in christo patris do-
mini Samuelis Mairiewiczki Epi,
scopi Ploiensis et Regni Polonia
Vicecanicellarii.

Przywilej na dużym arkuszu pergaminowym cytelnie pisany
brak przecgi; znajduje się w cechu kuźniersów. —

Sigismundus Augustus.

Dei gratia Rex Poloniae magnus Dux Lithuaniae, Rutheniae, Prussiae, Massovia, Samogitiaeque domus et haereditas. Significamus presentibus litteris nostris quorum inter eos universis et singulis. Exhibitis esse coram nobis litteras pergamenneas, titulos et sigillo Si R^m olim Principis, domini Sigismundi Regis Poloniae parentis nostri, desyderatissimi, munitas et firmatas, integras, sanas, nullius suspicioni obnoxias. Continentes in se libertatem contubernio sartorum Leopoliensium concessam nequidquam Iudei in praedivitiis et detrimentum artis sartoriae, tunicas vulgo *spasenie* dictas consuere, et consutas dividere praesumat et audeant. Supplicatumque nobis fuisse, ut illas earumque contenta omnia auctoritate nostra Regia approbare ratificare et confirmare dignemur, quarum quidem tenor est talis:

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam ea quae sub tempore sunt. Cum tempore simul pereunt nisi fuerint litterarum annotatione perennata. Proinde Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Sieradiae, Janiciae, Czajaviae, Ruspiae, Prussiae, Mazoviae, Culmensis, Elbingensis, Pomeraniaeque & Dominus et haereditas. Significamus tenore praesentium, quibus respondet, universis et singulis praesentibus et futuris haram nobilitatem habentibus, quoniam dum Nobis ex parte famulorum ^{Magistrorum Seniorum} ^{ad quos et Contubernium} ^{et per} ^{Mechanice} Leopoliensium fuisse expressum, qualiter Iudei dictae civitatis nostrae Leopoliensis incolae ^{et} Anturbani, et quidem etiam in Civitatibus et Oppidis Ruspiae et Podoliae, et ubique alias existentes, praeterea etiam nonnulli homines variorum sarte secularum Artes has non profitentes, in eorum destructionem contra antiquam consuetudinem facultatem victus quærendi illis adimentis et interceptis. Tunicas de panno simplici Ruthenicas, dictas *spasenie*, vestes denique de alio panno generis amnis, peliciasque variorum pellium parare vestesque paratas subducere, eorumque artificia per ipsorum destructionem, quos *sturare* vocant, excidere falcant. Et cum ejusmodi tunicis et vestibus paratis, et similiter pellicibus per etiam infra Civitates, Oppida, Villas, in Terris Ruspiae ac Podoliae per Mundinas et fora Septimanalia equitantes et discurrentes, mercantur. Ipsasque venundant et dividunt. In eorum artificia, quae nunquam didicerunt, cum ipsorum factura et praedivitiis ~~se ingerentes~~ ac intro mittentes, quare supplicatum est Nobis, pro parte dictorum Artificum, sartorum et Pellificum Civitatis nostrae praenominatae Leopoliensium, quatenus illis de nostra Regia Clementia in talibus gratiose providere dignaremur, Nos itaque non solum eorum humillima supplicatio nis, verum etiam illius nostrae civitatis

[illegible]

[illegible]

... et aliter huiusmodi et similibus nobis dilectis
 libus circa praemissa fide dignis. Etiam per manus nostras
 in Christe patris, domini Samuelis Maugiarphi, Episcopi Poloni
 et Regni Hungariae Vice-Cancellarii, Samuel Episcopi et Cancellarii
 et Vice-Cancellarii subdiploma. Recognitio operum in Christo
 patris domini Samuelis Maugiarphi, Episcopi Poloni et Regni
 Poloniae Vice-Cancellarii. Et domini nos ipsos magis et Regulus
 et nominatus supplicatione quoniam benigni amuonitis, tunc ad
 praesentatas in omnibus humilis et modestis articulis et... ~~liberis et ab aliis~~
~~propterea approbamus et confirmamus~~ ~~(confirmamus)~~ ~~et approbamus~~ ~~et confirmamus~~
 et confirmamus ~~et confirmamus~~ litteras nostras. Et non eas nobis
 debiles et porro tua si mitatis obtineat et de his et similibus nostris regu-
 libus salvis ibidem ^{rem} super manentibus. Volumus praeterea ne
 tam viles praedictae, praesentis dictae, quam alicuius alii
 tam huiusmodi potestatem ^{et} quocumque voluntur nomine, et quae
 ad ipsorum factorum artificium pertinet spectant in oppor-
 tis et civilibus tam in his quam in aliis salubribus
 sub celebratione tam nominarum quam implicitis loci, a quo
 quam, qui nunquam artificium huiusmodi didicerit in detrimen-
 tum praefatorum factorum civitatis nostrae consiliis con-
 stantur. Et si a quopiam secus factum fuerit in ommissioni
 earundem vestium veli supra descriptum ab eis, per totum annum
 seu officium quocumque loci illis veli res huiusmodi venum fore
 non oportet, irreversibiliter puniatur. In iuris rei fidem
 et testimonium sigillum nostrum praesentibus. Subaspice
 sumi Datum Warsaviae in conspectu generali Regni in Un-
 decimo mensis Junii. Anno in Millesimo Quingentesimo
 Septuagesimo. Quam vero nobis illuc Quingentesimo primo.

Sigismundus Augustus
 Rex Poloniae. Jst.

Darywilej ten pisanym charakterem na durym pergaminie, piercei brat na Konec
 tym samym pismem dopisane:
 (Luceo claspera) samati Iacinto Polina civis et
 Her Valonij Leopoli en, cum Gregorio
 Warbore fratre Contubernii Sartorum
 Leopoli en Anno 1570 ~~et ab aliis~~
~~robory iemissla Sak hraniectiego iako tui~~
~~krumienstiego a Quamie narwanego~~

Stephanus

[illegible]

nolescum ad praesens diffinitionem, statuimus et decernimus, ut si quis
in futurum decesserimus et ordinamus, tunc etiam necesse
est, ut quilibet in super dicta civitate nostra Leopoldi artem sartoria
laborare et exercere volens, frater noster ipsius Sartorum incas
suscipiat, et concordes magistros in omnibus artificioz ipso
que, sartorum concernentibus, iure conficiendis suis prius con
ceptis, quas in toto confirmamus, obedientiam debitam exhibeat, et
proventusque magistros, quae vulgo ^{est} flumi vocantur, coram eis recipiat.
Et licet nunc nullus in praesentibus civitate nostra Leopoldensi eiusque
vicis et suburbis non habita fraternitate Sartorum, ut tunc erat, nec
iam, illi exercere audent. Quos quidem nostra confectio, ut commo
dius insequutionem penitus, damus et concessimus tunc praes
entium moxante praesentem praesentem. Et licet, civitatis nostrae
Leopoldensi moxante et pro tempore existentibus fraternitatem ha
buerit, omnes et singulos eos, quicum in praesentibus civitate nostra
Leopoldensi, eiusque vicis, et suburbis non essent, neque ex illa cum eis
fraternitate, ut tunc Sartorum exercerent, de damnis sive exant
civiles, sive domino cum spiritalium et secularium, ibidem in
civitate nostra Leopoldensi, ac vicis et suburbis eius capiendi
et tollendi, penitus et concessimus, iura arbitrium consue
tudo et tenore. Magistrorum fraternitatis Sartoriae multitudine
et paucitate. In quibus capiendis et tollendis consuetudo praesentis
est, et si quas fuerit etiam capitaneis nostrae civitatis pro huius
existens, tollens quolibet necessitas ac per Magistros
ipsos Sartorum requiritur facis, auxilium eorum proportionem
praestare illis debeat et teneatur, per totius temporis appellationem,
et licet ^{immo} tamen ut Sartores, duo castri nostri Leopoldensi, quos ca
pitaneas nostrae Leopoldi pro tempore existens eis deputaverit, ob
hac praesentis institutionis nostra immunes sint et excepti, neque
ad capiendam ^{inductam} ~~inductam~~ ^{inductam} ~~inductam~~ cogantur. In cuius rei testimo
nium sigillum nostrum est praesentibus appensum. Dat Cracoviae
Feria tertia post Diem Festum Sanctae Trinitatis. Anno Domini
Millesimo Quingentesimo Tricesimo Tertio, Regni nostri Anno Dige
simo Septimo. Praesentibus incus in Christo Patribus Dno. Petro
Thomicki Cracoviensi et Regni nostri vice cancellario Joanne
Carnthowski Wladyslawiensi Joanne Premyslicensi et Petro tam
necensi Episcopis. Nec non magnificis venerabilibus et generosis
Hic de Godece Cracoviensi et Leopoldensi Galiciensi Coloniensi
Smialynensi et Lubawicensi Capitaneis de Brzezina tam in
X. Calendas

[illegible]

Stephanus Rea.

F. .... Habere debent ut quilibet ex magistris dignum unum socium autem tres non plures habere debet... divipulum...

Przywilej ten na długim pergaminowym arkuszu w trzech bez przecia literami pisany
w przywileju króla Zygmunta I sędzię w prochu inkr rowany również na pergaminie
groskami literami pisany lecz przecięt urowana.

152

Stephannus deignatus Rex poloniæ magnus Dux Lithuanie, Ruthenie, Prusie, etc. Significamus presentibus literis n^{ost}ris quorum inter alia universis & singulis Reproducenda esse nobis per certos consularios nostros nomine civium n^{ost}rorum Leopoliensium confubernii seu Fraternalitatis Artificii Tornealoris & Pectinariis Magistrorum Civium & subditorum n^{ost}rorum Leopoliensium. Articulos seu consuetudines inter ipsos ab antiquo tenore & observatos supplicatumque est nobis ut eodem articulos et consuetudines in amittis eorum punctis clausulis articulis & conditionibus tam in parte quam in toto approbaremus, confirmaremus innovaremus ratificaremus. Quorumquidem articulo tenor de verbo ad verbum sequitur est quod talis. Imprimis omnis qui re erit, primum debet suo civile vacipere & sue legitime generis logie literas officiosas ostendere artibus sue periculis & manibus sue laborem per probas quas Schule vocant docere & demonstrare. Si fuerit Torneator ex hunc debet lagenam dictam Flasche in qua duplex potus abque commixtione distinctum possit servare & contineri fabricare. Et demum quidam hoc est cantarum dictam Lampa cum producta liget alias rotas regia ad medium quartum pectillum facere in super summum tale fieri debet. Clava in formam pectinis rotata & etiam facere cupam seu cisternam ad instar crateris Italici laboris bene formati & superiori experimento testate. Quas probas cum ipse Torneator perficiet ipsas magister qui eodem Artificii ostendet et si eas probatas et iuxta artem agnoscent. Talis hujus modi probis non satisfaciens ex hunc talis non debet in Magistrum promoveri et neque ad confubernium seu fraternitatem admitti. Tam diu donec plene artis suam didicerit. Verum si circa laborem talium magistrum modico deliquerit poterit in confubernium et fraternitatem admitti dum prius ratione non proinde fuisse sufficienter paratus sub in communitali fraternitatis ad Terminiū flor^{um} unum pectus reponet. Si vero fuerit pectinis artibus debet primum laternam sacerdotalem tali probare modico deliquit poterit in confubernium & fraternitatem unum magistrum ex eorum Lucidem et perspicillam elaborare ac de solo uno eorum pecten facere cum tribus distinctis omnibus inagis duo ordines in ipso pectine debet esse cum stridis dentibus scilicet vero-ordo cum dentibus variis. Denique etiam faciet pectende eorum cum dentibus variis

proleis taliter elaboratamq[ue] omnes illius pectinis deatuli i[n] r[ati]o[n]em
digittum abducendum, et rursus ad sua loca perspicue veni-
revential seu reducendum et ubi talis ipsas probas perficiant
vel non perfecerint prout cum Torneatoribus supra expressis
procedatur circa quarum probarum publicationem tam Torne-
atores quam Pectinifices debent assententur pro Magistris et
petu[er]e ~~perpetua~~ Constituere et assalueram pro nobis peni-
vero pro uno grossis dare. Cum itaq[ue] novus Magister conlu-
bernii & fraternitatem suscipiet et tunc ante omnia
medietate florenum introitalem contubernio reponet tam uno
Bernian[um] cer[er]e et constituet scapulum cer[er]is
pro confraternitas et tandem tenebitur ad viduam flor[is] quin-
reponere quem si habere ^{non} poterit, ex tunc sibi
certe rale tallorabiles constituentur pro quibus successore
poterit hujus modi pectinam dissolvere. Secus superis de filiis
Magistrorum sociorumq[ue] Magistrorum filias sibi matrimonia-
copulabunt. Nam ipsi medietatem datus hujus & non magis
tenebuntur reponere & a probis erant liberi. Non debet
hoc ipsum contubernium seniores Magistri eligi so-
lum Catholici de Romana ..... ut puta unus Torneator al-
ter vero pectinista. Qui si in utroq[ue] artificio non haberentur ex-
tunc de uno eodemq[ue] artificio ut puta ambob[us] Torneatores vel pec-
tinist[as] ..... entur. Quiq[ue] videtur seniores Magistri debent alias Magi-
stros ad contubernium continue in duabus septimanis convocare & sig-
num pro consuetudine inter eos mittere quod ~~signum~~ ^{num} ~~magistrorum~~ ^{magistrorum}
non existerent ex tunc prope unum Bernian[um] cer[er]e fraternitatis
restituere tenebitur. Seniores Magistri adjunctis sibi ad men-
sam suam quatuor Magistri duobus catholis rillus Romani & alius
duobus ritus h[er]ei debet ^{juste} consuetudinem aliorum contuber-
niorum contubernium dantur & comparata unius ~~contuber-~~ ^{contuber-}
attendit qua ardente si quis ^{unum} quartale ~~dictanda~~ ^{dictanda} ~~ela-~~
contubernium venire neglexerit penam medi-
grossi succumbet. Ubi vero Magister senior vel aliquis Magister
num comesatium qui solent ..... viduam servare
contubernium non venerit donec ipsa candle arserit. Ex tunc le-
nebitur pro pena ..... num reponere. Et
iam ipsi Magistri per seniores Magist[ros] ut signa

convocati fuerit in duabus septimanis in contubernium tunc
propositi laboribus contubernij tenentur per medietatem ad iusticiam
componere. Exceptis Magistris Senioribus qui ad compositionem talium
~~peditum~~^{peditum} non tenentur. Si vero aliquis Magistrorum seniorum vel
circa mensam sedencium non locato loco suo et nec .. eratis a
nense videretur sub hanc contubernio talis pro pena duorum
grossorum demeribilis & junior solidum. Preterea si quis Mag-
istorum sub hanc contubernio verba in honesta convicia &
injurijs ~~perferre~~^{perferre} & contubernium in honorare presumperit
talis medium libras teneat pro pena fraternitati dare tenebitur.
Quod alter ~~si~~^{quis}. Si quis Magistrorum quem ex coloris Magistris rex
despicim aut culpabilem agnoscat & illum pro demerito pena
re aut corrigere velit. Ipse vero rebeliter ab eis recessoril delat pro
pena medium libras teneat ad contubernium tenebitur nequere. Non debet
stiam unus Magister alteri Magistro familiam ~~ad ducere~~^{ad ducere}
sub pena vinus Bermian teneat. Discipulus qui alterum artificiorum
pfatorum informari voluerit dum per Magistrum a...
debet suscipi ex tunc imprimis medium Bermian teneat
fraternitate & receptum cervicis dare debet ad quo artificia non
nisi legitimi filij debet suscipi & talis per 3 annos continet sit
torcular vel pectinatum informari tenebitur. Qui vero disci-
pulis volunt ~~tempus~~^{tempus} annum ~~per~~^{unum} redimere. & tunc
Magistros ~~longo~~^{longo} ~~magistratus~~^{magistratus} soluet vel prout cum Magistro suo
condictabilis pro se celerius in officio liberant. Et dum
discipulus artificium plenarie didicerit & officio iuxta
consuetudinem adifferit ex tunc illi Magister usque iuxta
laborem manus sue precium suum mercatoris consueverit debet
dareqz sibi tantam translationem nigram canisiam & calceorum
~~sub manu~~^{nem} suam aut solutares & ipse tenebitur apud
suam Magnam post elaborationem pro proprio medium
annum laborare ad tandem ubi se conferre voluerit
stabilis in ejus arbitrio & voluntate. Tenebantur plene omnes
Magistri catholici & Ruthenii ~~professioni~~^{professioni} ipso festo sacra-
mi corporis christi interesse armati & honorifice affecti
juxta consuetudinem aliorum contuberniorum sub pena
duorum Consalium. Et si quis Magistrorum et confratrum
ejusdem contubernij tempore collationis pro eodem festo compari

christi peragi solite aliquem non facit solum verum etiam
verbis in honestis interdurbaveris / qd molestum vel
litigiosum intulaveris talis tenebitur latens ipsam colla-
tionem per se solus persolvere sumptus erit in gratiam suam
contubernialium Nullus etiam debet vel poterit artificia
hic laborare in destructionem eorum solum illique ~~in~~ⁱⁿ artu
bernium et fraternitatem habuerit sub pena duorum Magistri
~~Romane obedientie ad sepulturem aliorum Magistrorum & la-~~
~~icorum talis recessione~~ um orationis ~~magistri~~. Debet etiam
ipsi Magister Torneatores & Picciroste suas candelas at
instar aliarum fraternitatum Ecclesie Romanae obedientiae &
non aliter habere & duos Magistros maiores quos infra divine
officia illas candelas succedere et extinguere illaque
conservabunt designare quod si ipsi poterint per alium suppleri
in quo officio negligenter mediente penabundat. Nullus demum
nam ex ipso superexpresso de dato ~~de~~^{et} obsequio matrimoniali
juridicum uniuscuique copula sub pena duorum Magistri Ro-
mane obedientie ad sepulturem aliorum Magistrorum ejusdem re-
ligionis nostris librorum seu familia debent cum eandem venire &
funus illius mortui ad ~~tumultum~~^{sepulturem} conducere et similiter circa
obsequia funeralia et Missas pro defunctis interesse sub
pena duorum Magistri unius grossi Magistri rectoris
gracii pariter primum suos confratres uxores libros et
familiam mortuos similiter ad Ecclesiam suam condu-
cere sub pena unius grossi Item Magistri ~~pro~~^{recepti} artifi-
cis alios quoscunque idoneos ad eorum artificium assumere
et ~~ad~~ⁱⁿ instruere ac docere ~~socios~~^{socios} facere ad
creare cognominis & imponere ~~Artifices~~^{juste morem} ejusdem Civi-
tatis Lepolien. ac deinde ad Magistrum suum promoveri valeant
et possint. Ubi soli propter eorum alibi pro idoneis
admissi artem exercere possint non secus ac si Cracoviae
diviserent. Item quisque frater ad contubernium venerit

a quolibet pede per medium grossum colvere tenebitur.
 Item licet eisdem Magistris sub expresso vigore huius
 Privilegii nostri quod ad artificium ipsorum pertinet impe-
 ridos Magros qui vulgo ^{ore} ~~Lulap~~ seu ~~Par~~ ^{tage} ~~tage~~ ^{tage} ~~tage~~
~~quomodo~~ ~~fratres~~ ~~tabernis~~ ~~teneris~~ ~~nulis~~ vocantur
 illorum artificium impediunt ex civitate et ejus
 sub urbibus depellere. Item quicunque Magr artis Tornarii
 Peditarii aut etiam Funarii discipulum apud se detinuerit
 laborare permiserit, ille vero discipulus cogno-
 mine artificis illius usulato (id est les praelian)
 carere talis les penam quinquaginta Marcarum contubernio
 ipsorum. Ita etiam solent Magri quicunque indoctus
 Magistrum qui pariter sine stular dicitur laboraverit,
 eandem penam super expensam contubernii reponet
quingenta Marcas. Nec no per duas integras Septimanas
 in carcerem delinere debet. Item ut nemo audeat laborem
 suum proprii artificis ipsorum convenit at inde aduhere
 aut vendere sub optione Merimomoru ejus medietas
 altera vero partem conquerenti. Item Magri si suum
 caperit aliquem discipulum ad informandum prius ad no-
 ticia fraternitatis deducit & Magri illius... de signatur
 sub. Probationibus ad duas Septimanas quod
 si supra id tempus cum delinuerit talis duas libras
^{contubernio} reponet. Ita etiam si aliquis discipulus ex ipso
 artificis supra novena ad unum annum lantu artificium
^{illum} exercere voluerit tenebitur... Magistro suo
 quingenta Marcas numeri et novela Blonda. Item
 cumque ac ipsorum contubernii de alio venit...
 in aliam susceptum de de Tornearum. Peditarii

mandavimus testimonio ^{rite} harum. Datum Leodi die prima ¹²³
mensis Julij Anno Domini Millesimo quingentesimo septu-
agesimo octavo Regni vero nri Anno Tertio.

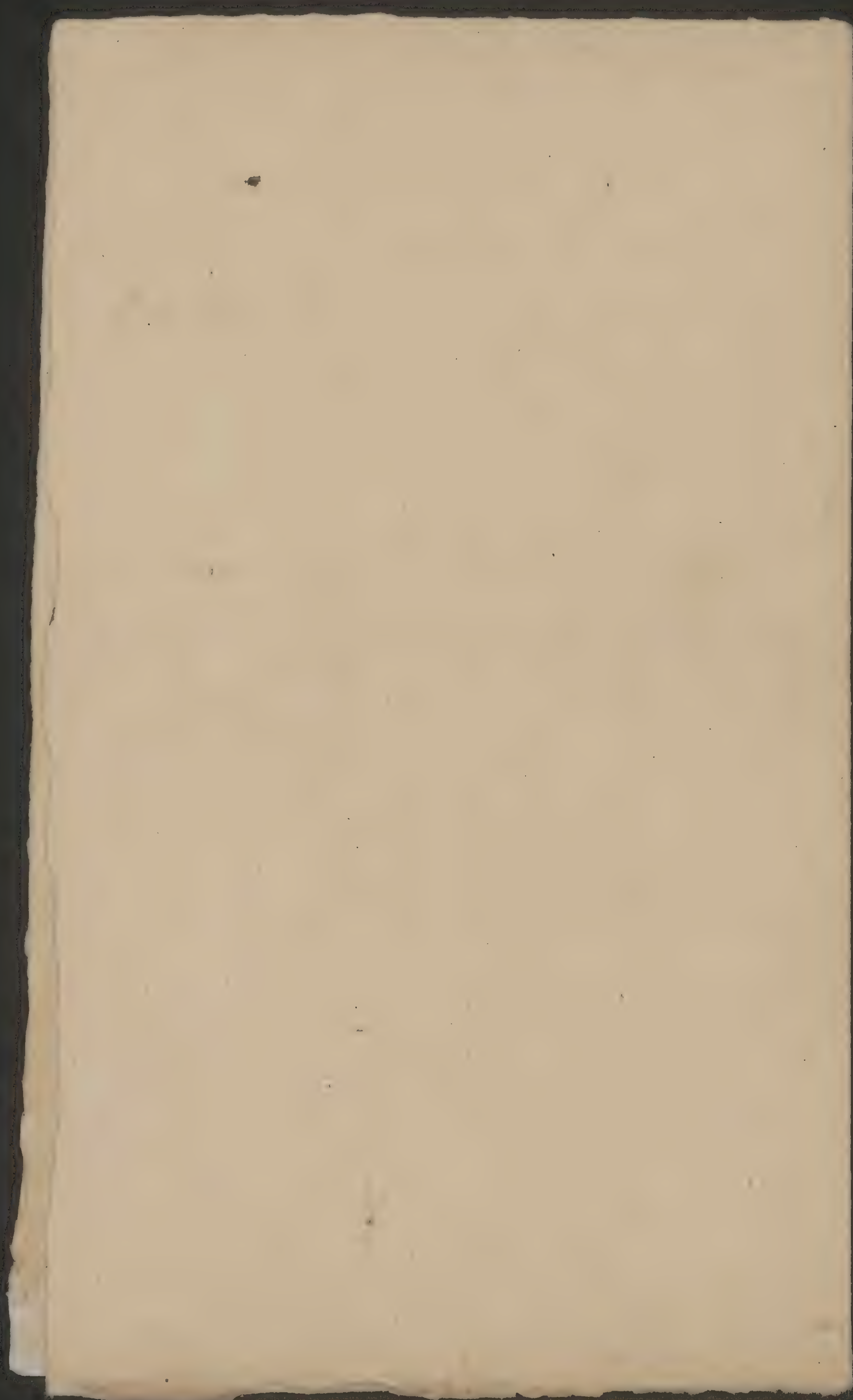
Stephanus Rex

Alb. Brunck.

~~pergamina pargenda~~
Crywilexentaxayage sig n Panar Mullero
grubiniara

¶ Ad alium sibi proximum magis ^{ultimus} destinabit et ^{seclius}
ad seniore magistrum reportabit sub pena annas
grossi. Et si quis magistrorum utriusque artificium
exus signo perverit absque legitima causa ad contuben-
cium oportune non venerit vel se apud seniores

(Stanislaus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae
 Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Sijeviae, Vithyniae, Podoliae, Pod-
 lachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae et Cernichoviae.

Significamus praesentibus Literis Nostreis Quorum interest Uni-
 versis et Singulis, Reproducitas fuisse coram Nobis Literas Par-
 gamenas nunc Serenissimi cum Sigismundi III. Princepsoris
 Vestri subscriptas sigilloque penitus minoris fidei dante Regis
 communibus, sanas, salvas et illasas omniq. suspicionis nota ca-
 rentes, continentes in se confirmationem Jurium Conubernio
 Muratorum et Lapididarum Leopoliensium servient. Quorum
 quidem Literarum tenor qui sequitur estque ejusmodi. Sigis-
 mundus Rex Dei Gratia Rex Poloniae Dux Lithuaniae,
 Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, nec non Svecorum
 Gotthorum Vandalorumq. hereditarius Rex. Significamus pro-
 sentibus Literis Nostreis Quorum interest. Universis et Singulis
 Reproducitas esse coram Nobis Literas Pargamenas infra-
 scriptas sub titulo et Sigillo Praeconsulis Consulatum Civitatis
 Leopoliensis emanatas et obsignatas certos articulos Conuber-
 nis Muratorum et Lapididarum Leopoliensium boni or-
 dinis inter se servandi in se continere sanas, salvas, illasas
 omniq. nota suspicionis carere, quas ut auctoritate Nostra Regia
 approbare ratificare et confirmare Dignaremur. Supplicatum
 est, quoniam Literarum tenor de verbo ad verbum, se-
 quitur ejusmodi. Consules Civitatis Leopoliensis. Notum esse
 cupimus Universis praesentibus ac futuris; Quia Nos incum-
 bentes in id omni Officii cura ut ejus Civitatis omnes Cives
 et Incola in tranquillo semper maneant statu et ordine,
 postquam inter Mechanicos Nostros temporibus Mu-
 ratorum et Lapididarum cresceret variae ex nationibus
 in hac Civitate numerus eo aulem quod illis nulla esset
 constans et firma Legum ratio multa orirentur inter eos
 discordiae, cum quibus Nostrum ut plurimum convenie-
 bant perturbareq. solebant Officium ad bonum sanumq.
 Civitatis ejusdem commune et ad mutuum eorum pacifica-
 tionem Nostrorum hanc in re majorum noxam et exem-
 plum senti matura cum deliberatione institimus eis ut
 alijs opificibus conubernium in quo ij omnes qui vel mura-
 ta servant aedificia vel lapides aedificiis aptos incidunt re-
 decant sculptant aut polite tornant cujuscunque illi fuerint

generis vel nationis intra et circa Civitatem eam Leopoliensem
nunc et in posterum existentes communibus debent parere le-
gitus et consuetudinibus juxta eos quos hinc praecipimus
sanctum describimus articulos in haec verba: Primus arti-
culus. Qui volet juxta artem suam in Magistrum ex socijs
creari is veniens primo in Contubernium cum honestis Civi-
bus duobus rogabit a Magistris omnibus de in eorum
meritis suscipi primaq; illa fronte offeret eis Literas institutionis
sue sufficientes, et propicietur coram, quoniam non alterius quam
Romanae Catholicae sit Religionis. Seniores autem Magi-
stratum curabunt Legi ex hoc Privilegio aut etiam ipsi
denuntiabunt illi consuetudines omnes preciosissimum in
ejus rem servientes: quibus tum ille, si per omnia satis-
facturum se submiserit pro eodem primo ingressu ad com-
mune Contubernij ejusdem depositarium dabit pecuniam Po-
lonicae grossos Tringinta simulq; petet se Officio nostro ab
ipsis Senioribus ad Jus Civile commendare, quod antequam
illi conferretur. Debet ut moris est suam Thori legitimi ge-
nealogiam sive Literis authenticis, sive dignis five Testi-
monijs probare, aut etiam se tali probatione ad certum
tempus offerre aliquam nobis dare cautionem. Et his
quidem sic actis postulabit Deinde a Contubernialibus Magi-
stris ad faciendum artis experimentum certam sibi statui-
tiam, qua ipse experimentum scribes et facies in tali forma
et figura qualis ei per Contubernium comministrabitur
in Papyro scripta et sub nostro appresso sigillo clincata. Septi-
mam autem experimentum ejusmodi scripseris et omnibus
Magistris illud praesentaveris, quatenus aliqua ex parte non
reprehendatur tum nemini pro ingenio communi frater-
nitatis contubernij solus bono numeratis florenos Decem
monete Polonica et Civitati specialiter offeres ad armamen-
tarium publicum ^{viginti} globos lapideos tormentarios arte elabo-
ratos ad prolece Magistris Contubernialibus quotquot fue-
rint pro antiqua eorum observantia parabis convivium
quod tamen ultra tria ciborum fercula et ultra unum
vas cerevisiae majorem sumptum superare non debet.
Extra porro ubi is ipse probans experimentum ab ipsis
Magistris juxta vicis esse reprehensum, tum in eo solum
eorum petet atq; ut poteris conciliantiam sibi curabit
gratiam ceterum filios Magistrorum vel eorum gene-
ros aut etiam post eos viduorum relictarum maritos

quod attinet his singulare huius reservatur beneficium quod
 talis quisque scripta experimenti parte tantum cinnia,
 datisq; ad Conlubernium quinque florenis et convivio more
 aliorum. **Articulus.** Magistri et Socij ad eandem spectantes fraternitatem
 ne rem Conlubernalem tumultuarie et confuse, ut hactenus fuit, ge-
 rant, ex eo tempore debent habere utrinque sua separatim
 conventicula et hospicia in quorum scilicet uno Magistro
 presidentibus suis juratis duobus Senioribus in altero
 autem Socij duobus item et Magistris presidentibus se se-
 pro consuetudine gubernabunt, suaq; tractabunt ne-
 golia. Et illi quidem Magistri duo qui semper Conven-
 ticulis Sociorum qualibet quindena celebrandis aderint
 observabunt id diligenter ut per eosdem Socios omnia
 ad honestatem et ad antiquam observantiam gerantur
 in suisq; deliquis puniendis, ut omnino acquiescenti studeant.
 Et quoties penas decernent, ut ab eis gravato cuius inde
 primum ad Magistros Deinde etiam a Magistris ad Nos Con-
 sules libera sit provocatio. Quoniam autem Magistri simul et Socij
 in hac una fraternitate ad Ecclesiastica et ad conlubernalia onera
 quovis pericula sunt, speq; debent obligati propterea de pensio-
 nibus per socios ad carbonam Magistrorum componari
 sic ordinavimus et ordinamus. Huius Magistris prefati ma-
 biluri sunt semper sub clave sua in Carbona sociorum pro-
 priam et specialem fiduciam ad quam ex adversis pri-
 mum socijs qui de more Fraternitatem ingressi pensionem
 Ortove dictam contribuunt tota eorum talis pensio quatuor scilicet
 iet grossorum de panis autem omnibus quoties ex aliquibus
 delinquentibus sumentur ad de pecunia quam eorum Singuli
 per quindenam ut moris est conferunt pars tantum debet
 in eorum Conventiculis sub illorum duorum Magistrorum
 presentia separari et imponi. Magistri vero prefati pecuniam
 ejusmodi collectam quae cum illa fide ad eos per duos illos
 Confratres quoties anni quadrante deferretur in suum acci-
 pient depositarium et ea deinde pecunia cum sua item quan-
 communiter congerent omnia Fraternitatis necessaria procu-
 rabunt. **Tertius Articulus.** Nemo Magistrorum plures operas
 praeter duas ad manus debet habere ut sic et officijs Civium
 studio diligentiaq; maiore quibus eorum incumbat et alteri
 suo conlubernali si quem etiam arte victum quodere opus est
 querendi ejusdem victus rationem non praeripiat. Cum
 tamen opus unum ex illis duobus viderit se prope abs-
 indurum

Sunt de tertio novo parando contrahere quidem poterit, atque
manum suam non prius illi apponet, donec priorum illorum
operum alterutrum finiverit sub poena lapidum duorum eorum
ad centubernium lucina, ac nihilominus poena quicq. tali
solita sub ipsius etiam tertij cujuscunq. operis ad illum Magi-
strum qui vel uno vel duobus operibus vacaverit privatione.
Quartus articulus. Pacta seu condita mutua de contra-
hendis vel laborandis operibus quibuscunq. p. qua Magister tantum
duobus ex observantia facere secum licet. Magister quicq. cum
Socio aliquo nulla debet habere sub unius eorum lapidis poena. Sc.
cuius enim quilibet pro sua accidentaria mercede strunkale
dicta contentus debet esse antiquorum operum reparationi-
bus ipsi tantum quo duorum florenorum valorem non
exceedant unde ille Socius ad tales operandas reparationes
Magistri sui consensum semper requirere ejusq. disingulum ut etiam
artis exercitamenta capiat in operando juxta se habere et eum in
arte informare ut de mercede quicq. aliquid eidem imputari debet
materiam tamen reparationibus ejusmodi necessariam absq. sui
Magistri vel adificantis speciali verba et voluntate prorsus
nullam debet accipere. Occasione quarum omnium rerum
poena dimidij eorum lapidis tali Socio qui p. missis contrave-
nerit, imprimetur. Quintus articulus. Socius qui aliunde
in eam civitatem venerit primum renuntiabit suum ad
ventum duobus Sociorum Senioribus a quibus deinde
Magistri Seniores accepta de illo notitia ordinabunt
eum ad illius Magistri officinam qui interea temporis
vel nullos vel pauciores habuerit socios eaq. ac simili
ratione ordinare debent Magistri ex quo singulis ij socij
qui hybernis non fuerint ulli Magistrorum obligati, sc.
ter enim quicq. Magistrorum quempnam hyemis tempore
foventur quosq. fuerint omnes vere toto et effate prima
ad festam usque Natalitatis sancti Joannis Baptistae
ab ejusdem Magistri cui sunt illa hybernatione obligati,
officina non debet recedere sub poena pro contumacia
bitrio in eam rem statuenda. Circa quem quidem articu-
lum Nos singulariter excepimus operum omnium Civis
satis ejusdem publicam necessitatem ad quam scilicet Ma-
gistri singuli suo consueto modo et ordine tot socios
dare debent quodcumq. eorum civile aliquod opus posceret. —
Sextus articulus. Merces Socijs ac discipulis non debet per
quempnam Magistrorum augeri, neq. immutari ultra Officij
Magistri immutationem et moderationem quo pro his ut

mōre sunt temporibus donec aliquod aliud ea in re con-
 stituerimus constituitur talis. Primum a festo Sancti Galli
 ad dies Carnis privij Socio cuilibet pro labore diurno grossi quinq;
 discipulo autem grossi duo cum sequis et aliis. Deinde a diebus
 Carnis privij ad Pascha, Socio grossi sex, et Discipulo grossi tres.
 Postremo a Paschate ad Tertium Sancti Galli Socio grossi septem
 et Discipulo grossi quatuor. Cui ordinationi quoties aliquis
 Magister contravenerit, toties convictus poenam unius la-
 pvis cera ad Conlubernium succumbet. Septimus Arti-
 culus. Discipulos plures quam duos nullus magistrorum
 debet povere in arteq; institueret ac nec eorum institutio-
 nes confectos annos scilicet quatuor ullo unquam pretio
 aut pacto minui faciet. Itaque Nos prefati Consules Leo,
 prolientes volentes ut ij muralores et Lapidarii qui vel
 muro aedificia construunt, vel etiam lapides sive ~~incidunt~~
 et ij incisione sive sculptura sive thorno ut dictum est
 formant aut poliant omnes in genere intra et circa
 eam Civitatem ex prescriptis articulis et ex antiquis
 consuetudinibus quae per alias quasq; celebres Civitates
 usu tenentur, juxta morem aliorum Civitatis hujus
 Conlubernatium artificium primo ad ipsius D.E.S. Op.
 Limi Maximi honorem et gloriam, Deinde ad singu-
 lare Civitatis ejus decus et praesidium in omni
 pietate bono Regimine et in moribus honestis in-
 concordiaq; amore favore et in pace mutuo secum
 vivant. Aedificijs autem etruendis et elaborandis
 Civitati huius et ejus Civibus per hanc ordinationem eo
 facilius et solertius navent suam operam. His demum
 ac alijs supra quoque memoratis ex causis invocato
 D.E.S. omnipotentis nomine vigore Jurium et Privilegio-
 rum eam in rem per Serenissimos Reges Poloniae No-
 bis et Civitati huius antiquitus clementer conces-
 sorum et confirmatorum huius eisdem Conlubernium
 et fraternitatem prout fundamus per praesentes appro-
 bante illis et alijs faciunt consuetudines et ordinationes
 tam huius Literis promisso modo descriptas quasq; etiam
 communiter alias usu eorum antiquo servatas quas ni-
 hilominus ad eam praesentem Conlubernij institutionem
 ut quandoque res, tempus aut necessitas postularent
 augere minuire mutare corrigere Nobis atque postea

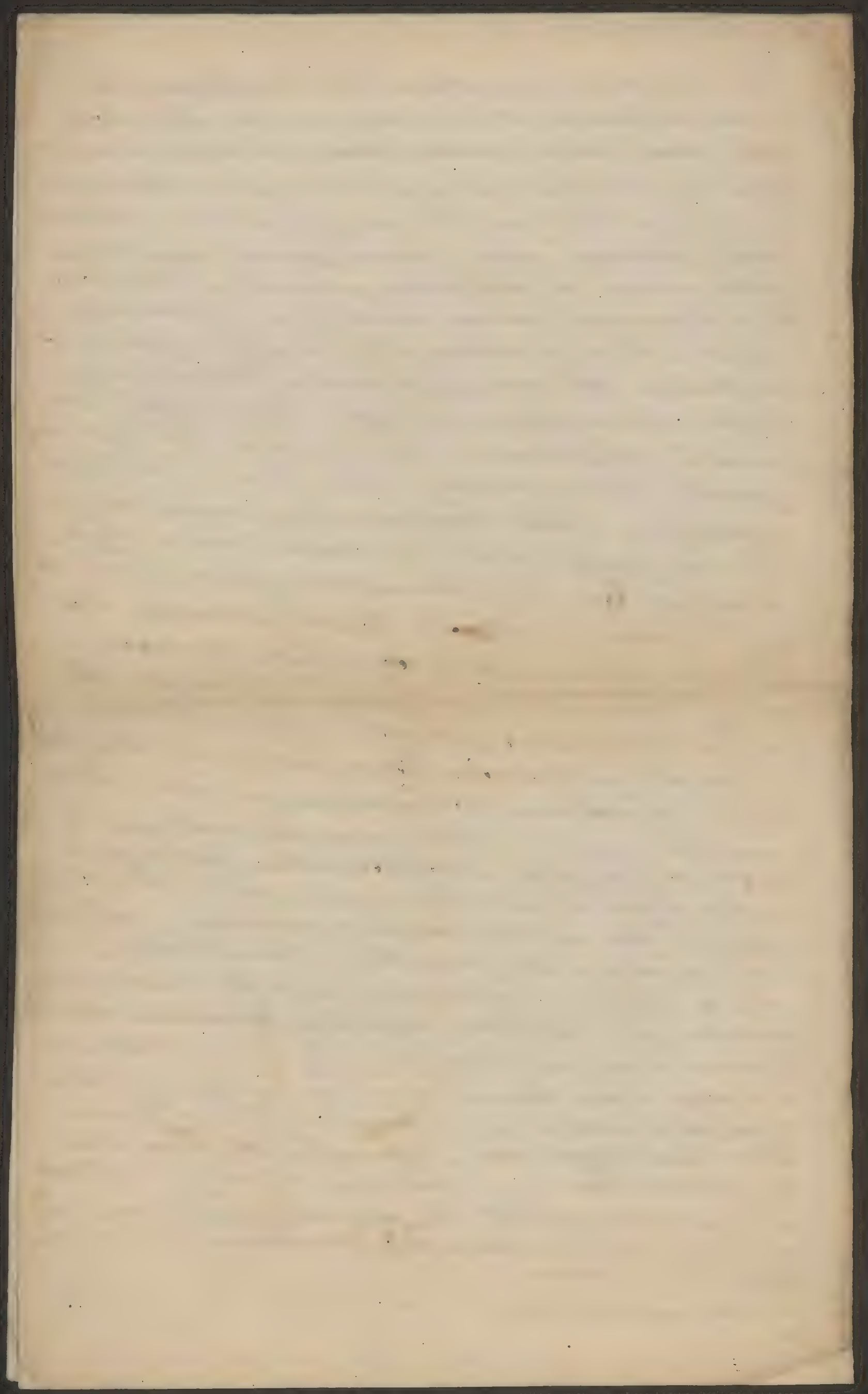

in officio nostro successuris liberam facultatem relinquimus. Quod autem superest eos quos ad tale inchoandum contubernium proferimus et locavimus presentes: quoniam artis eorum peritia multis ab annis in ea Civitate Nobis et Civibus multis prorsus quibus operas edificiorum varias pulchre et salis industrie consuebant in eamque usque diem optime semper fuit et est probata spectataque ideo quemque illorum pro vero bonoque in sua arte perito Magistro auctoritate et confirmando in perpetuam rei memoriam huius quosque scribimus et recensemus singulos ut sunt de nomine: Petrus Harmior et Stanislaus Mleko qui duo ad annum presentem electi erant in Seniores Magistros. Rochus Szafanice et Andrus Pedlasny, Sebastianus Moczyska, Sebastianus Liszek, Johannes Inglin, Petrus Wiergodla Jacobus Regardis, Henricus Hersth, Paulus Strecslivy et Paulus Szary, exliwy. In quorum omnium promissorum eisdem sigillum officij nostri est presentibus appensum. Data vero Nostra hinc Libera Legnoli ex Peridentia descripta Constat die Quinta Mensis Martii Anno Domini Millesimo Quingentesimo Octuagesimo. Nos itaque Sigismundus Rex suprascriptus supplicationi predictae dictorum fratrum contubernij Fraternalis Muratorum et Lapidinarum uti iusta et consona benigne annuentes Literas praeferentes in omnibus earum punctionis, clausulis articulis et conditionibus approbandas ratificandas esse duximus, ut quidem quantum de jure sunt et usus earum habeatur sic cum ea melioratione articuloz suprascriptorum videlicet secundum quod attinet aby miel rowie jednego Starozego Towarysza obierali wstętu woli swojej, aby ryby przestregaiąc porządków, ztych karat si przykładać inozych cechów: a drugiego Towarysza aby sobie Towarysze obierali. Quintum. Leby xaden Towarysz ktorego wykażewick mielne przez Linę solerował to jest dawał mu robotę albo go też na wiosnę przyjął do roboty, takowy xaden nie ma odchodzić przez cale lato aż do Świętego Michala. i to Septimum. Mielnikowi każde mu wolno będzie chować y po orkerach weznow. Octavum vero articulum adiciamus et adiungimus. Aby każdy towarysz nowo przywędrowany tu do tego miasta bądź wtoch, bądź w Niemiec, bądź jakikolwiek nacyi, stanowiący

przed mistrzami ma pokazać List od urodzenia i od
 wyuczenia swego albo też mieć rekoi mia, plus x na 120
 sobie stawia stawia na czas pewny. A przylgym ma po-
 tożyć do mistrzów kope, a do Towarzyszkow Xtoły y ma-
 za takowym datkiem być przyjęty do lechu y na swoje
 miejsce osadzony między Towarzyskami. approbamus
 confirmamus et ratificamus presentibus Literis No-
 stris decernentes easdem vim et robur perpetue fir-
 mitatis obtinere debere. Et q, in ejus rei fidem et
 evidentius Testimonium presentes Literas manu
 Nostra subscripsimus et Sigillo Regni nostri com-
 muniri mandavimus. Dato Varaviae Die vigesima
 quarta mensis Martij. anni Domini millesimo
 sexcentesimo Primo Regnorum nostrorum Poloniae
 Decimo quarto Sveciae vero Anno Octavo. Sigis-
 mundus Rex. And. Mokronoski^m Locus Sigilli pen-
 silis Minoris cancellarius Regni Confirmatio Arti-
 culorum Conclubernio Fraternalis Muratorum
 et Lapidarum Leopoliensium Nos itaque Sa-
 miflaus Augustus provice supplicationi benigne
 annuentes proinseclas Literas conclubernio Fraternali
 Muratorum et Lapidarum servientes in
 omnibus earum junctis clausulis articulis ne-
 xibus et ligamentis et conditionibus auctoritate
 nostra Regia approbamus confirmamus et ratifi-
 candas esse duximus uti quidem approbamus confirma-
 mus et ratificamus presentibus Literis Nostris. Decer-
 nentes easdem in quantum juris est et usus earum
 habetur vim et robur perpetue firmitatis obtinere
 debere. In quorum fidem presentes manu Nostra sub-
 scriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datum
 Varaviae Die XXXI. Mensis Decembris Anno Domini
 M.DCC.LXX. Regni vero Nostrⁱ Anno VI. Samiflaus
 Augustus Rex. — Antonius Sikorski^m Locus
 et Sigilli Majoris Rni Secretarius m — Confirmatio Arti-
 culorum Conclubernio Fraternalis Muratorum et Lapidarum
 Leopoliensi servient.

Michael Dei gratia Rex Poloniae magnus
dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae,
Livoniae, Kiiouiae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smo-
lensciae, Severiae, Czernichouiae.

modum

quodvis autem actione aut dilatione nisi fuerint legaliter, vel quacumque necesse,
sive evidentia perhiberi propter quod ad Contubernium venire non possent
cahilominus huiusmodi impedimentum ac necessitatem ille Magister
aut socius debet ac tenebitur prius Magistris Senioribus publicare, nec
nam autem Dominorum Consulium in Contubernio, sunt & grossi, affici
vero Magistrorum Communium et sociorum innotentiam melius
grossus Et quicumque Magistrorum Seniorum tenent ad Contubernium
solum illius conditionem grossum annum. Magistri vero ceteri et socii
per medium grossum reponunt. Articulus II. Item tenentur et debent
singuli Magistri et socii contubernales huius artificii Mentatorum sin
gulis Mibis pro defunctis pro quolibet quartalis anni diem fuerint vo
cati sub poena trium grossorum accipere, exceptis iis qui domi non fuerint,
nichilominus debent senioribus Magistris notificare. Articulus III. Item
dum Magister senior pro quatuor temporibus anni quos angarias vocant
vel alio quocumque tempore signo Magistros Contubernales et socios vocabit
ipsi mox post acceptum signum una cum familia seu sociis, anteq
signum redibit ad Contubernium tenebuntur conuenire. Et dum reuer
tur. Magister senior cum honore assurgens Contubernium saluet et cele
brat dicens: Ego socio hoc Contubernium auctoritate Omnipotentis
Dei. arcas. Regis. Illis Domini Domini nostri Clementissimi augusti D. nos
Proconsulis et Consulium denique auctoritate officii mei propria et con
fratrum meorum Contubernalem. In quo bannito Contubernio, si quis
contra alterum exceperit verbo nocuum luctu, prout ceteri Magistri cogno
scant. Si vero manu, prout D. Proconsul cum Consulibus ex officio
decernit. Et ibidem omnes Magistri et socii non solum sece gerent ac con
sueverunt, arg. unus alteri de publicatibus pro quo inculpatus fuerit
sive sit Magister sive socius sive etiam discipulus. Quod si aliquis
ca eius fuerit pertinax aut temerarius, saltem Magistri corrigere debent
prout dignum illis videbitur. Si autem Contubernium Magistrorum
non curaverit, salis excessum pertinax et temerarius Magister vel
socius officio Dominorum Consulium publicabitur et deperat. Ut
per eundem puniatur, si etiam aliquis contemnerit se a Contubernio vel
magistris, quoniam causa in iuriam habere et ad D. nos Consulibus se revo
caverit, id nequaquam illi denegare debent quin imo illud negotium
discernent ad officium Consulare remittent. Praeterea Seniores Ma
gistri non debent aliquem Magistrum aut socium ea ira vel odio
in eum concepto temere iudicare sed secundum iustitiam et rei aequi
tatem ac aliorum Magistrorum iuriam et dignam invocationem. Arti
culus IV. Item tenentur et debent omnes Magistri ponere in con
clavem seu pidiorem communem pro singulis quartalibus per vigin
ti grossos et socii contubernales per viginti grossos, et quadam ex
cum eisdem Magistris suis contubernium tenent Et ibidem Magistri
profati socii declarantur sunt, quod huiusmodi pecunias compone
re solet primum ad laudem et gloriam Omnipotentis Dei, quia pro
salutibus pecuniis et aliis poenis receptis aut aut recipiendis de Magi
stris et sociis excelsivis collectis et exactis de anno in annum sacerdotem
tenent, qui altari eorumdem servit et duas Mibas singulis septimanis
celebrare solet, unam pro vivis altorum. Vero pro defunctis. Praeterea
candelas ac altare statum ac arcas et quatuor superstitis sive signis

quatuor vero candelas circulatas alias ^{trigone} pro sepultura funerum et
ad obsequia pro mortuis seruient. comparare et singulos Magistros
et socios mortuos verorum Christianorum more ad sepultura deducere
et humulare solent. Articulus V. Item socius quidem Artificii Mensa-
lorum qui fuerit idoneus et perfectus magister sua inreprehensibilis si vo-
luerit Conlubernium suscipere ac se aliis Magistris incommittat debet
probatum ac pro tempore quatuor temporum anni Magistros cum homi-
nibus probis et honestis adire cum quibus postulaturus esset in medium
eorum suscipere et quidem Magistri humaniter et gratiose susceplura
sunt informare tenebuntur, quo pacto in principio artis procedere et qua-
liter se in arte gerere et conservare debeat domum pro labore proba-
tiam, Mense, et est specialiter descripta et dimensurata probaturus est.
Proba autem alias ^{vel} haec ^{est} et debet scriinium in asperibus ^{flavere} in
Platanis lignis alias natis ^{et} bituminatum cum suis demonstrationibus
et scribitis alias et adificationem cum aliis ^{mensuris} pertinentis. Item
Mensa vulgo ^{lavorum} solent in Platanis cum cum scriinio ex lignis eadem
platanis cum adificationis et aliis mensuris ut sursum levare et duci alia
posuere sic in scriinio ^{posuit} put Magistri ipsi mensuras designa-
bunt. Qui quidem socii aliam advenientes non mox petere debent
ut ac probas faciendas admitterent. Verum tenebuntur prius quam
in postulabunt, annum unum apud Magistros mensatores laborem caere,
et elapso autem huiusmodi tempore, ac huiusmodi ^{tempore} probas con-
ficiendas admitteri rogaturi sunt, quos ipsi Magistri ubi jam in civita-
notitiam acciperint, seseq. modeste conservaverint, mensuras illius
probas alias ^{saluti} publicata et similitudine ac forma ^{pro} designa-
tione in illa conficienda exortantur, et variarent sed ut secundum
mandata et iussa facerent, debent ad ipsas probas admitti. Unde eorum
Item apparebit et Artificio et perfectio. Et cum huiusmodi satisficient in
medium Magistorum gratie suscepluri sunt atq. ibidem gratias viginti
introitalium reponent ac pro civile insipient, iuxta antiquam observan-
tiam circa ostensionem proba florentis quing. loco praeiici dant.
Et Denique Magistri de novo creati antea super alios Magistros arde-
bant praeiici, verum id per D. n. Consules certis ex causis prohi-
bitum et constitutum est, quo sales pecuniae in Conlubernium loco pran-
dii reponantur et in subsidium totius Conlubernii converterentur pro
aliis armis nec non dormintarii pulveres, ac alii apparatus emeren-
tur pro Conlubernio, a munitione armorum persolveretur. Nichil
minus ipse Magister succens creatus debet, ac tenebitur circa ostensio-
nem sua proba seu Magisterii super certos Magistros merendam
parare iuxta suam ^{prope}. Cui tenebuntur Magistri de consuetudine
propria ac Privilegium legi facere. Ut suat se honeste in se colla-
gas suos conservare. Quod etiam Privilegium singulis anni quartatibus
propter Magistros juniores in consuetudinibus et moribus exercendos
debet legi. Si autem ille socius ad Magistram promovendus proba non
satisfecerit ea tunc id ita meliorare debet. Quod se in alium lo-
cum conferre ac irre tenebitur, et loco socii unum annum cum sex
septimanis laborem et Artificium informari et tandem illam
probam decennio iuxta formam superius descriptam perficere et eam

Euo facto familia ad artificium promptiorem et pleniorum facultatum, sed ha-
c illor et civitati magis idonea. Articulus VI. Item nullus magister, Mensator
incredulus vulgo Paratax debet in damnum et injuriam magistrorum Mensato-
rum Contubernium in ea civitate ^{aut} iura eandem se locare nec artificium
laborare quum ipsi Magistri contubernales probati onera civitatis in se tol-
rant et reformant necessitatibus publicae satisfacere possunt et ipsam patri-
am belli temporis ac annuam necessitatem Reipublice totius sumptibus suis
et vitae non parcendo sint parati. Articulus VII. Item nullus socius
iter faciens apud Mensatorem improbatum et non Contubernalem alias
vulgo Notata albo Paratax. magis duabus hebdomadis in opibus aliis vel
quovis alio loco laborare debet. In ea vero civitate ubi adest Contubernium
ne minime tempore laborabit nisi Magistri contubernales illis non re-
cte habuerint vel propter indignam eorum conservationem eos habere
et conservare voluerint, nec amplius illis apud improbatum et imperitum
Mensatorem laborem facere quos servare nollent quam duabus septima-
ris, quod si ultorius ^{prae}sumunt laborare ex tunc illud totum quid quod ultra
duas septimanas pro labores accipient, et poenam a Magistris et sociis
concedent. Articulus VIII. Item nemo sociorum quaecumque res Magi-
stri debet sibi appropriare sine a labore suis ab alia quavis re, sine
consensu et voluntate Magistri sui sub saena amissionis artificii sui. Arti-
culus IX. Item nullus Magistrorum Mensatorum debet aut possit
aut melius quintus laborare, ut si unum habet discipulum tres socios po-
test habere, si autem duos habet discipulos etiam duos socios servabit.
Ubi si tres discipulos habebit et tunc unum dumtaxat socium tenebit.
Quae quidem ordinatio servari debet, non tantum de populi venum in-
ter civitates et oppida ubi habentur contubernia Rusticae Paedalia
Althyniae et Patruiae consistunt. Item nullus Magistrorum debet servare
ultra discipulos solum tres et quilibet eorum ad annos quatuor infor-
mabitur adultus praesertim quod si junior septem annis infornabitur,
vel prout Magister melius intellexerit. Casu quo interea Magister eorum
de hac vita decesserit et tunc ipsi discipuli annos suos apud relictam
viduam Magistri sui pro mercedi tenebuntur, si etiam aliquis discipu-
lorum, a disciplina recesserit, insequi Magistro, et ad id id non consentiente
et solo vero septimanas, ad locum suum non redierit, talis de novo arti-
ficiu apud eandem Magistrum suum erudiri, et effectualiter informari,
et vellet in finem artificium laborare debet, Qui discipuli dum ad formi-
landum suscipiuntur, debent in librum contubernalem inscribi, et anni eo-
rum ad quos se addicent a quo tempore ibidem debent insigniri. Item si ali-
quis Magistrum apud aliquam Magnificum Domum vel Nobilem in castro vel
curia magnum laborem plures susceperit et concusserit, cui cum familia
sua satisfacere non sufficeret, poterit sibi ad tantum laborem plures socios
iuxta necessitatem acquiere et a quolibet socio, quem librum numerum deter-
minatam familiae suae suscepit ad huiusmodi laborem tenebitur, in
contubernium tot periones quot socios tulerit singulis anni quartalibus
reponere quotiescunque illum laborem non determinaverit. Quae pecuniae
in Contubernium reposita ad comparanda arma convertetur. Articulus X.
Item socius huius artificii mensatoru ubi voluerit se alias confare ac
in alia civitate vel oppido Magister officii huius in terris Rusticae Paedalia

Valhyniae ac Poluciae salis debet ^{esse, sufficiens} et probatus propter famulatum.
Et ut illi librorum ^{esse} discipulos suscipere et velle et docere, qui discipu-
li sunt habiles et idonei ad exercendum artificium & ut de illis teneatur
pro ut de illis qui erudiantur et docentur Poloniae Cracoviae et in aliis
civitatibus superiorem partem civitatibus Magistris et in ea civitate
Leopolitana Capitali Russiae in contubernio nostro teneatur, saltem salis so-
cius debet a nobis accipere informationem et auctoritatem contubernalem
qua sciat qualiter se in illa civitate vel opicio in quo localitur et Magi-
ster efficiatur cum familia et discipulis gerere ac ordinare debet et pro tali
informatione et literis consuetudinum contubernium sibi concedendis
tenebitur dare in contubernium unum lapidem erga ad faciendum candela-
ras pro cultu Divino. Et enim salis socius fraternitati Nostre adscribitur.
Et a quocumque alius Contributionibus Contubernialibus et arcebus et li-
beris Item si quis ingratus Mensator alius ita ^{habet} arce voluerit se inspicere
re, ac expurgare, in hoc gratiam Nostram postulabit, ut sibi condo-
naretur quod in eorum destructionem laborabat, et artificium exerceat
cum quo Magistri gratiose procedant. **Articulus XI.** Item dum aliquis
discipulorum plenarie artificium didicerit et annos disciplinam comple-
verit sive hic Leopoli sive in aliis civitatibus et opiciis Contubernio Nostro
pertinentibus, salis discipulus jam post eruditionem, iuxta consuetudinem
per duas hebdomadas apud Magrum suum elaborabit postea illi assistet
ille tenebitur praestium mercedis sua iuxta manus laborem vel ^{magis} ^{magis}
dum exornato et natu juniori habet ratione idonei salis suae pro illo
tempore constituit, et tandem cum in labore penitus socius manum
suam cautelet, et melius asuescit poterit suus Magister illi praestium mer-
cedis adiacere sive meliorare. Post illas vero hebdomadas duas dum con-
suetudinem satisfecerit, et ipsas duas specificatas septimanas elaborabit, de-
bet Magister suus coram omnibus Magistris in Contubernio publicis, reco-
gnoscere quod sibi satisfecerit discipulus adolescens pro artificio. Et tunc
socii simul cum Magistris in incertum cui gratie suscipient, ac illum
nisi de vitiosis operibus instruend non ibi etiam aut lusum charitativum
alg. laborum, aut quicquid inhonestius. Dabuntque illi cognomen iuxta suam
affectionem honestum cum signo et charactere, ut moris est assignatum.
Articulus XII. Item ubi unus magister contubernalis, aut socius atte-
num confratrem suum quocumque in loco infamaverit et dehonescaverit
tunc ipsi Magistri testimonia debent exaudire quibus ex amina-
lis partem ream iuxta causam et causae cognitionem punire. Et tunc
ad corrigendum Magrum caespitem sociumve formulo civitatis necesse
habuerint debent Dnum Praesulem accipere et ea officio ipsius. Damna-
tum petere, quo accepto iuxta excessus sui meritum castigare. **Articulus**
XIII. Item nullus hominum in damnum et victum propinquum a Magi-
strum praefatorum et eorum contubernii aliunde huius in civitate laborem
artificii eorum eis commadum et victum perpediendo ducere audeat aut

poena receptionis huiusmodi laboris, qui labor in eos inducitur cum
famulo Civitatis recipietur: et ad praetorium importabitur et ibi
delicti pecuniarum pro tali labore recepta pro infirmis pauperibus
in Menodochijs decumbentibus distribuetur. Cui articulus excusari debet etiam
ad alias Magistros et Socios, qui contra Conlubernium ipsorum artificium
exerceant libertate nundinarum excepta. Articulus XII. Item filii
Magistorum qui hic in loco artificium apud Magistros Mensatores
Conlubernantes didicerint ipsi solum mediam partem, alias partem
pro ut eis Magistri mensuram tradent, et formam assigna-
buntque laborare tenebuntur. Illud autem solum quod alii Magistri in
promotione solent credere ac tribuere Conlubernio ut praefertur ad com-
munes necessitates dare etiam et pendere tenebuntur. Articulus XIII.
Item quilibet Magister et Socius tenetur inter se sepulturae obsequia
et missae pro defunctis: ita prout circa missionem signi eis publicabitur,
si cum familia vel sine familia esse debeant sub poena moti grapi.
Articulus XIV. Item dum aliquis Magistorum suscipitur ut est adoles-
centem in disciplinam ac artificium Mensatorum informationem ipse
adolescens debet prius duabus septimanis probare, dant illi hoc
artificium ut cordi et an Magister ubi aut ille Magistro placeat.
postquam autem se a proba illa convenerit, iam et melior et diligenter
libri ac in eo artificio se applicavit illudque totis viribus proficere debet.
Item pro Conlubernium grapios sex daret reponere tenebitur: in si-
gnum quod ea eo tempore artificio se applicavit illudque suscepit. Casu
quo in ea doctrina discipulum mori contingat ea tunc tenebuntur
eundem Magistri aequi ut alium suum confratrem capere. Ubi vero
de infirmitate convalescit, et ad pristinam redigerit sanitatem tunc
cum illud Magistro promereri tenebitur. Cui quid autem Magister
in medicinam et suas necessitates erogaverit, hoc postquam in socium
cabitur, cum bona voluntate ex gratiarum ratione Magistro suo cla-
rabit. Item autem illo tempore quo in disciplina fuerat se se erga
Magistram bene et ultra damnum conservare beneficium discipulo
Magistram potest Magister condonare, ac servitium remittere. Item daret
ut officium et manus et instrumenta Magistorum amnis ge-
neris diligenter servare ac super intendere ne quid pereant, et si quid
salutis instrumentis per incuriam et neglectionem illius perierit
discipulus cum emenda tenebitur Magistro reformare et reparare. Arti-
culus XV. Item si aliquis socius timore nulla habita causa ino-
bundat Magistram deus communes feriat in damnum iacturam atque
decus Magistri sui alios denique infamaret, et rixas ac contentiones
erect, aut excitaret, vel excipere foret, talis debet puniri iuxta suum
excessum et cognitionem Magistorum.

20
Articulus XVIII. Item si quisquam Magistrorum ad aliam sibi civitatem
pro socio quopiam destinaret et ille socius ad postulationem suam ve-
nires, eadum ipse socius non debet se ad alium Magistrum conferre
nec alio commendari, alias byedz sykowan, solum illo Magistro, qui
pro eo destinaverat, et laborando apud eundem Magistrum duabus
septimanis, si illi locus non plauerit, poterit ad alium ire; et alio labo-
rem facere, verum nullus Magistrum alteri debet familiam persuasio-
nibus, aut donariis avocare, nisi corbo sciat illum socium penes eum Magi-
strum apud quem laborat, permanere nolle vel alio proficisci velle; tunc de-
mum poterit illum effectare, ut se in labore iuvaret. Secus qui faceret
unum lapidem carae consuetudinis reponeret, et in eum repugnaret christia-
nae charitati; si autem aliquis socius motu proprio, aliunde venisset de-
bet socii sibi Magrum assignare, alias na sukowais socii debent illi
Magistro manifestare remanere apud quem esse vellet, si autem cum
nulla notitia contraxerit et habuerit, ac si in ea civitate ante nunquam
fuerit, eadum seniores socii debent illi Magistros manifestare ne-
minem laudando, nec vituperando. Apud quem autem vollet labora-
re illuc per eos reducantur et locabuntur, quod si ipse magister illo
socio non indigebit eadum alium locum ^{sibi quorunt} ~~se quorunt~~ ubi vocabit
et aequisito cum illis locabunt et more solito, aducent. Articulus
XIX. Item nullus socius a magistro suo duabus se-
ptimanis ante natiuitatem et duabus post natiuitatem recipere, de-
bet nec accipiat admissionem seu consensum a magistro suo duabus heb-
domadis ante natiuitatem reuertetur eadem ante receptum. quod si ma-
gister a socio postulat, a labore illum dimiserit eadum ille socius
dictas duas hebdomadas ante in civitatem reuertetur eadem magister
tenebitur laborare similiter duabus septimanis ante Festa solennia, Tri-
sitha Pentecostes Michaelis, et Natiuitatis Dni; nullus magister so-
cium alienare nec socius a magistro recedere debet. Articulus XX.
Item Postquam aliquis Magister artis huius laborem contraxerit
apud aliquem civem vel quatuorq. hominem, eadum nullus alius Magi-
ster in sibi prodripere et prodripere debet, sive derogationibus sive de-
hesitationibus. Et si ille civis non perfectum laborem solvere illi vellet
et alteri alteram partem dimidialem laborandum daret, illi civi
aut homini alius Magister non debet laborare donec illi priori
Magistro lecta fuerit integra solutio et satisfactio sub poena u-
nius lapidis ~~et~~ nisi ad id accedat iusta et legitima causa.
Articulus XXI. Item quilibet Magistrorum tenebitur socio suo
qui se probe ac honeste in officina conseruauerit providere, quo
socius ipse singulis diebus Dominicus habeat indusium sive inte-
rulam mundam ac alias id genus necessitates, simili modo pro
singulis mensibus lectisternia lecta tota, in duabus autem sepi-
manis pro balneis illi mercedem gratam dare tenebitur, mercedem

quoque a Festo Solennis Paschae ad Festum diui Michaelis (Micha-
geli socius dabit, quod rursus a Festo sancti Michaelis ad Trias Pascha-
lis cessabit et deficiet. Socius autem a Festo diui Michaelis usq[ue] ad
Feriam quartam cinerum ad laborem hora nona surgere, illumq[ue]
ad accensionem candelarum seu vespusculum vespertinum continua-
re debet a Feria verò quarta cinerum ad Festum sancti Michaelis
ad laborem surgere, et illum inire quam primum illuxerit
et discessit tenebitur in eoq[ue] ad laborem horam usq[ue] vigesimam h[ab]ere
diligenter laborando, et verbis necessariis ac consolationibus
laborem non perturbando nec perperiendo perseverabit. Item so-
cius non habet trunc legittim[um] solum unum grossum et si quid ultra
huerit, hoc erit in arbitrio Magistri iuxta socii ipsius conservatio-
nem. Item quilibet socius probus pro virtute sua debet et tene-
tur in officina sua in verbis catilenis factis et operibus suis
signanter in praesentia consuevis Magistris quam aequo honore ve-
lut et ipsum Magistrum officere debet, se modeste conservare, simi-
liter etiam in praesentia puellarum filiarum, et filiorum, ac totius
familiae citra offensionem piarum aurium et scandalum malumae
exemplum agere, et per nam quum honorem Magistris suis exhibe-
bit, saltem etiam ab aliis cum in magistros promovebantur
calculati sunt, et quae mensura mensi fuerint eadem illi reme-
dit[ur]. Articulus XXII. Item quilibet magister moueator, si aliquis
socius apud eundem laborans infirmitatem incurrat tenebitur so-
cius infirmum duabus septimanis in suis propriis sumptibus
et expensis serbare, quod si ultra duas septimanas non conuale-
rit, tunc licet ipsum tenebitur magister suis expensis serbare
ac tollere prout melius poterit tamen ille infirmus dum conva-
lescet ad pristinam sanitatem perveniet, illud solum quicquid
magister suus tempore aegritudinis ad necessitates illius expen-
dit tenebitur et debet cum bona voluntate et gratiarum actio-
ne ille socius elaborare ne pro ingratitude per Divinam maje-
statem vindicaret sed si autem ipse socius infirmus morietur, et
tunc ipse magister suus in praesentia magistrorum et sociorum inven-
tarium rerum suarum confecturus est, et tales res morte illius detrahant
a se suscipiet et servabit tam diu donec aliquis suus consanguineus
aut propinquus adveniet et se publicabit. Quas res omnes consecri-
ptas ille magister in praesentia magistrorum et sociorum de ipsorum
consensu tradat i. ipsius propinquis restituet, ille vero attinus et
consanguineus tenebitur Magistro illi omnes suas et impensas et
expensas quas fecit simul cum apultura, et quicquid ille defunctus
alium tenebatur restituere et restituere. Articulus XXIII. Item

29

nullus magister debet secreta magistrorum quae aguntur in rebus ac partibus
Dnorum consilium sive et parte contubernii coram extraneis et praecipue
coram familia aut quacunque alia persona et similiter in collationibus
revellare. Praeterea neque debent publicare illi cui faciunt scire
sunt cum illa se fratres consultantur. Nam non sine causa
filii cui caere iubent partem enim agunt et libere nec contubernales
et securi agere et tractare possint, partim etiam quum illorum res agunt
qui recedunt quandoq; cum fratre cum fratre et amico cum amico si
nil contingit ^{esse} nullus senior magister, nec aliquis magistrorum alias
institutiones et consuetudines sibi cogitare ordinare et adimplere debet.
propter eas quo superius descriptae sunt ad damnum et destructionem et
inferriam Reipublicae et contubernii Mensatorum civitatis illius. Imo
has consuetudines et modos superius designatos annis singulis ex
iureiurando confirmare debet. Et si quid difficile aut arduum
in usitatamine coveniet, quod ipsi magistri contubernales discernere
re sufficienter non valeant nec possint in huiusce rebus debent
ad officium spectabilem Dnorum huius urbis consulat capessend.
gratia concurrere atq; in talibus et emergentiis quo pacto prode-
dere debeant informationem petere. Illi q; in talibus rebus sine
eorumdem consilio facere. Dos itaq; Consules, pronomina id
urbis Regni, attento quod ex debito officio. Nobis maxime nobis
interest religionem et pietatem promovere Divinum cultum pro-
pagare honestatem ac virtutem civitatis custodire illius commoda
perquirere nec non regimini. A bono commercio intendere ac quicquid
illi ea re futurum sit diligenter curare quare cum contubernia
et Fraternitates artificum pro civitatum decore ac honore Reipub.
publicae ac bonum statum et commodum communique utilita-
tem ac necessitatem pacis deniq; ac belli tempore ad deussum ansepi-
tunt et ordinantur ex quibus contubernia et fraternitates Reipub.
illius civitatum crescant et amplificentur cives ipsi in viribus accres-
cantur ^{pro-}placitas et honorum morum exemplum tum civilis disciplina
et maxime obedientia in omni Republica necessaria crescit quibus ipsa
civitas decorandus ne moderantur suam accipiunt felicia incre-
menta. Ideo iustitia ac dignitas ^{populi} ipsorum seniorum ac comunium
magistrorum memorata ^{ar-}vis mensatorie civium Regni: acclapali
pro debito officio Nri ipsos archivos nobis per eos in scriptis
porrectos diligenter prius recepimus et examinavimus, quos cogn-
vimus non secus quam plaudens divina illius et commune bono meliorari.

civitatis illius atq. pro bono regimine ac digna administratione
ipsius consiliorum ac fraternae charitatis se proferre. Quare Dei
omnipotentis invocato nomine super eisdem magistrorum men-
salium articulis superius descriptis hoc ipsum consilium
et fraternitatem eorum fundavimus ac edicimus, prout fundamus
ac edicimus, eodem articulis in omnibus et singulis ipsorum jun-
tis et clausulis et articulis approbamus ratificamus confirmamus
per praesentes temporibus perpetuis. Reservata nihilominus nobis
et successoribus nostris plenaria facultate huiusmodi articulos, pro
rei exigentia, et temporum varietate si et in quantum opus fuerit
et necepe meliorandi moderandi corrigendo immutando et loco ipso
num pro utilitate et commodo Reipublicae civitatis et eorum arti-
ficii alios addendo et denuo faciendo hanc tenore et testimo-
nis litterarum quibus in fidem et testimonium evidetius et offi-
carius et supradictum. Data ex residentia nostra consilarii Sabba-
tho ante Festum Michaeli ^{althei} Evangelica et Apostolica proximo Anno
Domini Millesimo Quingentesimo sexagesimo secundo. Nos
itaq. Rea Stephanus Supplicationi eiusmodi benigne
annuendo praedictos articulos omnes et singulos una cum
eorum contentis clausulis et conditionibus auctoritate nostra
Regia approbanda ratificanda et confirmanda eduximus et
adduximus approbamus ratificamus et confirmamus hiis
litteris nostris temporibus perpetuis decernentes eos omnes
nobis debitas et perpetuas firmitatis in quantum fieri com-
muni statutis et Constitutionibus Regni nostri non repugnant
debere obtinere. Hanc insuper prerogativam memoratis magi-
stris a Mensatorum Leopoliensium concedimus quod eorum artificum men-
salium quos idoneos atq. ac Magisterii gradum promovent
Nos considerantes ex quo in magistros promoveri, creare licitum
erit illis, quemadmodum Magistris Mensatorum Cracovien-
sis civitatis nostra qui Magisterii exercentis artis mensariorum
eam auctoritatem obtinebunt ac si a iunioribus ac univer-
so Collegio Fraternitatis Mensatorum Cracoviensium in
Magisterium promoti creatiq. essent. Eui vero proficentes

artem eandem Mensatorum in Collegium leges, et instituta ipsius
 legitime non fuerint accepti et admissi neque contineantur in corpo-
 re prefati Collegii ii omnino facultatem circa civitatem Nosram
 Leopoliensem suum artificium exercendi et opera sua vendendi habere
 non possunt a Magistrisq. ad exercendam artem suam admitti non
 debent. In quorum omnium fidem presentes manu Nosra subscriptas
 Regni Regni sigillo communiri mandavimus. Datum Cracoviae
 die nona Mensis Maji Anno Domini Millesimo Quin-
 gentesimo Octuagesimo quinto Regni vero Nosri Anno De-
 cimo. Stephanus Rex. Loc. sigilli Ser. Młockiewiczski.
 Nos itaq. Michael Rex supplicationi praedicti Consuberni
 benigne annuendo praesentibus Lras in omnibus eorum pun-
 ctis clausulis approbando et confirmando adimus prout
 quidem approbamus et confirmamus praesentibus hisce. Et
 quoniam istud Consubernium ob paucitatem sui sufficere civi-
 tatis oneribus non potest, et hoc praeparationes in Artificio
 suo habent, idcirco inhaerendo conclusioni eorum Articulorum
 nonnullos Artifices eisdem similes ut scilicet Caputularios
 Vitrarios eorumq. Vocales addimus et coniungimus, qui conjuncti
 huius artificii ubi debent sine quavis perperditione Architecto-
 rum et Organar. In cuius rei fidem Praesentibus manu nostra
 subscriptis sigillo Regni communiri mandavimus. Dat. Leopoldi
 XII Mensis Septembris Anno Domini M.D.L.XXIII. Regni Nosri
 IV Anno. — Michael Rex m. p. —

Stanislaus Bureński Generals
 Regens Cancell. Regni

Confirmatio Mensatorum
 Civitatis Leopoliensis

Privilegium

Contubernii mensatorum Legationis
a Serenissimo olim Rege Michaeli-Benigniter
confirmatum et approbatum

Figurki Tajnic hurycan pisany na 4 arkuszych pergaminowych
kartach na ~~co~~ różowej wstążce białą nitką w której się
sukca czerwona workowa nitką kłosa znajduje.

[illegible]

immunitates ipsorum aliquod annis ignorantiam noverunt nos.
et denique ut etiam nos tanto promptiores ad exsequenda
sacra et iuxta Regis Majestatis cognoscant actis iisdem nostris
veris precibus et obsequiis.

et nos litterarum privilegia

Significandum Tertius, Dei gratia etc. etc. etc. etc.
venerabilis, Tutius, Curia, etc. etc. etc. etc.
neque non Regni Tutius hereditarius Rex significamus arescendi
duo litteris nostris quorum interest universis et singulis exhibi
cas esse coram nobis litteras Thargemineas sub sigillo Curie
exemplarissimi curi nostri legimus Regis sigillo Regni maioris
cancellaris, litteras salvas integras omni suspicionis nota
des, continet in se articulos interduas litteras immunitates etc.
etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
novo pergameno describi mandare easque autoritate nostra Regia
confirmare, approbare et recipere digna.

et litterarum quidem litterarum de verbo ad verba veros in eis
qui sequuntur: in nomine Domini Amen. Regum ad omni pro
cipitum est subditis suis patentes litteras probere, cum ea que
in eis litteris continetur etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.

[illegible]

[illegible]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

in summo Depositorio civitatis vigore. Item quia nullus pellifer
extra fraternitatem ipsorum et maxime sub arce in iacturam
fraternitatis ipsorum laborem exercebit sub pena decem Marcarum
Capitaneo loci solven fraternitalis quoque proditorum pellificum
solidum succumben. Item quod sartores nullo pacto debeant sursum,
vis generis sive manerici subducere vestes, neq se in pellificum
artem ullo modo intramittere sub pena unius sexagons consula-
tui reponen. Sed tamen cum articulum de sartoribus sic constati-
tuimus ut in civitate Graevien inter Pellificum et Sartorum
... .. est lectum. Item cum Magistri ... ..
ut individui fraternitate interdint, qui per ... ..
uerit, talis ... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
pro in debito labore querunt, quos si frater ... ..
si offensus discedere debet et dijudicare debet. Item si quis
servorum aut famulorum fecerit de propria ... ..
laborem discontinuat, feria secunda sive aliquo die solus non
penam arbitrorum Magistrorum. Item cum ... ..
Magistrorum ad pilosas alibi conformationes alias

secundum ..... ex quoribus duobus a tali cancellari
cura liber erit quem junior suscipere licebitur et candles
extinguere et insuper Rutheni licebuntur ipsi contubernio omne
ius facere iuxta contenta istius Privilegia .... ilion... quo
... ius validum facere et parare sepultura duntaxat exclusa
... nec Romanis fidei Ruthenorum nec Rutheni Romano
... sed expresse prohibemus nec quicquam
quem sepulturus debebant utiq. Prohibere nullum
vel quovis modo Magis s. Romane Ecclesie scriptis in
seniores contubernii Magis eligi debet, licebuntur in
Rutheni ipso die sacrasque corporis Christi circa candles ferre
et verore solennitati officio durare sub pena duorum scismia,
... solven. Quod omnia probe consule
Civitas nostra Leopoli volumus, et isto hoc privilegii
tenore deinceps perpetuo valere sine tamen praesidio iuris
et iustitiae nostro et iustitiae. In cuius rei fidem et se-
cutionem presentibus sigillum nostrum est subappresum.
Actum Leopoli feria tertia post festum sancti Martini
proxima Anno Domini Millesimo quingentesimo nono Re-
qui vero nostri scriptis presentibus ibidem deventi sunt
in Christis patribus Dominis nec non Magnificis Generosis
et Venerabilibus Bernhardino Archiepiscopo Leopoli
... Episcopo Promissioni Cuius et Regni ...
... a ...

[illegible]

... non sunt conaribus usibus
... non derogando quicquam nostris et
Serenissimorum principum nostrorum ...
... et debitu[m] robari habere declaras.
... reserues manu nostra subscriptas
Sigillo Regni nostri consignari iussimus. DATUM
M. T. ... in comitibus Regni ...
die vigesima secunda Mensis Maii ANNO DOMINI.

NI Millesimo. Quingentesimo Nonagesimo Tertio Regni
...
ACUM LEOLOI ...
tum Sancta Margareta Virginis et Martyris,
ANNO DOMINI Millesimo Quingentesimo ...
no servio.

( )

...

...

Przywilej na dzizym pergaminowym arkuszu pisany
przyzyciach nieco nadpusty pieczęc była przybita do
przywileju lew reposita.

(Nypile) grebenierzy tolarzy nowomirsk
towarst. a. a. oryginalna.
dupy w. a. Bawlińska greben

Scimus C. 11117118

Dei Gratia Rex Poloniae Magnaeque Lithuaniae
Russiae Prussiae Massoviae Samogitiae Livoniae Ame-
lensiae Czerwickochevoniae, nec non Siveccorum Sallorum
Vandoloniae Marchionatus etc.

Significavit nos presentibus litteris vestris quorum in-
ter se universis et singulis exhibitis per litteras et
papyros, et litteras Officii Consularii Leopoliensis in
Lithoniae cathedra, continentis in se Articulus Consula-
rii Torneatorum et Principum Leopoliensium, quarum
tenor sequitur talis. Actum Leopoli Feria Tertia ante
Festum Sanctae Margaritae Virginis et Martyris pro-
xima Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quinqua-
gesimo Tertio. Universis et singulis, quorum interest,
tenore presentium significavit. Quia nos in prae-
sentem Officii nostri Consularii reseramus personaliter
venientes Famate Contubernii Torneatorum et Principum
Leopoliensium, ut magistri, pro anno praecedente litteras
et, sammentibus, et corporibus existentes, non compulsi
nec coacti, suorum et aliorum Magistrorum Seniorum et Ju-
niorum Torneatorum et Principum Contubernii, in
magno numero, et frequentia simul, et tales sum-
mus Mantuum nominibus agentes, ac infra scripta omnia
sensum breviter praebitis patet, ultra non debent
sancta seu litteras infra scriptas, bene videtur in
a. n. sui conuentioni convenientis, ac spectantes in scrip-
tis, et litteras ultra ultra, et unum, et conuentioni
litteras Contubernii conjuncti, et o. o. a. l. o. s. manifeste
per litteras subscripserunt, et in omnibus, et singulis
in litteras, et litteras, et litteras, et litteras, et litteras
bantes, confirmantes, et singula per Officium nostrum per-
petuo regere faciemus. Et Privilegium a litteris
Regibus Poloniae, et litteris super litteras, et litteras
non debent approbati, et litteras, et litteras, et litteras
suscipi, et litteras, et litteras, et litteras, et litteras
nunt. In. Anno Domini. Anno. Anno. Anno. Anno. Anno.
Sessy Kwardalney Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy
Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy Sessy

[illegible]

w tej Ciesze będący, że kiedy kolwiek będzie potrzebna
do Legara Miękkiego Statuarnego, tedy on
zrobić y do Legara oddać bez żadney zapłaty powinni
bądźmy, a to również także i do braci naszych
Panów Radzie naszych, y czego sobie rych nadat
sie czasy Ciesze tej obowiązek naszej za strony przy
spokość: Którym też na ten czas do nasu yżi nie po
stanowienie Artykuły do uwagi y dostawienia, w co
Grana y wyznaczenia tego powinni. Młoch Cech
mistrz Dremista Powroźniwego, Jan Mama Cechmistrz
drugi Stolicy, Jakub Tokura Trzeci Stolicy, Jakub
Miechowski czwarty Stolicy.

Nos vero affectationi praenominatorum Ternca-
torum et Funificum uti legimus coram nobis factus, an-
nuere volentes, super Codicem Funificum et Arti-
culorum revisionem Clarissimum Jacobum Polerowski
Juris utriusque Doctorem, et Excellentem Martinum
Andrewski Philosophiae et Medicinae Doctorem
Saurae Regiae Maestatis Meritum Collegas nostros
Consulares uti inatura prudentia insignes et legum
Patriciarum peritos addidimus et deponimus.
Qui quidem modo praemisso a nobis a signali et
deputati, cum praesentibus Articulis, et Funiculis dili-
genter considerant, atque ut normam tam Juris Polo-
nici, quam Maydeburgici examinent, omnia illa
Juri Communi et Municipali Civitatis hujus conformia,
ad aequitatem et Bonum Ordinem Contubernii, quo
Civitates, praesertim in hac provincia, uti in ipso cum
hostibus confinio, et quod potissimum hoc dubio
formidolosum tempore conservantur et retineantur,
spectantia spectantibus. Nos affectationi praeci-
natorum Contubernialium antiorum specificato-
rum legitime annuendo praesentia Funiculi, Arti-
culos omnes, et singulos in omnibus illorum intracon-
tulis, clausulis conditionibus, membris, obloquentibus ac-
positionibus, seu iuribus et Privilegiis Civitati huius
Mestropoli Russiae antiquitus per Serenissimas Linas
memoriae Reges, ac Principes Polonice, tum et per se-
culum nunc Nobis regnantem Dominum, Primum nostrum
clementissimum benigne concessas, praecipue vero super
Depositorum Cuiusdam data Legibus publicis ac con-

[illegible]

Quos quidem Articulos per Nos Boni Consilii et
Legiminis causa hoc loco additos et singulos totumque In-
scriptis, et Consularii Leopoldiensibus, pro diu habere co-
nomine legitime citati et personaliter comparentes
eorum nobis in omnibus acceptaverunt. Nos autem
vigore iurium nostrorum usque acquirimus et nos in
dem in omnibus perituras sponte, ultra et non vobis sub-
mis recit. Nos autem vigore Iurium nostrorum recit.
ratam adhiberi, minime idcirco huiusmodi praeinventa et In-
scriptas et cunctas nobis reservamus et nos eadem
presentium vigore. In cuius rei fidem et sigillum officii
nostri Leopoldiensis praesentibus si sed per ipsum. ex
Sedi Officii Consularii Leopoldensis abstractum. annu-
Casimirus Thurevici Civitatis Leopoldensis Sacerdos
Mella Luce et sigilli. Supplicatumque. Valis potens literas
praefatas Autharide. Vastia Regia per solare et non,
firmam dignationem. In applicationi lenigne sum-
ontis sitat. Adde una cum eis omnibus cunctis
articulis clausulis, ligamentis et conditionibus concilio ni-
nusq; generaliter universis approbantur et confirmantur.
Nos spe decimus, approbamusq; confirmamus et rati-
ficamus praesentibus hinc statuentes ut robor veritate
limitati obtineant. In eius rei fidem praesentibus
manu nostra subscripto et sigillo Regni communici
signavimus. Datum Leopoli Serica Quinta post
festum Sanctae Margarethae virginis et Martyris
proxima Anno Domini Millesimo Sexcentesimo
Vinquagesimo Tertio. Ignoranti Nostrorum Palatinas
Quinto. Succiac vero Sexto Anno.

Joannes Casimirus m. p.
u.

Michał z Boży łaski Król polski w sieni świąt Lit. Pruski
Pruski Litwy: Mazow: Inflant: Smoleń: Rjow: Wołyński
Podolski Podlaski: Siewier: i Czernichowski, oznajmujemy tym li-
stem praprawilem naszym Komu to wiedzieć należy. że poka-
zano było przed nami całego magistratu miasta naszego Lwowa
prawną, pod datą w poniedziałek na najtroz po święcie S.
Wawrzynia mecenarza w roku tysiącnym sześćsetnym wiecz-
siatym, sławetnym i uroczywym rokiem miasta świątobliwego kato-
lickiej i greckiej religii mieszkanom lwowskim nadano, i supli-
kano nam jest przez P. P. Rady urzędników Dworu nasze-
go, abyśmy pomienione prawo pomaga, naszego królestwa wzmoc-
nić i utwierdzić, które od stowa do słowa tak się w sobie
ma:-

Kajco miasta Lwowa, w szystkim w obec, i karidom z osobna, ko-
mu to wiedzieć należy, wiadomo czynimy, jako przed Rupertny
urząd nasz przyszedły sławni i uroczywi mieszkańcy rokiem
świątobliwego, tak nacji katolickiej, jako też i religii greckiej
mieszkanie Lwowskie po własnych imionach, niżej podpisani,
biedac napomnieni od urzędu naszego podwaz czterdzi nr.
xięstw miasta tego w roku teraziniędy niedawno wyznione;

„Iad" spólnie i jednóstajnie między sobą postanowili, aby porządek rzemioł
swoich w tym mieście według zwyczajów i przyzwyczajonych rzemioł
po porządku swym prawem obywateli i artystami samocześnie
na i opisanie na swą wiarę wzajemnie sobie i potomnym swoim
trzymali, i według onych przyzwyczajonych, cicho w rzemiołach swoich
zachowali się, i chcieli uważać na tego, abyśmy według staro-
dawnych miast naszego przyzwyczajonych, Dekretów i po naszym przyzwyczajonym
krótko słowem zachowując się, zwyczajów. Wiece i opisanego prawa
Majestatuńskiego, naprzód ku chwałie i ku chwale imienia Państwa
tego, potem też ku spólnemu miastu tego przyzwyczajonych i ozdoby
komuniionym siódlańskiemu rzemioł bractwo i cech, postanowili,
i onym porządku albo artykule pewne, które nam według
zwyczajów i zachowania swego cechowego na piśmie gotowem
podać, do stopniowego porządku przyzwyczajonych, i potwierdzili,
których artykułów taki jest pierwszy porządek. Ktoby chciał
do porządku cechu siódlańskiego przyzwyczajonych, potrzeba, aby był
wymagany „dobrze według zwyczajów na lat wtery u jednego
mistrza, a każdy niema być przypuszczony do cechu, kto
by niepokazał listów dwóch. Lister ma być pokazany
z metryką, jak jest urodzenia dobrego pod pieczęcią: „tru-
gi ma pokazać od wyzwolenia rzemioła, jako się wtery
lata warty powrócić pod pieczęcią, cechowa, i „wpienox“

ma prosić cechmistrzów o cechę obfektania braci; jeżeliby chciał do
cechu przyjąć siódłarskiego, ma się wprzód sprawy gościć na to.
warzyć koszt, a gdy się z tego sprawy powinica przerobic
u jednego mistrza kwierci roku; dopiero u tego mistrza ma się
starac o porządek cechowy, a to dla tego aby był w sprobowaniu
jeżeli jest dobrze w nauce wychowany, i aby próbe rzemiosła
podał, powinien się pierwiej przewiedrować dwie tecię na towar.
Zygz. Dopiero ma rządać o pokazanie sztuki jakowe ma robic;
jeżeli ma być putowe sztuki, jeżeli wachnik, który się na arte.
rytata wyżył, ten ma wsfyżkie sztuki robic zadość uwy.
nieniem powinności wyżej opisanych; któremi maja być porwo.
dono i pokazano. Naprzec ma pokazać, takowa próbe,
która się, kowie sztukami, powinien robic u tego mistrza,
u którego ma z cechu bracia naznaka, od cechmistrzów.
A takowy rądeni nie ma być do sztuki przypuszczony tylko
aby był urodzenia dobrego, i w rzemiosle dobrze wychowany
i wychowany tak z katolików, jako też z religii greckiej.
A sztuka takowa ma być robiona rzemiosła siódłarskiego.
Naprzec! Dozwolę kupac przy wsfyżkich mistrzach, przy
którem kupaniu trzewa ma bracia, wstawac według dondy.
cyi swojej; a sztuka takowa powinien robic. Siódło bogate
blachą wstężko kowane jak najprody dojniejs, na to ma mieć

itaka niedziel dwie. Szuka druga, siódmo usarskie w suro,
wiece wryjeko nowterona, w którymby sztuki radnej nie było,
na to mieć wraza niedziel dwie. Trzeci, siódmo, siódmo
kozackie z jednej strony zrobione saronie, także powleko.
ne. Czwarta, siódmo: Siódmo kozackie z jednej strony rogiem
niefaltowany. A te siódmo przy mistrzach wryjeko w domu
w którego mistrza, gdzie mu cichmistrze naznawo, mają być
robione, tylko bez radnej promocii, ani bez porady drugiego,
a gdzieby się doświadczone, żeby kto pomagał, ma być karany
ten który sztukę odprawuje i robi, jeżeli kamien wosku,
a gdzieby sztukom dożyć nie uwygnit, powinien na klaido
siódmo odkładać po złotych trzydzieści, i kolaję sprawić
na wryjeko mistrzów? Co zrobimy pokazac P.P. Mistrzom
powinien rzemioła swego. A gdzieby, ten takowym sztukom, al-
bo najmniejszych z tych mianowanych dożyć nie uwygnit, albo
jaka nagana była, to się niema za sztukę dożyć uwygnieniu
braci, ale dawnu powinien będzie ciwierć roku przerobić,
w którego mu brata naznawo; a to dlatego, żeby się
tepiej przeciwstawiać w rzemiole: Dopiero dawnu naznac
sztuki xwoi opisanie robie wryjeko. A jeżeliby je xwoi
nie doskonałe zrobili, to się P.P. mistrzom na rozsadce
rozpuszcza. A po udaraniu, wypijaniu i wyprawieniu siód-
mi

jeśli będą przyjęte, i po oddaniu swych opisanych wstępnego, na
 Dac' złotych piśmian, i kłaga wstępnego, albo sta nie
 Dac' złotych piśmian. A gdy temu założyć użyci, ma pro-
 sie P. P. mistrzów o pośredek i miejsce, aby mu było poka-
 zane w rach. Gdy tedy temu wstępnemu dożyć użyci, powinien
 będzie Dac' miedziak u Tawornica, i fable do cerku i złotych
 trzydziści na kolacje i ma mu być sędzowane od P. P.
 mistrzów wstępnym przy wilej użyci, postępi, zachowanie
 braterskie przeżyte, albo przepowiedziane. Przemiotu
 tego mistrz, dożyć punktem dwu opisanym, użyci wstępnym
 cerku wstępnym postępi cieżowe powinien będzie rok i
 sześć niedziel użyci, według potrzeby nauk P. P.
 cieżmistrzów swych; i póki po nim nie nastąpi drugi te-
 dy powinien będzie postępiwać do nastąpienia drugiego
 po sobie do cerku. Wolno też P. P. siódłarzom cieżo-
 mym robota swoje, publiczne w sklepie albo kramach i
 na którym kolwiek miejscu naznaczonym od Lichmów,
 P. P. radzić, tak jako i inne towary różne, przechować
 tym mistrzom. Tędy cerku siódłarskiego ma być wstępnym
 od czasu robienia, tylko ma użyci rok i sześć nie-
 dziel do innych miast, a to sta przeżyte rzemiosła
 i obywateli, do tego przed wstępnym swym do cerku

ma przerobieć raz i sześć niedziel za towarzysze u którego mu
się będzie podobalo. A tak świadectwo dawasz o Dobrych wy-
nieniu rzemiosła swego będzie podypuszcany Do cechu między
bracia, jednakić powinien będzie oddać złotych pół osma,
i pozeftowanie braterskie za kolacya złotych pół osma. Gdy
to odprawi otrzyma po drodze postnowaństwa polowica postugi.
Dakie i ten co mistrzównę pojmie rzemiosła swego, od skutki
robienia wolny, tylko to odprawi co mistrzowski syn, żeby
ten młodego pojat z dziełkami wolny od skutku oddawszay
powinności takowe jako mistrzowski syn, jednakić do tego
z osobna złotych trzydzieści ma dać, a to za put skutki,
któreby miał robić. Wdowę, ktoby zaś pojat bez dziatek-
mek swego zmarłego rzemieślnika dioblarzkiego, towarzysze
powinien pół skutki, któreby powinien robić, ma być
wolny od przerożenia powinności, nie tak jako ma
skut albo skut mistrz chłopca jednego od meksa swego cechu
pozwalamy wziąć, tylko ma go oddać na dwanaście nie-
dziel przed wyxwoleniem jego do cechu, aby go mistrz
w przywzonym rzemiośle doznał i wyxwolił. Chłopiec
też ma trwać ujednazy u mistrza swego na wtery lata
nie odchodząc od mistrza swego, a gdyby odpred, a niebyto

by

go sześć niedziel, ^{nie} ma być przyjmowany na to które już
przechwał lata, ale już nowu gdy się powróci ma trwać
wtedy lata. Wzyc też mistrz siewcarskiego rzemiosła kaden
niema jedno jednego użycia, a drugiego po nim wolno wo
dzy lata przyciać. Wdowy i córki mistrzowskie mają die
w swym stanie murcynie zachować, a gdyby była która
przeświadczona w nierządzie innym, takowych odsadzamy
od rzemiosła i wolności. A żeby takowa potać, powinien
cata sztuka robic. Takie i mistrz gdyby miał być prze
świadczony w stanie swym matrymonialnym, ma być od rze
miostu oddalony, albo wino dać według uchwaty w parafii
braci. Wszelki w cechu będący, któryby się nie ożenił
do roku sześć niedziel po wytyku swym, powinien będzie
dać do cechu na potrzeby cechowe pięć godynien. Także
którejkolwiek jurysdykcji jeżeliby chciał sztukę robic, powi
nien się sprawnie P. P. cechmistrzom w cechu według
poftanowienia albo uchwaty braci w wytykach partactwa
swego. Mistrz z innego miasta, gdyby chciał, o pośrednik
do wstąpienia ożeniony do tego z dziedzicami, powinni
mu pozwolić wyżej opisany sposób sztuki robic
gdyby jeno mógł być w cechu tam w którym mieścić
ma być przyjęty. Bractwa i cechy na pewności

konduktami, tylko dla wolności łowczych chorągwi i unia i wiatrak swych wywołania, jedno ich mają uje-
nać, i wyzwalać obecnie i w cechu Lwowskim, jednako-
żako wiatrak wzmiożła siódlańskiego nie mogą się dowie-
cieć mapkami i wowskimi albo mistrzownami. A gdy-
by kto takowa pojawiał przybył do Lwowa na mieście,
nie, powinien ciałę sztukę, robic. - Partactwa wzięła,
kie nieporządne postanowienia wolno sprawować na
kiedyż czas, których się wiele znajduje w rzemiośle siódla-
skim. Roboty siódlańskiej niepowinno i kąd inną przy-
wozić, i z żadnych miast, tylko na jarmark lwowski, a
gdyby robota taka przywiezła, powinni się z nią wprawić
oniemierzyć cich mistrzom wowskim, gdyż mogą bracia te
roboty kaptacie, którzy bliżej są a niżeli Kupcy, dla tego
aby się partactwo nie mnożyło. A jeżeli by też mistrze
lwowskiej roboty tej nie kupili, wolno będzie przewozić, ko-
mu się podobać będzie, widawcy powinnić do cechu
siódlańskiego do kadej sztuki po grocy trzy. Niepo-
winno też przywozić roboty siódlańskiej, to jest:
siódła, tebiniki, tuteki, podupki, wojtuki, skorki, i
inne do kulbaski należące rzeczy, wzięte uprzedzająco
mających przewozić woźów, ani odznaczować nożi

21
jaki cełmistrz tej roboty nie przewidują, a to dla tego
aby mistrze lwowscy nie mieli nagany przez robotę taką
jako pod zaborem i przepadkiem wpałytkiego towaru, proto-
wica urzędowi Lwowskiemu, potowica do cełm, którzyby
się wzięt odzwiazać i przeważać towar takiowy bez wiado-
mości cełmistrzów; A skoro robotę, jeżeli kto chciał kupić,
powinien będzie iść do cełm w każdej fakturze po grochu na
dcełmowa potrzebie; A wpałyty portawce na mil trzydziści miedzi-
jacy, a zastawia w stronach podolskich wotyńskich i pokutoch nie
mogą się sprawniać, jedno we Lwowie, a to dla tego iż lwowski mi-
strzom w rzemieśle szkodzą, także i inni wpałyty portawce ze
wpałytkich krajów polskich mogą się sprawniać we Lwowie, bo
im będzie waino wpędzić i bez nagany. Albowiem się to powa-
la mistrzom lwowskim, i takowa im dana jest moc na targowych
nieporządnych ludzi. Mistrzowie zaś ze Lwowie nigdzie na
sprawę nie mogą jeździć, ale gdyby był dochód turbowany, po-
winien się takowy sprawniać jako dom w cełm swym we
Lwowie. Chcieliby rozporządzeń swój mieć mający mistrzów
poftanowiony to jest bankaty śchadzki infce rozładki krajów
zewnych, a to dla tego aby porządnie zatowarzyć mogli co.
Stawiać a kupie ten towarzystwo nabyte we złych nalogach
poprawiać, albowiem nigdzie niemają zatowarzyć. zostaje jedno

w tem miejscu w którym szutki robione. Także przy zarob-
kieniu oxenit się, powinien się sprawic na siebie i na Dziatki
swe, chcieliby aby Dziatki swe i siebie samego inwolnit od naga-
ny. Aby im wolno czeladi było chorac mistrzom rzemiosła siod-
larskiego wolno im też robic olstra, jako i po infyich miastach
w koronie polskiej, gdyż ta robota siodlarzom należy, wolno
też siodlarzom przypisać do cechu swego rzemiosła infyich, a
mianowicie szynkownego rzemiosła, na pozwoleniem wójtwa
miejskiego Lwowskiego, i kontentacja szynka cechu siodlar-
skiego, którzy się jednak maja sprawowac i sadzic według zwy-
czaju starodawnego porządku rzemiosła swego nieproszaka.
Wzajem jeden drugiemu w swych porządkach i zwyyczajach,
wolno też będzie siodlarzom siodła wkselakio farbować,
malować farbami, złotem srebrem, tak na capie jako i na
gruncie, także i tabinki które do siodeł należą, sto-
jąc się do Dekretu P. Pradzię, jako siodlarzom Kulbaki,
i infy wfsy skio rzeky należą do tegoż rzemiosła ma-
lować, a jeżeliby się który taki natut na przezkodzie be-
dacy cechy siodlarskiej, kanoniego wolno będzieabrać
z wiadomością urzędu, tak grodzkiego Lwowskiego, jako i
miejskiego na którejkolwiek iurisdykcyi. Towarzystwo
rzemiosła

šindlarškého, ktoréhoľwiek przywiedzie. Do Lwowa powinien się spo-
 niewziąć cechmistrzowi starstwu i prosić o pozwolenie, aby mu ka-
 xano spatrzać o robotę, na niedziel dwie, co cechmistrz powinien
 wzywać i rozkładać cechmistrzom aby mu spatrzono w robocie
 pokrampy od cechmistrza po starszych warstatach, a jeśli na ten
 raz będą towarzysze, jeżeliby nie było towarzyszy, wolno będzie
 zaciągnąć z innego rzemiosła szynkarzowego, albo tego bracia młodszy
 cechu tego mogą spatrzać o robotę. Przerobiwszy dwie niedziele, to-
 wariysz nowotny ma mieć rachunek. Dopiero na szutufart posta-
 nowie to jest dzień aby wyrobił sześćdziesiąt, a magister ma mu
 zapłacić według ujednania z nim i według ręki. I jeśli ma też ro-
 bić u jednego majstra, tylko kopa wyrobiwszy siedet, powinien
 do drugiego majstra pójść także kopa robić, po starszych
 mistrzach, aż do najmłodszego. A jeżeli się chce zabawić
 przytęm miedzie robieniem, niepowinien takowego szutufarku
 robić, ale na tydzień według ręki i ujednania. A jeżeliby się
 brat takowy znalazł, któryby robieniem na szutfark da-
 wał robotę, i ongi jednat, i płacił im tak jako szutfarko-
 wi, popada w winę. Do skrzynki cechowej sześć kamieni wa-
 żka. Kto powinien też brat od brata układać oimawiać,
 a gdyby było przeświadczone, powinien dać dwadzieścia grzywien
 winy, połowice urzędowi mijskiemu, połowice do cechu, a

a do tego, aby jeden Drugiego chleba nie kławił. Powinni
też cehmistrzów mieć dwóch jednego z Polaków starszego,
Drugiego z religii greckiej. Audzisz i stolowych Dwa z polaków,
a Dwa z religii greckiej, aby obierani bywali. Tymże spo-
sobem i rzekłszy, ma się sprawować, Dwa tawarzy i z pola,
kół Dwa z religii greckiej każdego roku mają obierać.
A wyzwolenie, użycia, tak u polakach, jak i religii greckiej
ważne być ma, i przyjmowane. Białazarów Dwa i pisar-
za, którzy powinni dochodami i rozkładami cehkowemi
kławiować, rachunek z nich widać widać widać
żnych urzędów przed cehowem następującą braci świętej, aby
Dobra cehowe nie były kławiżone, przez których kławiżki
powinny zostawać od skryżki cehowej, a tam być wolni
ce podatków cehowych popołu z cehmistrzami i z pisarzem.
Mistrzowie powinni być sprawować ceganty we wtorek nie
Dziele, i sprawy gaci porządkiem albo obyżajem Dawnym
i każdy na ten czas powinien się sprawić, jeżeli by był
w rzem był winien do cehu to jest w postawach cehowych
i Długów z bracia i innych rzeczy tym podobnych. Wpuszczaniu
wola jeden Drugiego aby nie turbował, i nie przeszkadzał, ale
siedząc na żnych miejscach, albo komu należy porządek i ceh,

aż na niego przysięgnie pod winą kamienia wosku.
I tak na ustępie będąc cudzych wotów wystukawłszy nie powie,
„a! pod winą kamienia wosku, a to dla tego aby każdy nie oba-
wiał się, nikogo i sprawiedliwie mógł swoje wotum podać
albo odstąpić, przy którym, eugancie powinni się składać do
skrzynki: cichowej po groszu, i na sucho. Dnie także po gro-
szu. Cich młotko gdyby zaniedbali obelstac cichy na eugant,
powinni dać groszy dwanaście na wosk, także gdyby przez
niechcigłstwo ze zmarłego bracia, młoty S. w kościele albo star-
szy bory nieodprawili w cerkwi gdy z religii greckiej be-
dzie którego brat zmarły jako jeft dawny dwukrotny po
wszystkich cichach, powinni dać po groszy osiemnaście na wosk.
A któryby zamieszkał na moze święta świędniowa, albo na
kwartalne święta bora w cerkwi, gdyby kto z braci, żona, syn
córnka, albo kto z wuludzi i towarzyszy i ktokolwiek tego
rzemiośta zmarł, a nie był na 4 pogrzebie, powinien dać wi-
ny groszy sześć, także na eugant i na suche dni każdego
brat. Baltasariowie zaś gdyby omieszkał do otwierania
skrzynki, winy na wosk powinni dać po groszy czterdzieści. A
gdyby dla niechcigłwa nie był, i dla niego skrzynka nie była,
powinni dać winy groszy osiemnaście, ażeby się wysławiały
trudnościami, i to dwukrotny powinien oddać braci infemu sto-
lowemu wazę niebytności swej w eugant gajny. Gdyby brat

który swarzył się, albo sprzewany i niepoftużony był w cechu
ma winy popaść grofzy ośmnaście, a z ołobna dyby w pospolitem
mieszkaniu potajal jeden drugiego, do jest na proceharce, w rocie
skoni, powinien iac winy grofzy ośmnaście, i więcej według
obrotzenia, a do sta tego, aby bracia zgownie mieszkali w mi.
tości, jeden drugiego w mieszkaniu nie podnajmował, ani
podkupował, pod winą. Dziwisiecin grzywien, połowica w,
żędowi połowica do cechu, roboty przed kupcem cwiżej nie
ganil, pod winą. Skiecin kamieni worku, infce podatki kto,
reby za xzwoleniem i uchwata wpyftkich braci, które nie
sta tu opisane, takowe które będą z consentem P. P. radziec,
poftanowione maja być mocno strzymane. Mistrzowie xas'
w tym cechu będący, wcieluz, towarzysze, robiennicy i ukełni.
Kowic. rzemioſta ſiódłarskiego pod te karide i wpyftkie xosob,
na sta nich xwyż opisane porządki i artykuły teraz i potym
będących podlegac' maja, z powinnościami, kondycjami wwyż
opisanými. i o toż wiekxym i xasy w tym cechu ſiódłarskim
być ma od mistrzów rzemioſta tego ſiódłarskiego teraz i
na potom będących, że w obieraniu na karidy rok cech.
mistrzów przysięstych. pienwskiego z polaków, a drugiego
z greckiej religii być maja cechmistrzami, także i między
wcieluzia jako się wyżej namienilo. Et każden każnego nie

uprzedzać z mistrzów jedno jako kto wystąpi do cechu. A
 gdy suche dni przyjdą, to suche dni i woźki wyżej opisane
 na swoje powinny się zjechać: to jest połowica do Ottawia,
 który sobie katolicy w kościele metropolitańskim lwowskim
 obiorą, a druga połowica do Ottawia cerkwi greckiej
 także z nowolania swego obranej. A ponieważ między rze-
 mionami siołarskim i haftarskim bywają często niezgody
 i dysfensyjne strony rzemiosła, zabiegajemy u rząd miejski
 lwowski, aby się według dawnych, i nieraz postanowionych
 stolowali dekretoń, i także czyni ordynacie i Declaracie.
 Le tebińki czerwone jukstowe, także tebińki szare nie-
 liż kamane i tebińki proste na kształt ofrowskich ze-
 wżekich skór i materji jedwabnej także i z sukna
 robione, nie haftarskim, ale samym siołarskim tylko do
 robienia mają należeć. Niepowinni też być haftar-
 zic zabierać żadnej roboty, która do siołarza należy,
 tylko sami siołarskie robic mają, mianowicie podnie-
 ki, tapki, tabinki; a jeżeliby płaty i inrze do kulbaki
 należące rzeczy, kazał sobie kto wyhaftować, tedy to
 haftarskie mają wyhaftować. Od siołarska wyodróżone
 wziewoły, a do siołarska nakład powinni odnieść do
 robienia, pod winą pięćdziesiąt grzywien, połowa we-
 zierami,

a potowa do cechu, gdyż każdy powinien się dwóm swym,
cie rzemiosłem, a innego przypasatć sobie nie powinien.
A śiódłarskie niech, kontentują się swym rzemiosłem według
poftanowianego sadu. P. P. radzicie że im materij kłutaki
robić, podupski, tapaki, łebinki, wajtodi skórki płaty nie
wprostiej materij tak jedwalej jako śmiennej, śafianowe
punktowe i z różnyh i innych skór ozdobić swoje rzemiosło
Złotem, srebrem, jedwabiem ostepować, jako już przynależę,
rzemiosła, którym śiódłarskim w przedawaniu swojej roboty
nikt nie powinien przepiekadzać: to jeft otwierac z kłutakami,
mi, i innym śiódłarskim towarem śłepu, ani haftować ani
ornianic, w których śiódłarskie cechu tego niepowinni sobie
śkody czynic, przedawaniem do śłepu ornianom, haftarom
pod winami wyżej opisanymi niedopuszcznemi. My tedy
pomieniony urząd miasta Lwowa weawpły i dobrze
uwagiwszy i wewnątrz opisanyh artykułach porządek który
stawi i wczciwi Gabriel Gieszdowicz, Ostafiej Ła-
rebisz, Wojciech Stryglik, Simeon Lewkowicz mistrzo-
wie i fundatorowie cechy tej mieśzkanie Lwowskiej do
stytania uwaxenia i potwierdzenia podali. Stusznym i przy-
stojnym dla porządku w cechu tym mistrzom rzemiosła
śiódłarskiego sprawowania przywzay poszedł, i nie się-
wain

niezależności, ani znając, iżby z popołitym miasta tego
pożytkiem, dobrodziejstwem i użytecznością, tego rzemiosła być
nie miało. I obojgu chcąc, aby takim porządkiem i po-
stawieniem zwykaj innych rzemieślników i cechów takie
się i ci w rzemiastach swych siódnarstwach mistrzowie, towar-
zystwo, bractwa, robienicy, i tacy wszelni teraz i na po-
tóm będący we wszelkiej posłusznosci, użytecznych obywateli,
jakich w pomienionej powinności swej zachęcali się i
zachęcają. Dla tegoż pomoy Bożej wezwawszy, mocą praw
i przywilejów od najjaśniejszych królów P. P. naszych
mściwych nam naczynych, więc powaga urzędu naszego ce-
chy bractwo innym zachęcałomy, jako z tem pisaniem na-
szym już dotąd zachęcałomy i gruntujemy, artykuły wyżej
opisane wzywać i kazać z osobna potwierdziłomy, i umoc-
nili, i dotąd rzeka i skutkiem potwierdzaliśmy i umacnia-
my na ichy wiek, obiecując to po sobie samych, i któ-
ry potem na urzęd radziecki nastąpić potomnie następu-
jących postępow naszych i z pomienionego rzemiosła mistrzów
wzywać, i tych którzy do tego cechu należeć będą, przy-
twarz, opisanych porządkach i artykułach i sami zachęcają,
i do tych którzyby oprzeżeniami byli pod winą bronie
brać. Do których to zwyż opisanych punktów i artykułów

ceichoniykh xwyxi opisani cechu, tego mistrzowie, ichax xarax-
ruxa Dobry xaxax praxchitajac sie, obrali sobie na ten
rok, zgodnie ceich mistrzów Gabryela Siesakowicza x po-
sachon Ostapiego Larembice x religii greckiej, i nam onyx
Do potwierdzenia prezentowali, ktoryx my ax do przyszlej
sekcyi na ceich mistrzów wtacza urzedu naszego potwier-
dzili, Na lepszej, wiary i pewnosci takie i swiadectwa,
pieniec urzedu naszego radzieckiego przycisnac rozkaza-
liamy. Dzialo sie we Lwowie na ratuszu w residencyi
naszy w poniedziatek na rano jutrz po swiecie S. Wawrzy-
ca mezcennika i lewity Kohn Pawskiego tysiac sześć,
setnego rizek Dwiesiatego. U tego prawa przy pieczeci
miejskiej takay podpis. Samuel Casimirus Kupczewicz
Philosophus et U. J. D. Civitatis Leopoliensis Notarius. —

My tedy Kdoś Do xwyxi pomienionej SŁAWETNYCH
cxemiotta siowcarskiego ceich mistrzów tak Katolickiej jako
i greckiej religii ludzi jako stufanej naschawie sie szlo,
niemay dupliki, praxerxerone prawo we wlxyskix punktach,
clausulach, kondyciach terminach i paragrafach moza i
pomaga n. Krolomka, in quantum est iuris communis sa-
mis Reipb. Ecclesiarque Romano Aneribus Stwierdzamy

161
i podług Dekretów na Ninim myracione approbujemy. Naco
Na tejżej wiary reszta się najza podpisawszy pieczęć koron,
nie przycisnąć rozkazaliśmy. Dán. we Lwowie Dnia XVI.
Mia. Octobra Roku Pańskiego MDCLXXL^o panowania na-
szego II° ROKU. (Michał Król. — Stephenus Blankie.
wie Reg. Majestatis Secretarius m.p.

Theophilus

I have been thinking of you very much lately, and
 wondering how you are getting on. I hope you are
 well and happy. I have been very busy lately, but
 I have managed to find some time to write to you.

I am very glad to hear from you, and I hope
 you are well. I have been very busy lately, but
 I have managed to find some time to write to you.
 I have been thinking of you very much lately, and
 wondering how you are getting on. I hope you are
 well and happy. I have been very busy lately, but
 I have managed to find some time to write to you.
 I have been thinking of you very much lately, and
 wondering how you are getting on. I hope you are
 well and happy. I have been very busy lately, but
 I have managed to find some time to write to you.

[illegible]

The world is a vast and beautiful place, and it is our duty to explore it and to learn from it. We must not be afraid of the unknown, for it is the source of all our knowledge and of all our progress. We must not be afraid of the future, for it is the source of all our hope and of all our dreams. We must not be afraid of the past, for it is the source of all our wisdom and of all our strength. We must not be afraid of the present, for it is the source of all our joy and of all our peace. We must not be afraid of the world, for it is the source of all our life and of all our love. We must not be afraid of the world, for it is the source of all our life and of all our love.

[The handwriting is extremely faint and illegible throughout the entire page.]

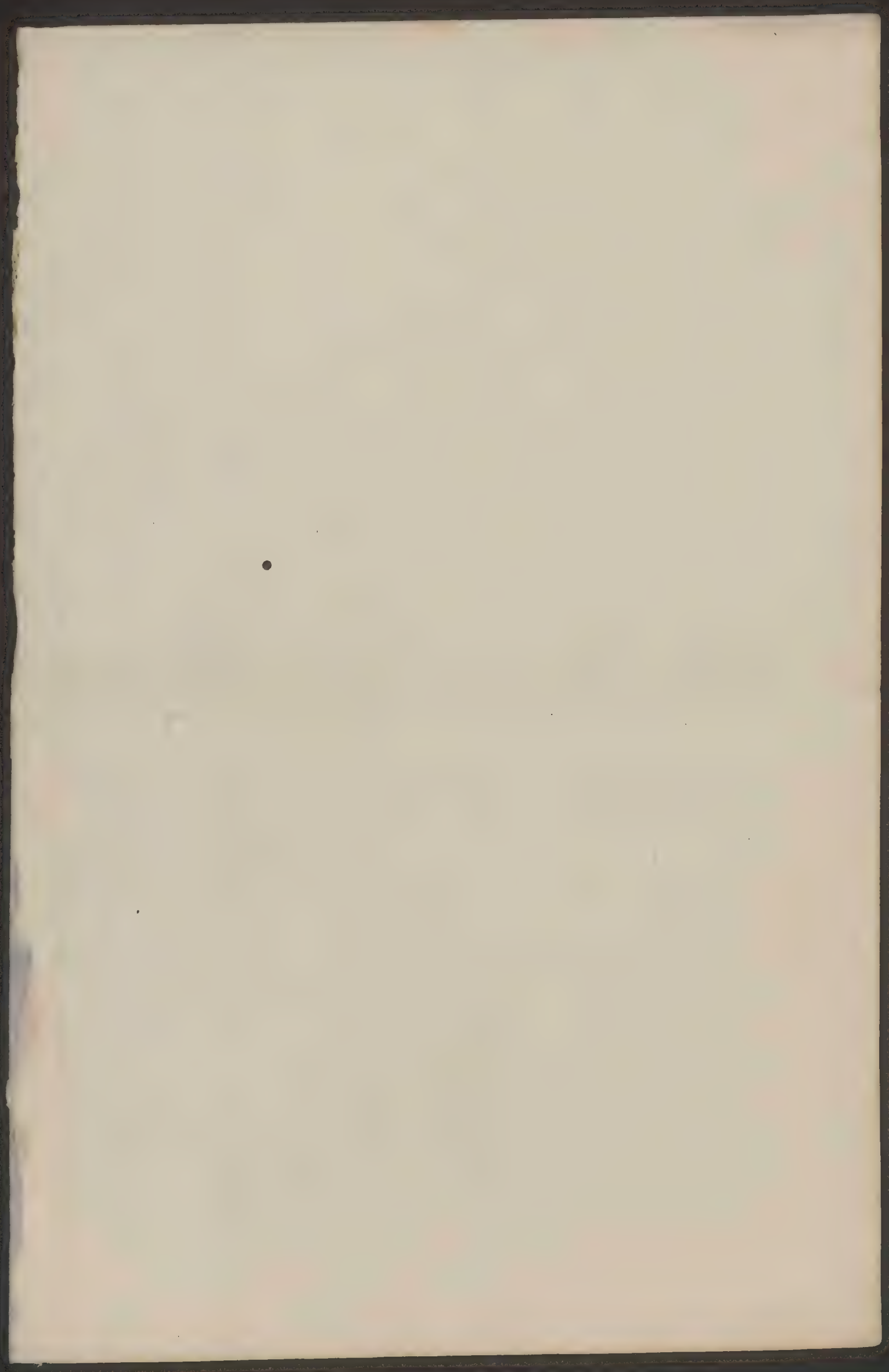

Procz niniejszego przywileju ładnie na dużych 4 wia-
kach pergaminowych pisanego, oprawnego i pieczęcią
wblaszanej piórze na wyblakłych jedwabnych różowych
sznurkach zawieszonoj, opatrzonego, jest jeszcze dru-
gi przywilej potwierdzający niniejszy, wydany przez
Augusta II. Pisany na 3 wiastkach pergaminowych
mrewny. Tak się porzyna:

August wtory z Bożey Tashki król Łódzki, M. K.
Lit. Ruski, Lwowski, Mazowiecki, Smudzki, Inflants-
ki, Kiiowski, Łódzki, Łódzki, Siewierski, Smoleńs-
ki, Czerniechowski dziedziarz wielki Łódzki i Elektor. Ornaj-
mujemy tym listem naszym iż postadany przed nami był list
pergaminowy polskim stylem pisanym, z kr. świętej pamięci
króla J. S. Bożey Najjaśniejszego cesarza antecessora naszego
podpisany i pieczęcią koronną zawieszona stwierdzony, cały
i w niemyślnym nienużony zawieszony w sobie prawa Con-
firmatij Cesarza cesarstwa ródlańskiego Turzcy, której imie-
niem supplikowano nam abyśmy mocą i powagą naszą kro-
lewską przerzeczony list stwierdzić i zmocnić i approbo-
wać raczyli którego series słowo w słowo takowa jest:
Ornajmujemy tym listem przywilejem naszym i. t. d.
(jak następuje koniec zaś taki:)

rozkazaliśmy. Dan we Lwowie Dnia XVI Miesiaca Octobra
Roku Janiskiego 1671 Panowania naszego drugiego roku Michaił
król. locus sigilli majoris Cancellariae Regni. Stephanus Han-
kiewicz Regiae Majestatis Secretarius. Przeto tedy August Wto-
ry król Łódzki na k. Tonioszy się do przerzeczony supliki
jako w sobie opiewa, we wszystkich tegoż punktach, Clauzalach
Art. kutech Conditach approbować, Stwierdzić i zmocnić umy-
śliśmy, jakoż powagą naszą Krolewską przydając im że im
wolno kolaszki y narocz obijać bo to do ich należy Przemiosła
approbujemy, stwierdzamy y zmocniamy. Na co się dla większej
pewności Regia nasza podpisawczy Pieczęć koronną przycisnąć roz-
kazaliśmy. Dan we Lwowie Dnia X Miesiaca Septembris Roku Janiskiego
1698 Panowania naszego II. Roku — Augustus Rex = Confirmatio
Prav Cechowi Ródlańskiemu JK. W. Lwowa Turzcy nadane
(brak pieczęci)

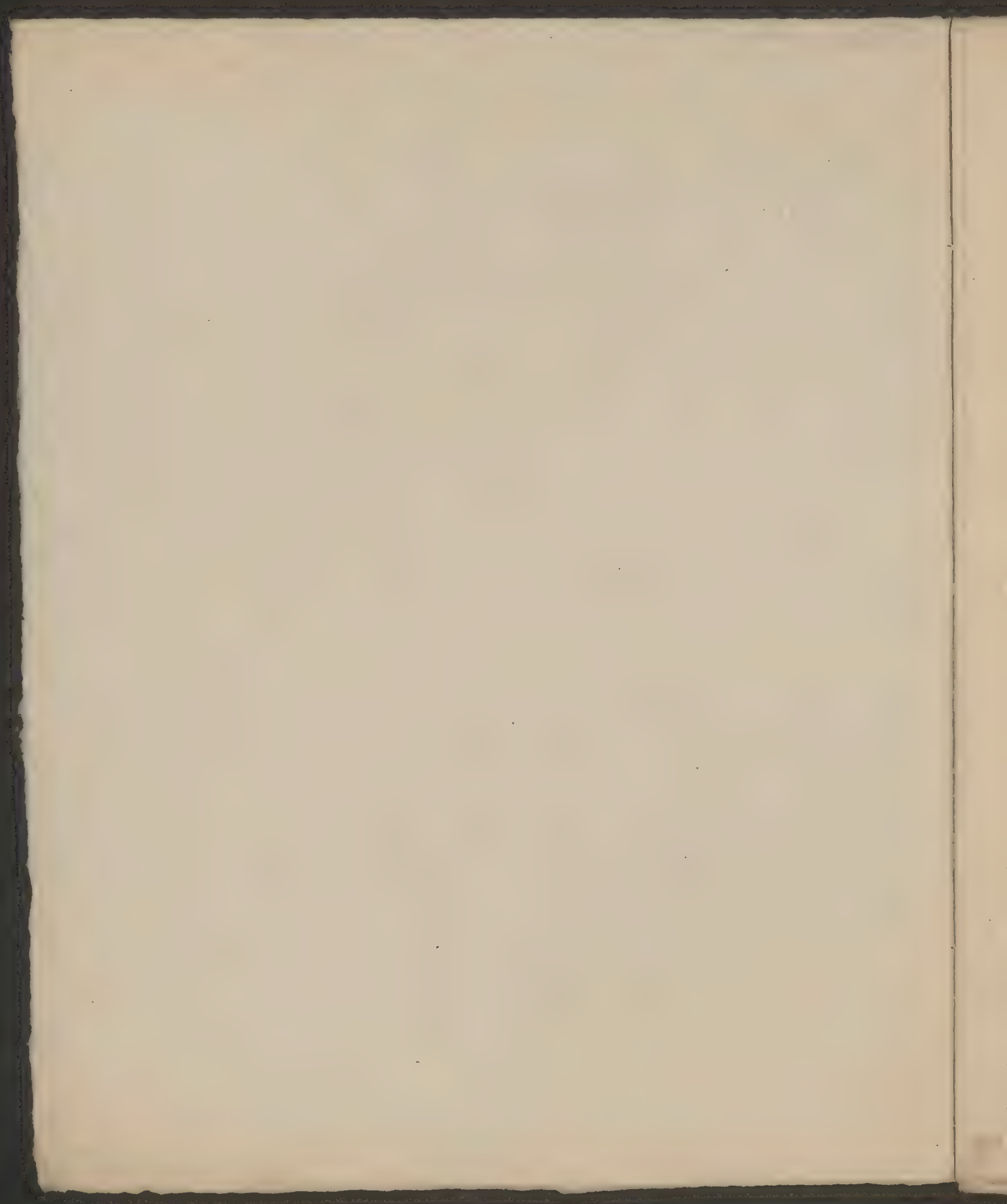

Przywilejcechu stolarskiego lwowskiegood najjaśniejszego s. p. Króla MichałaTaszkowie potwierdzony i wzmocniony.

Michał z Łożej Tański król polski, wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, zmuński inflancki, kijowski, wołyński, podolski, podlański, smoleński, sierwieski, i czernihowski

Oznajmujemy niniejszym piómem naszym wozem wobec i pojedynczo każdemu komu to wiedzieć zależy, że nam imieniem i ze strony cechu stolarskiego lwowskiego pokazano dokumenta pergaminowe zawierające w sobie prawne ustawy które się majątrow tego cechu tyczą, podpisane ręką najjaśniejszego Stefana króla polskiego, pieczęcią królestwa zatwierdzone, prawdziwe, wierzytelne, niefałszowane i żadnego znaku podejrzenia nie noszące. Proszono nas przytem, abyśmy takowe królewską naszą powagą potwierdzić i wzmocnić raczyli, którego to dokumentu treść jest następująca:

Stefan z Łożej Tański król polski, wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, zmuński inflancki i. t. d. książę siedmiogrodzki. Oznajmujemy niniejszym piómem naszym wozem wobec i osobna każdemu, komu to wiedzieć zależy, że nam niektórzy nasi radcy imieniem stolarzy

miasta naszego Lwowa okazano dokumenta pergaminowe
burmistrza, podburmistrzów i rajców miasta naszego Lwowa, miejs-
ko ich pierzeią zatwierdzone, zawierające w sobie pewne ustawy i
przepisy należące do dobrego rządzenia się i porządku bractwa
majstrów rzemiosła stolarskiego miasta naszego Lwowa i proszo-
no nas, abyśmy te dokumenta ustawy i przepisy wywspomnianych
majstrów królestwa naszego prowagę zatwierdzić, wzmocnić i za-
bezpieczyć naszymi; którego to dokumentu treść była następująca:

W imię pańskie Amen. Na wieczną pamięćkę naszą.
Ponieważ to co się dzieje w czasie z czasem także i ginie jeżeli
za pomocą pisma i wiarygodnego świadectwa niebądź zabezpie-
czone; dla tego my rajcy miasta Lwowa starci i Tawnicy
oznajmujemy treści niniejszego pisma, komu potrzeba
wszem w obec i każdemu z osobna, którzy o tem wiedzieć
zechcą że przystępowy osobicie przed oblicze nasze w ratuszu
~~miasta~~ Tawetni starci majstrów z pewnymi majstra-
mi rzemiosła stolarskiego i mieszczanami lwowskimi na-
leżyła prośba od nas żądali abyśmy ich najprzód na chwytę i cześć
Wzzechmocnego Boga oraz ku ozdobie i zaszczytowi tego staw-
nego i w ziemiach ruskich pierwszego miasta Lwowa także
dla ich dobra i dla rzemiosła ich stolarskiego lepszego porząd-
ku i zarządzania równemi uczynili drugim rzemieślnikom tego
miasta mającym cechy i bractwa, i abyśmy im także własny
cech i bractwo utworzyć nie wzbranieli mając wzgląd na pożytek
i wspólną potrzebę miasta i przystępowy nam pewne ustawy
piśmienne poniżej wyrażone, według wyrażu ich rzemiosła
zebrane, i od nich na wzór innych miast królestwa z dawien-
dawna przechowywane i przestrzegane. Na prośbę ich po-
twierdziliśmy i zabezpieczyli owe ustawy, których treść
jest następująca:

Ustawa pierwsza. Wogóle i pojedynczo powinni wszyscy majostrowie i towarzysze rzemiosła stolarskiego co kwartał a potem co cztery tygodnie wręcić ile kroci tylko na rozkaz panów rajców lub jeżeli by tego w razie jaka potrzeba wymagała ^{skoro} znakiem cechowym przez starszych majostrow w tym roku obranych zwotyowani będą zejść się do cechu pod karą dla starszych na groszy 6 ~~szesnastu~~ a dla majostrow na groszy 3 wyznaczoną lub pod jakąkolwiek inną, którą wtedy zebrani majostrowie osądzą; którą to karę bez żadnej wymówki i odwlekania zapłacić mają; chyba by ~~jakaś~~ jakimś wypadkiem lub inną jaką okazywałą potrzebą przeszkodzeni do cechu przyjeść nie mogli. Wtedy to powinien takiowy majoster lub towarzysze przeszkodę ową i potrzebę wprzody starszym majostrom oznajmić. Kara zaś ~~ta~~ na panów radców w cechu wyznacza się sześć groszy a na innych pospolitych majostrow i towarzyszach niepospolitych półgrosza. A któżkolwiek z starszych majostrow wejdzie do cechu gdy już karę na niego nałożono zapłaci grosz jeden inni zaś majostrowie i towarzysze po półgrosza.

Ustawa druga. Takie powinien każdy majoster i towarzysze cechowy rzemiosła stolarskiego na każdej mszy za zmarłych, które się co kwartał odprawiają, skoro tylko wezwanym ~~być~~ zostanie być przytomnym pod karą trzech groszy, wyjąwszy tych którzyby w domu niebyli i ci nawet powinni się starszym majostrom opowiedzieć.

Ustawa trzecia. Takie, skoro tylko starzy majostrow na cztery kwartałne schadzki, które sejmami zowią, lub w innym jakim czasie przez znak (cech) cechowych majostrow i towarzyszy powołani powinni takowi zaraz za odebrany znak wraz z rodziną lub towarzyszami wprzody nim jęzorem znak

narad ~~decyduje~~ powróci zająć się do cechu. Takie gdy z na k
powróci Majster starszy powołając przyswoicie zgromadzenie
zaga i uści mówiąc: Zgajam obecne zgromadzenie pro-
waga wszechmocnego Boga, Świętej Królowej Maryi pa-
na naszego miłostliwego powaga panów Burmistrza i
Rajców wreszcie powaga mego urzędu, który sprawuję, i
mych ~~o~~ współbraci cechowych. Jeżeliby kto w takim
zajonem zgromadzeniu drugiego słowami obrazit,
podpadnie karze, na jaką go inni majostrowie osądzą.
Jeżeliby zaś, kto na drugiego rękę wyciągnął będzie ka-
rany podług sądu urzędowego L. Burmistrza z rajcami.
Tamże mają się wzywać majostrowie i towarzysze
urzędowi i porządnie zachowywać i jeden drugiego
jeżeli o to posądzonym będzie czyto majoster, czyli
towarzysz, czyli też uczeń ^{powinien} ~~ma~~ się usprawiedliwić.
Jeżeliby kto z takich był nieposłusznym albo zuch-
wałym takiego mają majostrowie podług swego zdania
poprawić. Gdyby zaś, kto owej przestrogi Majostrow
nie zachowywał taki krasobny, ~~ma~~ nieposłusznym i zuch-
wałym majoster lub towarzysz ma być ogłoszony i oddany pod
~~do~~ urząd Panów Rajców, aby go oni ukarali; ~~z~~ chociażby
nawet kto utrzymywał że w jakowej sprawie od cechu lub
majostrow miał sobie nieposłusznosc wyrządzoną i z tym się
do Panów Rajców odwoływał, niepowinni majostrowie
bynajmniej jemu tego zapierać lecz obowiązani są smacz-
nie rozstrzygnąć i do Urzędu Radzieckiego przestawić.
Procz tego niepowinni starsi majostrowie z gniewu lub
nienawiści powziąć drugiego majostra lub towarzysza
nieusprawiedliwie ~~o~~ sądzić, lecz tylko według sprawiedli-

53
wosci, i słuszności rzeczy oraz według sprawiedliwego i godnego
godzenia innych majstrów.

Ustawa czwarta. Takie obowiązani są i muszą wszyscy
ci majstrowie co wiewi roku do wspólnej skrzyni lub puszc:
ki składać po dwadzieścia groszy i towarzysze cechowi rów-
nież po dwadzieścia groszy za to, że do społeczeństwa z majstra-
mi należą. Tamże mają wyjątkomieni majstrowie towarzy-
szom ogłosić, iż się podobne pieniądze zbierają najprzód na
chwale i cześć Wszechmocnego Boga; albowiem z takich pie-
niędzy i innych kar otrzymanych lub stoyć się mających
tak od majstrów jako też od towarzyszy nieposłusznych
stojonych i odebranych utrzymuje się co roku kościoła,
który stuy przy ołtarzu cechowym i co tydzień po dwie
moze mieć: jedną za żywych drugą za zmarłych. Procz tego
kupują się za takowe pieniądze świece woskowe na ołtarzu
stojące: to jest cztery świece stojące w lichtarzach, cztery zaś
świece plecione lub kręcone stuyące do pogrzebu i do nabo-
żeństwa za zmarłych; z któremi to świecami ~~pieńiędze~~ ka-
żdym majster i towarzysz zmarłych, według zwyczajów praw-
dziwych chrześcijan, do grobu odprowadzić i pochować
zwykli.

Ustawa piąta. Takie jeżeliby zdolny, wyuczony i wowej
sztuce nienaganny towarzysz rzemiosła stolarskiego chciał
być przyjąłym do cechu i majsterstwo przyjąć, powinien
się zgłosić i podczas schadzki kwartalnej udać się do majstrów
z ludźmi godnymi i uczciwymi, z któremi prosić będzie, aby
go majstrowie do swego grona przyjęli. Majstrowie mają ta-
kowego po ludzku i takawie przyjąć, i nauczyć, jakim
posobem rozpoczynając rzemiosło ma postępować i jak się

w tymże remiośle ma zachowywać. Potem powinni go przez wyrobienie próby lub sztuki, która poniżej jest opisana i rozmiarzona, w remiośle wypробować. Próba czyli sztuka taką być powinna: Skrzynia z fialdru na jaworowym drzewie lakierowana wraz z swemi przegrodkami i szafłatkami czyli z ladiozarniami oraz z innemi do tego ~~poda~~^{należącymi} rzeczami. Powtore: Jałowany stół jaworowy z ~~dziatkami~~^{skrypią} i jałowymi z ladiozarniami i podziałkami, tak iż by się na skrzyńki podnosić lub poosiwiał mógł. Sztuki te wyrobione będą stopownie do miary jaką mają strowie wyrząca. Towarzyse którzy z kąd inąd przybędą nie powinni dorazn upraszać aby ich do robienia prób przypuszczono, lecz muszą wprzódy nim tego żądać będa rok jeden ~~majstrów~~^{magowac'} majstrom' stolarskich; dopiero po upływie czasu maja prosić aby im majstrowie dobicia prob owych przypusili. Wtedy to majstrowie wieząc że taki towarysz znany jest w mieście i ze się uściwie zachowywał, powinni ~~swoje~~ swoje ~~przyjąć~~ przyjęcie ogłosiwszy miarę owej sztuki czyli próby narzącywszy oraz podobienotwo i kształt onejze, i niemają przy wyrobieńiu takiej wymyślać i coś odmieniac' lecz będą na to tylko uważać aby według wzoru i rozkazu była wykonana; z czego się okaże jeżeli towarysz jest zdolnym i usposobionym. Jeżeli towarysze próbę ową z radowaniem wykonają będą chętnie do grona majstrom' przyjsci; przyzem 20 groszy wstępnego stoja i prawo miejskie przyjmą. Przy nokazaniu próby stoja według dawnego zwyczaju 5 złotych zamiast sprawnia urzędu. Dawniej albowiem nowo przyjscii dawali innym majstrom

urzę, lecz to Łanowie Tajdy z pewnych przyczyn ~~urzę~~ uzbroili
nakazawszy tylko aby te pieniądze zamiast urzę do cechu były
stosione; które to pieniądze mają być użyte na posłki cechowe,
skupując za nie broni, proch i inne narzędzia dla cechu, pła-
cąc z nich oraz za czyszczenie broni. Jednakże mimo tego powi-
nien świeżo przyjęty majster przy pokazaniu swej próby
czyli majstersztaku, nie którym majstrom według swej moż-
ności urzę sprawić; przyczem drudzy majstrowie mają wraz z nim się
bawić i przepisy czytać, aby się umiał godnie między swemi współ-
nikami zachowywać. Przepisy te powinny także co kwartał być
czytane dla młodzieży majstrom, aby wiedzieli jakim sposobem
dawne zwyczaje i obyczaje wypełniać mają. Jeżeliby zaś towarzysz
starający się o majstersztwo próbę swą należytie nie wykonał, wtedy
stąd swój tym sposobem naprawi, że w inne miejsce pojsi i prze-
nieśli się musi, gdzie rok i sześć niedzieli jako towarzysz robić
i rzemiosło uczyć się będzie; po upływie którego to czasu
próbę swą znowu według wzoru wypisanego sposobu ma zrobić
i ukutecznić; tym sposobem albowiem tylko zdolniejszym będzie
i pewniejszym w swoim rzemiośle oraz dla miasta pożytecz-
niejszym.

Ustawa szоста. Także niepowinien żaden niewymuszony
majster stolarski czyli nartarz dla szkody i uszczerbku
cechowych majstrom stolarskich w tym mieście lub w okolicy
przebywać i rzemiosło prowadzić, albowiem sami majstro-
wie cechowi przysięgą ponoszą ciężary miasta i zatwierdzą, oraz
worełkie ~~przebieg~~ krajowe potrzeby zakrywają i tak w czasie spro-
koju, jako też wojny na worełkie usługi Rzeczypospolitej, nie
szczęść kowców i innych swego, są gotowi.

Ustawa siódma. Także niema żaden towarzysz podróży
u nieprzyjaciela ~~przebieg~~ i niecechowego majstra, czyli stularza lub
nartarza dłużej nad dwa tygodnie w mieście jakim lub innym miejs-
cie robić. W mieście zaś cechowym ma tak długi czas robić, dopóki

dopóki go majstrowie potrzebować będą, lub też jeżeli z majstro-
wie dla niegodziwego zachowania się dłużej trzymać niechcieli. To-
warzysze tacy niepowinni u niecechowego i niewyuzzonego ~~majstra~~
stolarza dłużej jak dwie niedziele zostawać. Jeżeli dłużej jeszcze
robili, natenczas całą zastugę którą po owych dwóch tygodniach za-
robili utracą i prócz tego kary od majstrów i towarzyszy nie
ujdą.

Ustawa osma. Takie niepowinien iaden z towarzyszy so-
bie rezy majstra swego przytasczować lub też co kolwiek z
roboty albo też z innej jakiej rezy bez pozwolenia i woli
majstra swego pod karą utraty swego rzemiosła.

Ustawa dziewiąta. Takie nieimi iaden majster stolarski
z samemi tylko sterema towarzyszami robić; lecz jeżeli ma jed-
nego ucznia, może trzymać trzech towarzyszy, jeżeli ma dwóch
uczników będzie również dwóch towarzyszy trzymać, jeżeli zaś ma
trzech uczniów na tenczas tylko jednego towarzysza trzymać bę-
dzie. Ktoreń to porządek nie tylko we dworze lecz i w innych
miastach i miasteczkach na Ruwi, Łodolu, Wotyniu i Łokciu
gdzie są cechy zachowywanym będzie. Również niema iaden maj-
ster postugiwać się więcej uczniami jak trzema, kaideń z tak o-
wych jeżeli jest starszym będzie się użył lat 4; jeżeli zaś młod-
szym lat 7, albo też jak sam majster najlepiej oszodzi. Jeżeli
by w przypadku majster takowych odumart stędy powinni ucnio-
wie lata swe u pozostałej wdowy majstra dokonać. Jeżeli kto-
reń z uczniów bez wiedzy i pozwolenia majsterskiego oddalił
się z nauki i po ośmiu tygodniach na miejsce swe niepowró-
cił, takowy ma się nanowo rzemiosła u swego majstra uczyć
i nauce w niczem się nieopraciwać ~~jeżeli~~ chcąc zgruntować re-
miosło. Uczniowie którzy się do nauki przystępują, mają być

w Księgę cechową wpisani oraz lata ich do których się obowiązują, oraz czas od którego porzynać mają się tamże narządzić. Również jeżeliby się ktoreś z majstrów u jakiego Pana lub Szlacha w zamku lub dworze ~~przyjął~~ ~~zadanie~~ ~~roboty~~ zgodzisz się, podjął wielkiej roboty, któreby z swemi ludźmi ukończyć niebył w stanie; wtedy może sobie do takiej roboty według potrzeby więcej towarzyszyów nająć; jednakże od każdego towarzysza którego nad wzwyż oznaczoną listę przy podobnej pracy trzymać będzie ma do cechu co kwartał, dopóki owej roboty nieukończy tyle festonów składać, ile towarzyszyów trzyma; które to pieniądze do cechu złożone na zakupienie broni obrócone będą.

Ustawa dziesiąta. Także gdyby jaki towarzysz tego to re-miasta stolarskiego chciał gdzie indziej osiedlić, lub w innem mieście albo miasteczku tu w ziemi Ruskiej, Podolskiej i na Pokuciu majtrem zostać, taki wprzód ma być do cechu nie wynorobowany ~~w całym cechu~~ w rzemiośle, aby mu wolno było przystąpić do nauki i ćwiczenia uczniów, którzyby zdolni i w rzemiośle biegłymi stać się mogli; i aby takowych tym sposobem w nauce trzymał jak ich majstrowie cechu naszego w Poloczce, Krakowie i w innych miastach stron ~~cechu~~ ~~odległych~~ oraz w Surowie głównem mieście Rusi trzymają. wtedy to taki towarzysz powinien od nas powziąć wiadomości i pełnomocnictwo cechowe, aby wiedział jak się w owym mieście lub miasteczku w którym osiedzi i majtrem zostanie z rzemiołami i uczniami zachowywać i rozrządzać ma; a za taką wiadomości i za udzielenie mu pisemnych ustaw cechowych wyżej do cechu jeden kamień wosku na światło ku chwale bożej. Taki towarzysz wpisany będzie do bractwa na-

czego i wolny będzie od wszelkich innych danin i ciężarów cechowych. Poowiem też jeśliby ktoreń nieuczony stolarz czyli Parlarz zachciał usprawiedliwić i oczyścić, ma wtem zidać naszej Taski, aby mu odpuszczono, że ze szkoda majotrów robił i rzemioło prowadził; Majotrowie zaś w tym razie maja sobie Taskawie postąpić.

Ustawa jedynasta. Także jeśli się ktoreń z uczniów wyrzuci dokładnie rzemioła i lata nauki swój, czy to tu we Lwowie, czy też w innych miastach i miasteczkach do cechu naszego należących odbędzie, takowy uczeń po nauce według zwyczajom porobi przez 2 tygodnie swego majotra, ^{a majoter} ~~porobi~~ będzie ~~obowiązany~~ obowiązanym wyznaczyć mu za ten czas zapłatę według gatunku roboty ~~jaką~~ jako uczącemu się i młodszeemu, ~~lecz~~ ^{też} mając oraz wzgląd na zdatość jego. Jeżeli młodszy towarzysz w robocie ^{też} się wyćwi: czy i do lepszej nauki nie, może mu majoter cokolwiek do zapłaty dodać lub zapłatę powiększyć. Po upływie tych dwóch tygodni, gdy uczeń zwyczajom zadość uczyni i przez wyznaczone dwa tygodnie porobi nowinien majoter onegoż publicznie przy wszystkich majotach w cechu ogłosić, że młody ~~uczeń~~ uczeń za naukę rzemioła zadość uczynił. Wtedy Panowie towarzysze wraz z majotami przyjmą go chętnie do swego grona i wskażą mu jak się dobru i cnotliwemu dietami ma zajmować, a nie pijanostwem lub grą kart i kostek, albo też innemi nieuczciwymi rzeczami; i dadzą mu z swej woli godne przerwisło wraz z anekiem i charakterem; jak to jest w zwyczajom używane.

Ustawa dwunasta. Także gdyby ktoreń majoter cechowy lub też towarzysz drugiego wojotbrata swego w jakim bądź miejscu zelił i honor mu odebrał, wtedy powinni sami majotrowie wystuchać świadectw i po rozważeniu takowych winną stronę według wytypku i wotku całej sprawy ukarać

jeżeli zaś do poprawy takiego niefortunego majstra lub ~~pa~~ to-
warzysza pachotka miejskiego potrzeba było, powinni udać
się do Łana (Burmistrza i urzędownie zgłosić owego pachotka, któ-
rego gdy otrzymają, ukarzą zbrodniarza ~~to~~ kara na jaką wystrę-
kiem swym zasłużył.

Ustawa trzynasta. Także niechaj się ~~nawozić~~ nikt nie wazy
ze szkoda wspomnianych majstrów i ich cechów z kąd inąd tu
do miasta robotę ich rzemiosła "prowadzić" ujmując przeto
drugim korzyść i uziębienie, pod karą zabrania tej nowej ro-
boty. Która ta robota przez sprowadzonego na to pachotka miejs-
kiego ma być zabrana, do ratusza oddana i sprzedana. Pienię-
dze zaś zebrane za taką robotę podzielone będą na chorych ubo-
żych leżących w szpitalach. Ustawa niniejsza ma się także roz-
ciągać i na innych majstrów i towarzyszy prowadzących rzemio-
sła nie należące do cechów, wyjawy tylko wolności podczas jarmarków.

Ustawa czternasta. Także synowie majstrów, którzy tu w
miejscu rzemiosła u cechowych majstrów stolarskich się wyu-
czyli, mają robić tylko potowe próby czyli próżniki, storo-
wnie do tego jak im majstrówie miarę dadzą i kosztat pokła-
zić wyznaczą. Jednakże powinni z reszty wydatków które inni
majstrówie zapłacą się do cechów wstąpić i oddać, gdzie
to zbiera się tylko na wspólne potrzeby, uiścić się i oddać.

Ustawa piętnasta. Także powinien każdy majster
lub towarzysz być przytomnym przy pogrzebie, nabożeństwie
i mszy za zmarłych z ciaładzi lub bez ciaładzi, stowornie do tego
jak im się przez postanie znaku cechowego ogłosi, pod karą
pół grosza.

Ustawa szesnasta. Także jeżeli ktoreń z majstrów przy-
mie młodziemka na naukę i wyuczenie się w rzemiośle stolar-
skim, powinien na przód tej nowej młodziemki przez 2 tygodnie

wyprowbowac, czyli czyli się do rzemiosła szczerze przykładać i
czy się mu majster lub też on (majstrowi) podobać będzie; skoro się
już po owej próbie ugodzi powinien i lepszemu i pilniejszemu
się stać, oraz starać się wszelkimi siłami w tym rzemiośle
postępować. Zmusi także do cechu 6 groszy dać i złożyć na
znak że się od tego to czasu do rzemiosła przykładać i ta-
kowe projekt. W przypadku gdyby młodziemiec w nauce będący
umarł, powinni go majstrowie uczciwie jakby innego swego
współbrata pochować. Jeżeli zaś wyjdzie z choroby i dawne zdro-
wie odzyska, powinien za to dobrodziejstwo majstrowi swe-
mu być wdzięczny. To zaś co majster wyłożył na lekarstwa i
na potrzeby jego, ma skoro towarzyszem zostanie z dobrą wo-
lą i podziękowaniem majstrowi swemu odrobić. Jeżeli się zaś
w czasie nauki dla majstra dobrze zachowywał, żadnej nieuczyni-
woty szkody, może majster uczniowi ~~odrobić~~ ~~odrobić~~ wyowiad-
zone dobrodziejstwa podarować i odrobienie opuszczać. Również
będzie to obowiązkiem i ~~uczniowi~~ ~~uczniowi~~ powinnością ucznia narzędzia
majsterskie wszelkiego rodzaju pilnie chować i strzedz aby
które z nich nie zginęły; gdyby zaś cokolwiek z takich narzę-
dzi przez niedozor i niedbałość ucznia zginęło, powinien je
uczeń kupić, majstrowi oddać i powrócić.

Ustawa siedemnasta. Także gdyby któryś towarzysz swa-
wolnie, bez żadnej przyczyny i bez woli majstra w dni powszed-
nie nie robił i ze szkoda, uszczerbkiem i wstydem swego majstra
drugich bezczcił, ktoś nie i sprzeczki rozpoczynał albo pocięwał,
lub też jakowe niesforności porobił, ~~ten~~ ma być ukarany
według swego występku i uznania majstrów.

Ustawa osiemnasta. Także jeżeli by któryś z majstrów z in-
nego miasta towarzysza jakiego ządał, i jeżeli by towarzysz ów
na ządanie majstra przyszedł, wtedy nie powinien towarzysz taki
udawać się do innego majstra i nie ma być komu innemu

szukowan jak tylko temu majstrovi który go zidał. Porobiwszy u tegoż majstra dwa tygodnie gdy by mu się miejsce tamto nie spodobało, może do innego iść i u kogo innego robić. Jednakże iacien z majstrów niepowinien drugiemu zreladzi podmowieniami lub darunkami odmawiać, wyjawy w tym razie jeżeli się z niewności dowie, że towarzysz u majstra gdzie robi dłużej zostać sobie nie życzę i że gdzie indziej chce wywędrować; wtedy dopiero może go zachęcać aby mu w robocie pomagał. Gdyby kto przeciw temu sobie postąpił ma złożyć kamień wosku w cechu, albowiem czyn taki przeciwia się młodości chrześcijańskiej. Jeżeli zaś jakiś towarzysz przez własny popęd skąd inąd przyszedł powinni mu dradzić towarzysze majstra wynagrodzić czyli naszukać, u którego by chciał pozostać. Jeżeli zaś taki towarzysz z nikim niezawart i nie miał znajomości, i gdyby w mieście owym wprzód nigdy nie był, wtedy powinni mu staraj się towarzysze wymienić majstrów nie chwalać ani nie ganić żadnego, a u którego by sobie robić zaczął, mają go tam natychmiast zaprowadzić i umieścić. Jeżeli by zaś majster towarzysza tego nie potrzebował i umieszczać go nie chciał, wtedy go trzeba było i zrobotować mu tym sposobem miejsce mają go tam według dawnego zwyczajów zaprowadzić.

Ustawa dziesiętna. Także niechaj się żaden towarzysz nieważy odchodzić od swego majstra na dwa tygodnie przed jarmarkiem i na 2 tygodnie po jarmarku, dopóki nie otrzyma na to pozwolenia wyraznego od majstra swego na 2 tygodnie przed odchodem. Gdyby majster ~~zaprowadzić~~ ^{na robotę} towarzysza, takowego wypuścić z roboty, wtedy ma towarzysz pomienione dwa tygodnie skoro wróci do miasta u tegoż majstra odrobić. Również niepowinien się żaden towarzysz od swego majstra na 2

tygodnie przed uroczystymi swiętami Wielkiejnoży, Zielonych
swiętek, S. Michała i Bożego Narodzenia oddać, a ni też maj-
ster towarzysza zmieniać nie może.

Ustawa dwudziesta. Takie skoro się jakowys majster
tego rzemiosła u którego mieszczana lub u kogo innego
roboty ^{się podejmie} ~~zajmie~~, nie powinien ^{inny} (żaden) majster robotę ~~z~~ dla
siebie odmawiać lub takowej bądź prozbami, bądź też oszczerst-
wem przeszkadzać. A gdyby mieszczanin niedokonionej
jeszcze roboty nie chciał zapłacić i gdyby drugą potowę ro-
boty komu innemu do ukończenia chciał oddać, nie powinien
żaden inny majster takiemu mieszczanowi lub takiej oso-
bie ~~robić~~ ^{robić}, dopóki pierwszy majster nie będzie zupełnie zapła-
cony i zaspokojony; pod karą jednego kamienia wosku, chy-
baby w tem inna jaka słusna i sprawiedliwa przyczyna
zachodziła.

Ustawa dwudziesta pierwsza. Takie powinien każ-
den majster starać się dla towarzysza swego, który się w
warstwie uczciwie i godnie zachowuje, aby tenże towarzysz
co niedzieli miał koszulę czystą, równie jak też inne potrze-
by tegoż rodzaju, także aby co miesiąc miał posciel wypra-
ną a co dwa tygodnie da mu na łóżko półgrosza. Ma tak-
że od swiąt Wielkanocnych aż do S. Michała ^{archanioła} towarzyszom da-
wać napitek, który to napitek od S. Michała aż do swiąt
Wielkanocnych ustatnieć nie będzie dawany. Towarzysz zaś
pozwolony od S. Michała aż do czwartej niedzieli popiel-
cowej ma wstawać do roboty o dziewiętej godzinie i będzie
robił aż do zapalenia świecy czyli aż do zmroku; a od czwar-
tej niedzieli popielcowej aż do S. Michała ma wstawać do
roboty i takową zaczynać jak się tylko rozwidni ze swiłem
i ma koto swej roboty pilnie aż do godziny dwudziestej, ^{trzeciej} ~~czwartej~~
pracać, nie przeszkadzając w robocie i nie zabawiając

58
mowami niepotrzebnymi i pogadankami. Również niebędzie miał
towarzysz więcej trunghieltu, jak tylko grosz jeden, a jeżeli by
do więcej dostawał to w tym jedynie będzie wola majstra stolaro-
wie do zachowania się towarzysza. Takie powinien się każdy
dobry towarzysz, któremu chodzi o swą cnotę w warunkach swoim,
tak w słowach, pieśniach jakoteż w czynach i postępkach swo-
ich, zachowywać w obecności żony majsterskiej, której jedyną cześć
jak majstrowi ma oddawać, ~~całą~~ przetożnie zachowywać.
Również mają się w przytomności dzieciąt, córek, synów i wszyst-
kiej czeladzi tego wystrzegać, żeby wstydlive uszy obrzucić i gor-
zenie lub zły przykład dać mogło; albowiem takiego nosza-
nowania jakie majstrom swoim wywiadcza, mogą się także
i od innych skoro majstrami zostaną spodziewać, a jako
miarkę komu mierzą, taką też będzie im oddano.

Ustawa dwudziesta druga. Takie obowiązany jest każ-
den majster stolarski, jeżeli robiący u niego towarzysz
popadnie w chorobę, takowego takiego towarzysza przez dwa
tygodnie na własne koszty i wydatki opatrywać; gdyby zaś
po dwóch tygodniach nie ozdrowiał, na ten czas chociaż majster
obowiązany jest na własne koszty i wydatki takiego jak naj-
lepiej opatrywać i pielęgnować, powinien ów chory skoro ~~można~~
~~można~~ przyjdzie do siebie i dawne zdrowie odzyska, wszystkie
koszta, które majster podczas choroby na potrzeby jego wyto-
żył, z dobrą wolą i podziękowaniem odrobić, aby za niewdzię-
ność nie był od samego Boga ukaranym. Gdyby zaś taki chory to-
warzysz umarł, na ten czas powinien jego majster w przytom-
ności drugich majstrów i towarzyszy zrobić spis jego re-
czy, które to rzeczy po śmierci jego zostawione do siebie wzmie-
i tak długo trzymać będzie, dopóki ktoś z jego krewnych i blis-
kich nie przybędzie i o takowe się nie zgłosi. Wtedy dopiero
to ów majster wszystkie spisane rzeczy w przytomności dru-
gich majstrów i towarzyszy ~~zdać~~ za tychże pozwol-

niem wyda, wyda i takowym bliskim powroci, jednakże powi-
nien o bliski lub krewny, majstrowi takiemu ~~o~~ wszystkie
wzryzione koszty i wydatki wraz z kosztami pogrzebu i cokol-
wiek by tylko zmarli miał powrócić, spisać.

Ustawa dwudziesta trzecia. Także nie ma żaden majster
tajemnic majsterskich które się tak, co do Lanów Radców, jako
też do ~~innych~~ ^{innych} cechowych zachowują, przed cudzemi, a zwłaszcza
za przed ~~innych~~ ^{innych} i czeleźdź lub przed inną jaką osobą,
albo też podczas urzędy wyjawiać. Także nie powinni w przy-
tomności tego kogoś ~~o~~ o jego sprawie mówić, lecz ma wtedy
wyjść gdy się bracia naradzają. Albowiem nie bez przyczyny się
to dzieje jeżeli komu wyjść kara, ~~podlega~~ ^{podlega} ~~cechowi~~ ^{cechowi} rzęcy
cechowe ~~cechowi~~ ^{cechowi} które się wolno odbywają, mogą wtedy bezpilnie
być wyrażane i sądzone, poręczyć też dla tego, że taki którego
sprawę sądzą i któremu wyjść nakazano, mogły się tatua znaleźć
jako brat z bratem lub jak przyjaciel z przyjacielem. Dla tego
też nie powinien żaden z starszych lub też z drugich majstrów
innych rozporządzeń i zwyczajów ^{przez wyżej opisanych} sobie wymyślać, tworzyć
i wynachodzić któreby się do szkody, ~~cechowi~~ ^{cechowi} zaguby
i zamieszanie w Przecypopolitej i Cechu Stolarskim ~~cechowi~~
miasta tegoż przyczynić mogły, lecz mają powyżej wyra-
żone zwyczaje i ustawy co roku przysięga być stwierdzone. A
gdyby się coś trudnego, przykrego i niezrozumiałego, czego by sami
majstrowie cechowi dokładnie rozstrzygnąć nie mogli i nie
potrafili wydarzyć, natenczas powinni się w takich rzeczach
dla powzięcia wiadomości udać się do urzędu Stawetnych Lanów
Radców tegoż miasta i w takim razie mówić o radę jak sobie
postąpić mają. Zgoda nie powinni nic w takich rzeczach bez na-
rady Lanów Radców robić.

Idą tedy Rządy wyzwoznionego miasta Łwowa, uważając
na to iżśmy zobowiązani urzędem naszym jak naj^{mocniej} sta-
rać się powinni religij i bogobojności doierać, chwale bożą roz-

szerzać, nad uściwieniem i cnotą miasta czuwać, o pożytek dla
miasta się starać, na rzędy i wspólne dobro mieć baczną i o
wszystkim, co kolwiek na przyszłość jest potrzebne mieć staranie;
a wtaasza ponieważ się cechy i braterstwa rzemieślnicze dla
zaszczytu miast, dla stawy Rzeczypospolitej, dla dobrego bytu,
korzystu i wspólnego dobra, oraz dla potrzeby w czasie spokoju
i dla obrony w czasie wojny, za kładają i urządzą aby z tak-
wych cechów i bractw w Rzeczypospolitej i miastach wyrzyna-
li i mnożyli się obywatele a niegimając cnotę, aby przykłady uści-
wości z dobrych obyczajów ~~z~~ i karności miejskiej, oraz i postu-
szeństwa w wszelkich potrzebach Rzeczypospolitej wzrastać
mogły, któremi się tylko jedynie miasta ~~mogą~~ chlubić i rządzić
oraz szerokie swe porzątki ~~z~~ czerpać mogą; dla tego też
przychylając się do sprawiedliwego i słusznego ządania P. Star-
szych i reszty majstrów pomienionego rzemiosła stolarskiego,
a przytem mieszczan lwowskich, stowornie do obowiązku urzę-
du naszego rozważyliśmy wprzód pilnie powyższe ustawy opi-
sane nam podane i roztrząsli, ~~z~~ przekonawszy się
że takowe jedynie tylko do chwały bożej, do wspólnego dobra,
polepszenia miasta tegoż do uściwego rzędu i godnego prowadze-
nia ich cechu, oraz do miłości braterskiej zamierzają. Dla tego
też wezwawszy ku pomocy imie wszechmocnego Boga na tychże
powyżej przez majstrów rzemiosła stolarskiego spisanych usta-
wach zacięgliśmy i ~~z~~ ustanowili cech ich i braterstwo, jakoteż
niniejszem za kładamy i ~~z~~ stanowimy, potwierdzając, zabez-
pieczając i wzmacniając niniejszem na wieczne czasy te i usta-
wy we wszystkich i szeregach ich punktach, warunkach
i ~~z~~ zasadach, zostawiając robie tylko i następcom naszym
zupetną ~~z~~ władzę, ustawy tegoż rodzaju, według potrzeby rzeczy
i odmiany czasów, jeżeli i oile to potrzebne będzie i konieczne, wy-
doskonalać, tagodzić, poprawiać, zmieniać, i zamiast takowych
nowe, stosowniejsze do pożytku i dobra Rzeczypospolitej, miasta,

oraz ich rzemiosła uktadać według osnovy i świadectwa niniejszego przywileju, do którego dla wiary większej i widoczniejszego świadectwa pierwsz jest przytoczona. — Dan w ratuszu w ~~krakowie~~ poprzednią Sobotę, przed uroczystością S. Marii ewangelisty i apostoła. Roku pańskiego: Tysiąc pięćset sześćdziesiątego drugiego.

My tedy Król Stefan przychylając się takżewie do tej prośby, rozdaliśmy za rzecz potrzebną wyroczkie i ~~o~~ szeregutowo powyżej zawarte ustawy wraz z ich osnovami, zasadami i warunkami powagą naszą Królewską potwierdzić, zabezpieczyć i wzmocnić, co też niniejszem naszą piórnem potwierdzamy i zabezpieczamy i wzmocniamy na wieczne czasy, rozkazując aby takowe moc należytej i wiecznej pewności, o ile się tylko prawu powszechnemu, ~~które~~ statutom i konstytucyjom Królestwa naszego nie sprzeciwiają, otrzymali; udzielając proć tego wspomnianym majstrom stolarskim lwowskim tę swobodę, że im wolno będzie udzielać majsterstwo towarusom rzemiosła stolarskiego, których za zdalnych i zdolnych do osiągnięcia majsterstwa uznają, podobnie jak majstrom stolarskim miasta naszego Krakowa; którzy to nowi majstrowie w wykonaniu rzemiosła stolarskiego, takżewie powinni mieć będą, jak gdyby od starszych i całego zgromadzenia cechu stolarskiego Krakowskiego obrani byli i majsterstwo otrzymali. Eż zaś którzy wykonują rzemiosło stolarskie niebędąc do cechu, praw i zasad cechowych urzędownie przysiężeni i przypuszczeni, nie należąc oraz do protekcji cechu pomienionego, niemogą mieć pozwolenia prowadzić swe rzemiosło i roboty swe sprzedawać w pobliżu miasta naszego Lwowa, i niepowinni być od majstrów do wykonania swego rzemiosła przypuszczeni. Na ~~potwierdzenie~~ ^{wiarogodność} tego wyroczkiego daliśmy niniejszy przywilej, podpisany ręką

nasza i karaliśmy go pieczęcią Królestwa potwierdzić. Dan
w Krakowie dnia dziewiątego miesiąca Maja Roku naszego
go: Tysiąc pięćset osiemdziesiąt piątego, panowania naszego
go: Trzeciego. — Stefan Król — Miejsce pieczęci — Sekre-
tarz Bntodziejowski.

Żny tedy Michał Król przychylając się takawie
do wrośby pomienionego cechu osądziłomy że rzecz potrzeb-
na powyżej zawarte przywileje we wszystkich ich punktach
i warunkach potwierdzić i wzmocnić; że też niniejszem
potwierdzamy i wzmocniamy. A ponieważ cech ten dla
szczęśliwości swej, miejscem ciężarom radości wzrósć nie może
i tyle trudności w swem rzemiośle miało; dla tego też pod prawo
tych ustaw, niektórych im podobnych rzemieślników dokładamy
i dotaczamy; jako to Mieczowników, Szklarzy i towarzyszy
tychże; którzy potężeni rzemiołto swe wykonywać mają, bez
doznawania trudności od Prudowniczych, Snycerzów, i Organ-
mistrzów. Na wiarygodność tej to rzeczy, daliśmy niniejszy
przywilej ręką naszą podpisany i karaliśmy go pieczę-
cią Królestwa potwierdzić. — Dan we Lwowie dnia 16
miesiąca Października R. Pańskiego 1673 Królestwa
naszego 4go roku.

Michał Król.

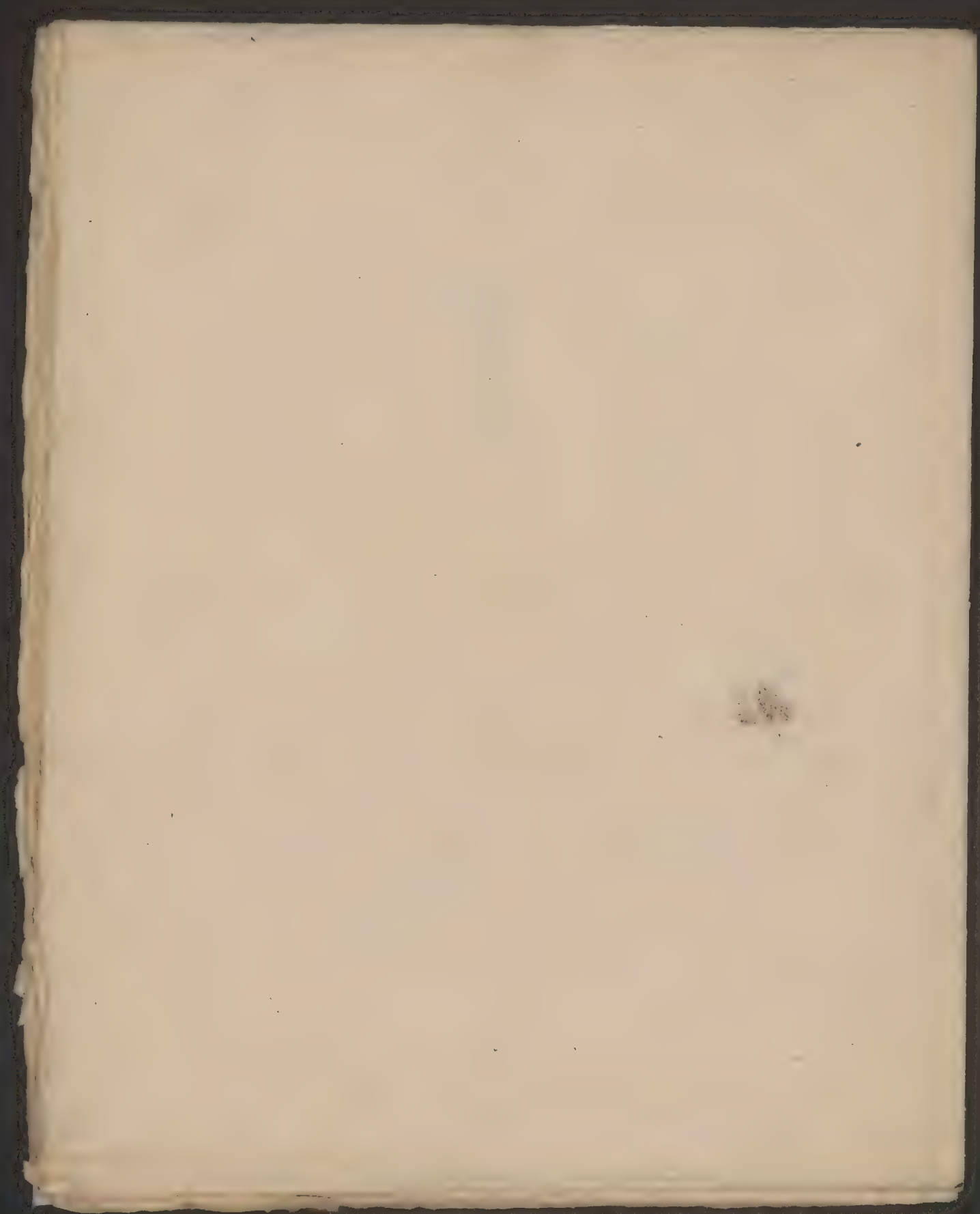
Stanisław Bureński Gene-
ralny Rejent Kancelaryj
Królestwa.

Potwierdzenie Stolarzy miasta
Lwowa.

August Przeci.

Z. Borey Łaski hrab. Golski H: X Lit. Łaski, Truski,
Marcwiński, Smudski, Inflancki, Kijowski, Podolski, Podlaski,
Siewierski, Smoleński, Czerniechowski. Trziedzienny Nigze Łaski,
y Elektor.

(Znajmujemy tym listem Trziedzienny Waszym, komu to wiecie nalezy,
iż paktowane było przez nami całego Magistratu Miasta naszego Lubowa
Dawo pod datą Dnia Pierwszego Października Roku Pańskiego Dy-
sigenego Siemowlanego Cierdzkiego Stawalnym y Urzędowym Kanceli-
tu Introligatorzkiego Miasteczkom Lubowskiem nadano y supliko-
wano Nam iest przez Panów Rad Waszych y Urzędowników, którzy Na-
szego abysmy pomienione prawe, powagę naszą królewską zmoćnili
y utwierdzili, które do słowa do słowa tak się w sobie mają, iż kancie
Miasta Lubowa wskazywaliśmy w ciele, y krademu z ciałem komu to wie,
dzieć nalezy, wiadome czynimy, jako przed zupelnym Urzędem przysied-
szy Stawalni y Urzędowi Miasteczkom Lubowskiemu Konsultu Introligatorz-
kiego po własnych Umienach niżej napisani, będąc napemniemi od
Urzędu Waszego po czas Elektorów Urzędów Miasta tego w roku tera-
niejszy niedawno uwyżnionego tak spólnie y jednomyślnie mi-
dzy sobą postanowili aby porządku kunsztów swoich Introligator-
skich w tym Miście według zwyczajów Innych kunsztów po here-
nie pewnym Prawami (zwyczajami, y i Art. kunsztami zmoćnione, y opisa-
ne na Wasz wiecie przez Siebie y Potomnych swoich trzymali, i we-
ług onych przyjaźnić, cicho w kunsztach swoich zachowali się. Ładali
Urzędu Waszego, abysmy według starodawnych Kunsztów Waszego Trz-
nizów Dekretów y powoływaniem królewskiem zachowując się zwyczajem
Nigze y opisanego Prawa Magdeburskiego, naprzód ku sobie y podziwiali
Umienami Pańskimi, polym też ku wickorowaniu Miasta tego powołani
y z dołu pomienionych kunsztów Introligatorzkiego konfraterniję
postanowili, y onym porządku albo Art. były pewne, które nam we-
ług zwyczajów, y zachowania swego były konfraternij na piśmie
głównym podali do słownego porządku przywieśli, y potwierdzili
których Art. kulow taki i st.

Punkt 1. Postanowiliśmy aby Panowie Bracia z gromadzeni w konfrater-
nij zostali iedon drugiego miał w przyścinie bliźniwości, żeby mi-
dzy nimi umowy nieuczciwe nie zachowali, także aby iedon drugie-
mu kiedy Wotum Alias Sentiment swój lań nieprzeskazywał, drugie-
mu nie lubował; tego Panowie starsi kunsztu tego powinni przystrze-
żać aby bliźniwość Trziedzienny Trziedzienny Waszego króla lań ier y pr-
nawie o zachowanie Magistratu w całości zostawiali, Na kandydaturę
tut Trziedzienny powinni być Trziedzienny Waszego króla,

z wszelką uciążliwością przy kwartalnej Jęsyi rylane punklacyon,
aby każdy Brat słyszał więcej o tego ma się ma warować, a jeżeli
przeciwno Bratu co ma powinien się skarżyć przed Panami Lichni
strami, o Panowie starsi uwanaszy słusność, skarać powinni
według wynalasku niżej opisanego w Punklach. Także przy kwar-
talnej Jęsyi sukcentency powinni Panowie Lichni mieć obowiązek
kwartalnego oc. ka tego Pana Brata gr. 6. a który by co wytkro-
czył przeciwko temu postanowieniu, ma dać solisguchis winny
proszy uwanasie na potrzeby konfraternij.

Punkt 2. Jeżeli który Magister utrzymał publiczne alias znak, to
on obowiązek Panów Braci do konfraternij, ma być winny warować
de Magistrowi na dogonie, na karanie prosy lny, a jeżeli by stras-
ił, ma instancji inną karać i rebić, nie winny grasy i waci scia-
i i którzy z Magistrowi niebyli posłuszni w rzeczach konfraternij
które pochodzi z ro karania Urzędowego, y starszych Magistrowi te-
mu ma być i straszyć de jęta, co ma być na wigamocia SM Pana
Indicenta, y Sch. Mian. Kacicie, do tego ci być ocyć ucynt w pre-
winienu swoim. Który Magister bratowi nie miał, taki de kucy-
Urzędow Lichnowych nie powinien być przytę. Także który się
Magister taki in Gremio Konfraternij pchał, żeby i kania ab extra
wynosił, y rozgluszał, takowy poe by i karę poe paia y micyca
w Lichu mieć nie może.

Punkt 3. Postanawiamy także y te ieroli by się brało, żeby tu do mia-
sta Luowa iaki Magister kunsztu i kunsztorskiego y innego
Miasta przyszedł a i kunsztorska chiał nolić, takowy po-
winien prawo kunsztie przysięgę złożyć iaki inny swawysze do-
bić y listy z tamtego Miasta ma prezentować de kunsztu list po-
karać konfraternij, a listy ichy ucyntie kotary według przepowia-
nia swego Ma Panów Braci sprawić, a jeżeli w tamtym Miście słu-
ki, y kunsztorsko ięprawi, leży tu być woli i robić w słu-
bistko powinien być i dać do skryzntki konfratrow na potrzeby
konfraternij kłótych kunsztorskiej y lny y grasy i waci scia.

Punkt 4. Który by chiał swawysze kunsztu tego, de poręchu i kunszt-
gatorskiego przystąpić, potrzebna by był wynagony dobre, według zwy-
czaju y kunsztu na lat pięć, u kunsztu Magistra ucyntie nie ma być
przypuszczony do konfraternij, któryby nie pchał listów i waci.
Jeżeli ma być pchać z kunsztu, iak list ucyntie dobre, - na-
ji de kunsztu y kunsztorska kunsztu tego, iako się lat pięć ucyntie po-
puć ię. Trzyty ma prosić Panów starszych o kunsztu Braci i
liby chiał do konfraternij przystąpić, ma się w pracy swawysze y
swawyszem zostat y i kunsztu ucyntie.

Punkt 5. Jeżeli się tego sprawi powinien kunsztu tenko. Także jeżeli
roku u kunsztu Magistra przystąpić, u którego mu kunsztu ucyntie
no przez Panów starszych. Trzyty de tego Magistra mu się starać

y dostatecznie służyć i rzeź. Gracie chcemy y postanawiamy aby ra-
den Towarzysz roliem służyć nie doprawował przeciwnie y on sam
one porządnie tak iako są wypracowane i dawał y oświecał. Gdyż
temu Towarzyszu wirtucznemu krzyżem służyć swoje w Grzywie,
teju opisanie ozdawać tym sposobem powinien ić być, to jest po
iżney dyktu na stoł. S. Magister. Młodszy powiadać ma. Kłerey
służyć ma ić kardy Brat Statu nie przypisać, y oniey złoćnie
swoie ić rzeź xle albo dobrze zrobioną Braci wkręślić powieścić,
y tym razem przeszkadzać nie ma jćc winę Camu Kłerey.
Czego Czinowis Marsi Introligatorowie iako na te przy sięgły z pilno-
ścią przestrzegać y doglądać będą. Errory Kłerey Bracia słuszenie
zanosi, powinien ić Cisarz y pilnosć napisuć klira to służyć
wzrostka przez młodszy, Magistra na urzanie ma być płaćna
ex pluralitate velorum przytła.

Punkt 8. Sić rzeźby kliry y Introligatorow chuiat Konfraterniję In-
troligatorską przyjąć, ten powinien być międy Braciami Leow,
które przyjąwszy mieszkać we Lwowie. Także Konfraterniję In-
troligatorską według Brac y porządku oniey materacych y we wzro-
staniu się według tych Brac y porządku sprawować, alias Sić rzeźby
Konfraterniję przyjąć niechuiat być międy ma być kunszlu In-
troligatorskiego rzeźby depozycione jćc winę pilnosć ić Grzywie
która winę tak iako y insze obce ić się ma. W przyjmowaniu kliry,
ma do Konfraterniję przyjmować nie być, tylko na przypaść całej
Konfraterniję opozować Towarzysze y opowierzać stołowy. Ma Grzywie
y ićc on dźwigić na trzy kliry do Konfraterniję Wyptacenia Sić Konfraterniję
Introligatorskiej na kłerey klire po stołowy Cierocię y Grzy y groszy
y wawriscia y kłacye Lwowie według przypominienia sprawić. Pierwsza
Grzy w kłacye do Konfraterniję Lwowa przy ozdawaniu Młodszy.

Punkt 9. I gdy według punktów wkręślić opisanych sprawować się bę-
dzie ma prosić Braców Magistrow Marszych o mieżce aby mu być dani
w Konfraterniję powinien być dani do kłery Braterski na polno-
by Konfraterniję przy swym wotku. Ma być Cierocię y Grzy y groszy
y wawriscia, y ma być nakazane do Braców Magistrow na kłerey, tak
iż ma sprawować w Konfraterniję kunszlu klire Introligatorskiego, na
teroz Magister wotkowsy do kunszlu Kongregacyi powinien być po-
sługi być Konfraterniję nadawać klire. Niechiel siew według potrze-
by nauk Braców Marszych po kłery ponim klire mienastępi.

Punkt 10. Syn Magisterski kunszlu Introligatorskiego po wyterminie na-
mian swoim ma wawriscia klire y. Niechiel siew do kłery. Ma być, a to dla
przezwyczenia się w kłerey y kłerey, a rzeźby chuiat wotku ić do
Kongregacyi ma wprzeć przerwę pol kłerey. Ma Towarzysz ić kłerey
nie być namakono ad Magistrow Marszych. I tak świadectwo daw-
ny y kunszlu swego być przypisanym do Konfraterniję młodszy Braci.

[illegible]

Punkt II. Który by Kolwisk Bibliopola albo Drukarni książkami handlu,
szyć miał narazie Introligatorstwie, albo. Zawadzki, Chłopów
Chowai, albo też sam tym kunsztem chciał się bawić, lat temu mógł
wolno. I takiemu który by się tego wazyl na wiadomość Panów
cioci Karymie iako y księgi robione kalrai y Sakowy, wszelki pome
nieć będzie. Raczcie Luwostkiey więc wzięty uprzedzenia odtoryc' non
wzięto do teraździ.

[illegible][illegible]

Punkt 14. Pro tym porwała się Panom Bibliotekom y Karcinom w
pach swoich Siegi sprawne y niesprawne porównać tyłko abo ty
notione u Inwaligatorow Lwowskich. Także radziła się Kramar
ze Który sobie porwałają różne Siegi porównać nie maieć u
go porównywać ze Panom Inwaligatorow Lwowskich; Kto załatwił
marrow, y Kramar. Ki porwała Nobilis. Magistratus rubricai y Koi

y. rukar. i. siegi y korig. hi w sea. rnakh bęgie tak i. do. Kaboru.
stwa i. ako bez y insze rone. Lycop do oprawy daia, maia. Inrolig.
lorow Lwowskich, co są ciuie x gorsiemu listu Kalcickich Luragu.
nem y nas mieniam i. x. obratow w ksigach bęgacych, x. w. i. l. l. g.
wrgar. a. o. Kaboru Lwowskiego, oraz y. Tran. P. politych, y. x. u. i. c. i. e. m.
porzycenia Inroligatorom Konfraternij Lwowskiej, przele. x. abie. y. i. a. i. c.
loru. P. o. s. a. n. a. w. i. a. m. y. a. b. y. i. z. z. a. c. i. e. n. i. e. w. a. r. i. t. b. i. s. y. y. b. i. s. i. e. r. e. k. z. a. d. n. y. c. h.
do oprawy Lycop dawa. p. o. i. l. l. r. a. l. g. k. i. s. y. y. b. i. s. i. e. r. e. k. z. a. d. n. y. c. h. p. o. i.
l. i. n. g. p. i. e. c. u. o. r. i. e. s. t. B. r. a. y. w. i. e. n. z. k. t. o. r. y. c. h. p. o. l. o. w. i. c. a. b. r. a. z. o. w. i. K. a. d. i. e. i.
k. i. e. m. u. x. w. o. w. s. k. i. n. u. a. d. r. u. g. a. n. a. p. o. s. t. r. u. b. y. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. I. n. r. o. l. i. g. a. t. o. r.
i. k. i. e. n. a. t. e. r. y. i. l. g. i. e. i. k. i. e. i. b. u. k. i. e. a. b. y. i. z. n. i. e. w. a. r. y. l. i. b. y. c. h. z. b. i. s. y. y. b. i. s. i. e. r. e. k. z. a. d. n. y. c. h.
i. k. i. e. k. a. l. o. l. i. c. k. i. c. h. o. p. r. a. w. a. c. t. a. k. i. e. o. p. r. a. w. n. y. c. h. p. o. m. i. e. s. i. e. c. i. e. r. o. z. n. o. s. t. i. z. o. c.
i. n. i. a. m. i. k. t. o. r. y. c. h. I. n. r. o. l. i. g. a. t. o. r. o. w. i. L. w. o. w. s. c. y. P. o. i. e. l. o. r. a. m. I. u. d. i. c. i. o. P. a. n. o.
i. n. a. i. a. l. i. d. o. c. h. o. d. z. i. e. b. y. d. a.

Punkt 18. Takie y. ten co. Magistrowne. kunsztu tego. w. i. s. t. a. r. M. a. t. r. o. n. s. k. i.
b. i. e. r. e. t. o. z. s. a. m. o. o. d. p. r. a. w. i. w. s. y. c. o. y. S. y. n. M. a. g. i. s. t. r. o. w. s. k. i. o. d. a. w. s. y. K. o. l. a. c. y.
p. u. l. s. t. u. k. y. y. t. o. l. y. c. h. O. t. r. o. d. i. e. s. i. y. g. r. o. s. y. D. w. a. d. z. i. e. s. c. i. a. x. a. M. a. g. i. s. t. r. a. m. a.
b. y. c. h. p. r. y. g. i. s. y. y. M. l. o. c. z. i. e. n. s. t. w. o. s. l. u. z. y. m. a. T. a. k. i. e. y. t. e. n. k. t. o. r. y. w. d. o. w. y.
p. r. y. m. u. l. t. z. a. M. a. t. r. o. n. k. z. l. e. g. o. z. k. u. n. s. z. t. u. x. d. r. i. a. t. h. a. m. i. p. o. r. o. s. t. h. y. m. i. o. c.
s. t. u. k. w. o. l. n. y. i. e. s. t. i. e. d. n. a. k. i. e. p. o. l. o. w. y. M. l. o. c. z. i. e. n. s. t. w. a. s. l. u. z. y. m. a. K. a. l. a. y. z.
i. e. r. e. l. i. z. i. c. h. e. y. t. o. l. y. c. h. O. t. r. o. d. i. e. s. i. y. b. r. a. y. y. g. r. o. s. y. D. w. a. d. z. i. e. s. c. i. a. o. d. a. i.
p. o. w. i. n. i. e. n. d. o. S. t. a. r. t. u. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. z. o. w. a. n. y. z. k. t. o. r. y. b. y. w. i. o. n. y. p. o. i. e. l.
t. e. g. o. z. k. u. n. s. z. t. u. b. e. z. o. d. i. a. t. e. k. m. y. z. a. x. m. a. r. t. y. o. p. u. l. s. t. u. k. i. p. o. w. i. n. i. e. n. r. o. l. i. z.
i. p. o. s. t. a. s. z. e. n. s. t. w. a. p. o. l. o. w. y. o. d. p. r. a. w. i. c. o. d. a. i. d. o. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. m. a. t. o. c. o. y.
s. t. r. a. d. y. w. x. w. y. z. o. p. i. s. a. n. i. w. d. o. w. k. a. r. e. a. m. u. i. a. c. h. l. o. p. i. a. w. i. t. a. n. c. e. p. o. m. a. r. t.
t. y. m. m. y. z. a. s. w. o. i. m. w. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. z. a. p. i. s. a. n. e. g. o. p. o. w. a. t. a. m. y. u. i. z. y. l. y. k. i. e. z.
g. o. m. a. o. d. d. a. i. p. r. e. z. w. y. w. o. l. e. n. i. e. m. n. a. K. i. e. r. i. e. l. w. a. n. a. s. i. e. c. i. e. P. a. n. o. s. t. a. r. z.
s. y. m. a. b. y. g. o. w. p. r. e. c. i. w. i. z. o. n. y. m. k. u. n. s. z. t. u. d. o. z. n. a. l. i. y. w. y. w. o. l. i. t. y. c. h. l. o. p. i. u.
m. a. b. y. d. e. u. i. e. c. o. n. a. n. y. u. M. a. g. i. s. t. r. a. s. w. e. g. o. n. a. t. a. i. p. i. e. n. i. e. o. c. K. o. z. g. e. z. o. M. a.
g. i. s. t. r. a. a. z. e. b. y. i. d. o. t. r. a. p. i. t. o. z. e. b. y. u. s. i. e. c. i. t. a. n. i. e. b. y. l. o. q. K. i. e. r. i. e. l. s. i. e. c. i. n. i.
p. o. w. i. n. i. e. n. g. o. z. a. c. i. e. n. M. a. g. i. s. t. r. p. r. y. j. a. c. n. a. t. e. l. a. t. a. k. t. o. r. e. p. r. e. s. c. r. i. p. t. a. l. o. m. a.
n. a. w. e. w. d. o. w. a. y. l. o. r. k. i. M. a. g. i. s. t. r. o. w. s. k. i. e. m. a. i. a. i. z. o. w. s. y. m. S. t. a. n. i. e. u. i. z. c. i. e.
n. i. e. z. a. c. h. a. w. a. c. i. b. o. i. e. r. u. l. i. b. y. k. t. o. r. a. b. y. l. a. p. r. e. s. c. r. i. p. t. a. t. o. n. u. i. n. m. i. e. r. a. z. i. e.
i. z. y. m. t. a. k. o. n. e. o. s. a. d. r. a. m. y. o. c. t. e. g. o. z. k. u. n. s. z. t. u. w. o. l. n. o. s. t. i. i. d. k. t. o. b. y. b. u. d. a. i. e.
p. o. i. a. t. w. S. t. a. n. M. a. t. r. o. n. s. k. i. c. a. l. a. s. t. u. k. i. r. o. l. i. i. m. a. M. a. g. i. s. t. e. r. k. t. o. r. y. b. y. m. i. a. r.
b. y. c. h. p. r. e. d. y. w. i. a. z. a. c. o. n. y. w. S. t. a. n. i. e. M. a. t. r. o. n. s. k. i. m. m. a. b. y. d. e. i. d. t. e. g. o. k. u. n. s. z. t. u.
o. d. a. l. o. n. y. a. l. b. o. w. i. n. y. d. a. i. w. e. d. t. u. g. u. c. h. w. i. l. y. w. s. y. s. t. e. m. i. c. h. S. a. n. o. w. B. r. a. c. i.
S. a. l. w. a. A. p. e. l. l. a. t. i. o. n. e. d. o. K. o. r. e. d. u. s. e. l. a. c. h. e. s. n. e. g. o. M. a. g. i. s. t. r. a. t. u. k. a. z. i. e. c. k. i. e. g. o.

Punkt 19. Gdy by i. takiemu. Magistrowi. trafilo. in. t. o. l. e. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. i.
i. p. r. a. w. i. t. y. p. r. e. p. r. a. w. i. t. a. t. r. a. d. a. i. n. i. k. a. n. i. e. m. i. a. t. u. u. i. n. n. y. k. t. a. k. i. e. m. a. l. e.
k. i. e. t. e. y. w. o. l. n. o. m. u. d. l. a. s. i. e. b. i. i. i. n. s. z. e. g. o. M. i. a. s. t. a. S. o. w. a. r. y. o. s. z. a. p. i. s. u. i.
J.

Wielki H. Pamiłax kunsztu tego Introligatorstwo, o konfraternię
i sym tu sławnym Mieście Luwowie dawno stano wiemy y junc wiemy,
że to postanawiamy, aby de porczya alias mycie nie była swawolą,
szewiarską tylko samą konfraternię lwowską wyjąwszy inne
Miasta, iako Kraków, y Poznań, ponieważ siła Magistrów kunsztu
tego w Miastach y Miasteczkach do tej Korony należących mieszka-
ją, y chłopów nie trzymając znikąd konfraternię, nie porządku
wyuczają; Chcemy żeby tacy uczniowie dla tegoż w kunsztu
wzrostu y uczynnego wykształenia u starszych Magistrów tegoż kon-
fraternię wziętych biegłości w kunsztu cożywali, y porządku wyuczali
byli. To się też rozumieć ma o Introligatorach lwowskich, którzy
to nie porządku lata swoje terminowali.

Dnia 12. Sdy przyjaciel Młemu Towarzystwu przysparzając swym
 wysiłkom powinność będzie tym sposobem nabród po wypisaniu, albowi-
 wolnieniu u Magistra swego we Wieńcu Miedzi dobrą wolę dla Towar-
 ystw sprawić Kolary u Magistra swego u którego w Kandydacie zostawie-
 1. Młynot oddać ma S. Chony wezwać swy raita na pait bitych i tary

do. brzytki konfraternij i. polym a. longu w. o. l. u. g. w. o. l. u. g. n. a. r. n. a. x. m. u.
 c. r. a. s. u. m. a. g. i. s. t. r. o. w. i. s. a. r. s. y. c. h. b. o. b. e. r. l. e. g. h. n. i. e. m. o. r. e. k. i. n. a. r. y. w. a. c. i. e. s. o. w. a. r. y.
 s. r. e. m. x. u. b. e. l. y. m. i. e. r. y. l. y. m. k. l. o. n. g. y. k. o. l. w. i. e. k. s. o. w. a. r. y. s. t. k. u. n. s. i. t. u. i. n. t. r. e.
 l. i. g. a. t. o. r. s. k. i. e. g. s. w. e. l. t. u. a. c. y. p. r. y. s. z. e. d. o. l. u. b. e. r. n. e. g. o. M. i. a. s. t. a. s. i. w. o. n. a. a. l. y.
 i. g. m. i. e. n. a. r. y. t. b. e. r. n. i. a. d. a. m. o. s. e. i. M. a. g. i. s. t. r. o. w. i. s. a. r. s. y. c. h. g. e. r. i. e. l. y. s. a. m. k. i. a. t.
 o. b. s. t. a. i. a. l. e. p. o. w. i. n. i. e. n. b. e. c. i. e. i. s. e. c. h. w. i. a. c. o. m. o. r. e. i. g. e. r. i. e. m. u. b. e. c. i. e. n. a. r. n. a.
 c. r. o. n. a. p. r. o. c. e. M. a. g. i. s. t. r. o. w. i. s. a. r. s. y. c. h. r. o. b. i. e. i. s. r. y. l. y. m. i. e. s. t. a. n. a. w. i. a. m. y. a. l. y.
 z. a. d. e. n. s. o. w. a. r. y. s. t. b. e. d. a. y. n. i. e. s. r. u. a. t. s. o. b. i. e. M. a. g. i. s. t. r. o. w. i. a. c. g. e. r. i. e. l. y. w. p. r. o. c.
 e. M. a. g. i. s. t. r. a. n. i. b. e. c. i. e. u. n. a. n. y. w. i. s. a. r. y. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. i. g. e. r. i. e. l. y. b. y.
 i. g. t. a. k. i. z. n. a. l. a. r. t. t. a. k. o. n. e. m. u. l. t. o. r. i. e. w. o. l. n. o. r. a. t. r. a. i. w. o. s. y. o. t. k. i. n. a. d. y.
 n. i. e. k. t. o. r. e. s. o. d. i. a. g. r. o. l. a. t. y. n. a. l. e. r. y. t. e. y. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. i. M. a. g. i. s. t. r. o. w. i.

Punkt 23. Idy by który Magister umarł albo Magistrowa albo in
 albo też córka takowego Magistrowie młodzi do grobu nieść powinni
 po winę groszy Dwunastu. Tym sposobem y Towarzysze i relacje
 Magistrowska iść mają po lat winę; także wsiącej Magistrowi
 z Matronkami swemi y Towarzysze powinni na pogrzebie przyrzą-
 dney. Masy mieć podzić aż po wsiąschem po winę wiecej opisaną.

Punkt 24. Towarzysze ierelby się chiał odprawić u Magistra swego
 y poić na kielich dworku do inszego. Miasta nie ma u Magistra obśla-
 ać pierwej dwoma ^{wochlonow} Niedzielnami. Magistrowi się swemu opowi po
 winę dwach ^{wochlonow} Hocklonow. Takie prócz iarmarki prócz Wielkanocy
 prócz Świątkum, prócz Bożym. Zaraz niemi. nieważ się odpra-
 wę braci na kielich. Niedzieli, i. polym x. i. r. a. s. i. e. w. e. n. i. e. i. Niedzieli
 po lat winę ^{wochlonow} Hocklonow. Item Towarzysze kunsula byc który
 by się ożenił wolno mu na Towarzysze a relacje p. k. e. c. h. e. a. l. e. i. e. n. t. i. b. y.
 Magistrowi. i. a. t. t. a. k. i. r. o. n. g. m. a. i. s. c. m. u. r. o. b. i. e. k. e. t. y. i. s. i. e. n. i. e. i. z. e. i.
 u. i. e. n. e. g. o. M. a. g. i. s. t. r. a. y. s. a. l. u. k. i. o. p. r. a. w. i. i. w. e. d. l. u. g. p. o. r. a. d. k. u. w. i. e. z. y. a. n.
 s. a. n. e. g. o. A. g. e. r. i. e. l. y. s. o. w. a. r. y. s. t. u. m. c. h. i. a. t. b. y. c. w. o. l. n. o. m. u. t. a. k. r. o. b. a. i.
 a. l. e. s. o. b. i. e. n. i. e. m. o. x. e. r. o. b. i. e.

Punkt 25. Który by kielich Magistra uwolnił ucznia z latiego po-
 winien po uwolnieniu u Magistra swego robie p. k. e. t. k. e. u. i. g. r. o.
 wie Błan a. Magister niema mu płacić nad groszy piśnastu. Po-
 waz. s. z. o. w. i. z. a. s. k. t. o. n. y. w. y. c. o. l. a. r. n. e. g. o. M. a. g. i. s. t. r. o. w. s. k. i. y. p. o. r. o. c. e. t. e. m. u. i.
 o. n. t. e. m. u. i. g. e. r. i. e. l. y. s. o. w. a. r. y. s. t. n. a. p. e. c. o. r. a. w. k. i. p. o. d. c. o. l. p. o. w. r. a. c. a. i. e. i. g.
 n. a. r. a. i. z. k. i. e. d. r. a. w. k. i. n. i. m. a. u. i. n. s. z. e. g. o. M. a. g. i. s. t. r. a. r. o. b. i. e. a. l. e. u. i. d. e. g. o. u.
 k. l. o. r. e. g. o. i. g. u. r. y. t. m. u. r. o. b. i. e. i. n. i. d. z. i. e. l. d. w. i. e. s. o. w. a. r. y. s. t. k. a. r. y. k. i. n. i.
 s. i. l. a. t. e. g. o. w. e. s. t. a. i. q. u. u. M. a. g. i. s. t. r. a. s. w. e. g. o. k. t. o. n. y. b. y. w. o. l. a. g. k. o. s. u. n. a.
 o. b. i. a. c. n. i. p. r. y. s. z. e. d. o. l. a. l. b. o. u. s. o. m. u. n. i. e. n. o. c. a. w. a. l. t. a. k. o. n. y. m. a. b. y. c.
 i. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. k. a. r. a. n. y. y. d. o. s. t. r. y. n. k. i. t. e. y. k. o. n. f. r. a. t. e. r. n. i. j. m. a. o. a. i.
 g. r. o. s. z. y. i. p. i. e. n. a. s. c. i. e. y. s. w. i. a. d. k. i. s. t. a. w. i. o. n. o. c. l. e. g. u. s. w. o. i. m.

Punkt 26. Towarysz który by kolwiek zostający w kobocie w kła-
gistra swego & chwał by w Drogę poić niema mu być & bromo
ma się opowiedzieć iako wyżej wyrażono Magistrowi swemu na
Dwie Niedzieli a po Dwa Niedzielach ma mu Magister według
zwyczajów y umow z nim zapłacić; Towarysze Drugie Wyrynek
iemu sprawie y poćwic w drogę wyprowadzić. Towarysz który
się opowie Magistrowi swemu na Wędrówkę a potem by nieścisła
y wysrynek otrzymał od Towaryszów Drugich takowy ma dać wim
do Skrynki Konfraternij Wschłonow Dwa y Towaryszom
Wysrynek zapłacić. Towarysz który by kolwiek szedł na Wędrów-
kę nie ma nigdzie robić na Partij Kularach ale ma wędrować
do Porządku Introligatorskiego Miasta stołecznego, gdzie by się
na niego pokazało takowy powinien być karany.

Punkt 27. Towarysze mają się uchodzić podczas suchodni do Kon-
fraternij a tam Towarysz karę y ma dać do Skrynki groszy Dwa
nascie a to na suplement Towarysza chorującego. A gdy Towarysz
zachoruje u Magistra swego y będzie chorował przez tydzień, jeżeli
by chorował dłużej nie ma go sustentować więcej Magister ale ma
aprecjać Marszym Magistrowi o przypadku tego. Tam powinni
go sustentować ze Skrynki Braterskiej przez drugi Tydzień. A
jeżeli by dłużej miał mu się o mieścić starać; jeżeli by zaś miał um-
rzeć miał starać Magistrowi suknie jego przedać y aby miał
Wschłonu zarobionego pogrzeb iemu jako sprawie.

^{my}Ady tedy Pomienieni Miasta Jego K M Lwowa Radzie, uznawszy
y dobrze zwarywszy w tym opisanym Antykulach Porządek, który
Mawelni Kanistan Stresieński y Jakub Stronski Magistrowi
Konfraternij Introligatorskiej Mieszkanie Lwowskie do trypania
Ustawienia y potwierdzenia padali, ponieważ słusznych y Przysło-
nych dla Porządku Magistrom Towaryszom, Chłopcóm, Konsektu
Introligatorskiego przyorzym jest ustanowiony y nie się w nim nie
zakochanie ani wynajęcie co by w pospolitym Miastu tego przytkiem
ordoba y Ustawienia tego konsektu być nie miało: Po osobliwie
cheć aby takim Porządkiem y Postanowieniem zwyczaj Innym
Cechów także y ci w Kunsektach swoich Introligatorskich Magist-
wie Towarysze Celad, Chłopy teraz y na potem będący w wszelkiej
posłusznosci uciekłych Obyczajów w Pomienionej powinności
swey zachowywali się, zgodali ostatecznego pomocy Borey wzywawszy moją
Praw y Przywilejów ad Najasmoższych Królów Polskich Panów
i Naszych Miłosćnych nam nadanych powag Urzędu Naszego

Konfraternij Anym zalogyliemy iakoz z tym opisaniem Naszym
wiez odlać zakladamy y gruntuemy Artykuly wyrey opisanie wry,
skie, y karzy k osobna potwierdzamy, y umawiamy na Orazu Wie,
czne, Obiecuje to po Samych naszy Następnicych naszym na Ur,
ząd Nadworny, Ze pomienionego Kunstu magistrów wryjskich
y tych którzy do tej Konfraternij nalezyć będą przy zwyrz opisanych
porządkach y Artykulach mienaruszenie zachowując y o tych którzy
by przeciwnem były pod Wina bronii będą do których to w zwyrz
opisanych Punktach y Artykulach Pomienieni Kunstu tego Magistr
owie chęć chcąc zaraz Urzę dobnym trzymać obrali sobie na ten
rok xgo dnia Seniorów Stanowych Stanisława Strzesińskiego
y Jakuba Trojńskiego do Salwiedzenia prezentowali. Których
my az do Pryjatej Dekcyi Władcy Urzędu Naszego potwierdzili.
Dla lepszej Wiary y pewności takre y Swiadectwa Piereć Urzędu
Naszego Nadwornego przycisnęło rozkaralismy. Działo się we
Lwowie na Ratuszu Dnia Pierwszego Padziernika. Roku Pan
skiego Dziusznego Siedmiesiątego Czerdziestego. — —

